ဘုရား-ခုနှစ်မှ ၄၄-ခုနှစ်သို့ ကူးပြောင်းသော

မဟာသင်္ကြန် ၃-ရက်တွင်

ရန်ကုန်မြို့၊ မိုးညှင်းဝိပဿနာတိုက်သစ်

ဧရာတောင်ဘုရားသည်

ဝိပဿနာအားထုတ်နည်းပါ

ထည့်သွင်းဟောကြားတော်မူသော

# ဟေတုပစ္စည်း၊ အာရမ္မဏပစ္စည်း

# ပစ္စယုပ္ပန် ပဋ္ဌာန်းနိဒ္ဒေသ

# တရားတော်ပြတ်ကြီး

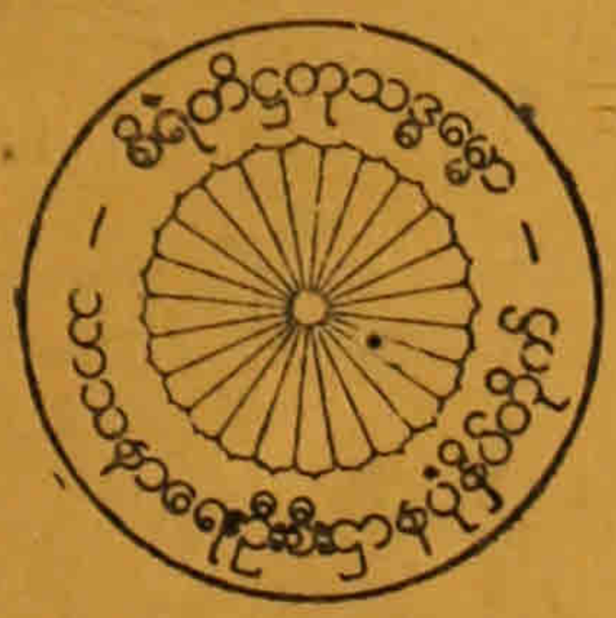

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်
သာသနာရေးဦးစီးဌာန ပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်။

သာသနာ ၂၅၂၆ ကောဇာ ၁၃၄၄ ၁၉၈၂

၁၃၄၃-ခုနှစ်မှ ၄၄-ခုနှစ်သို့ ကူးပြောင်းသော

မဟာသင်္ကြန် ၃-ရက်တွင်

ရန်ကုန်မြို့၊ မိုးညှင်းဝိပဿနာတိုက်သစ်

ဆရာတော်ဘုရားသည်

ဝိပဿနာအားထုတ်နည်းပါ

ထည့်သွင်းဟောကြားတော်မူသော

# ဟေတုပစ္စည်း၊ အာရမ္မဏပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန် ပဋ္ဌာန်းနိဒ္ဒေသ

## တရားတော်ပြတ်ကြီး

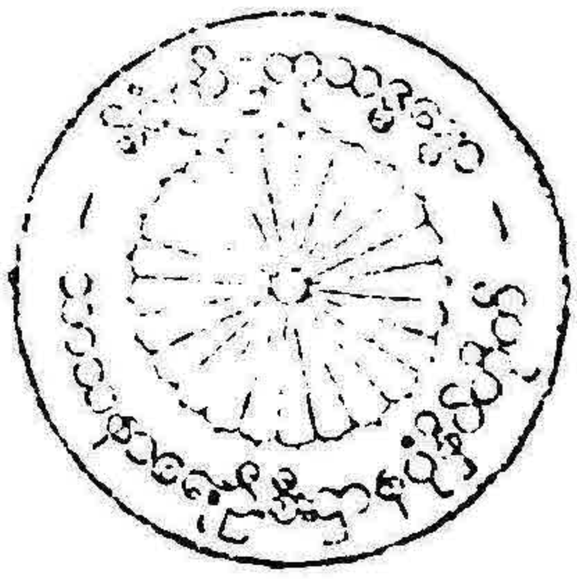

ပြည်ထောင်စု ထိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်
သာသနာရေးဦးစီးဌာန ပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်။

သာသနာ ၂၅၂၆ ကောဇာ ၁၃၄၄ ၁၉၈၂

ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာဒေး၊ သာသနာရေးဦးစီးဌာန
ပုံနှိပ်တိုက်တွင် ဒုတိယ ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးမြင့်မောင်
မှတ်ပုံတင်အမှတ် (၀၂၄၀၅/၀၂၁၂၇) က
ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

# နိဒါန်းခေါ် အကြောင်းခံ စကား အကျဉ်း

---

ဤစာကြည့်ရှုသူ လူရှင်အပေါင်း သူတော်ကောင်းအများတို့ သိရန်ကား=မိုးညှင်းပဌာန်းတရား ဟောရာမှာ ဖြစ်ဖြစ်၊စာရေးရာမှာ ဖြစ်ဖြစ်၊ ယေဘုယျအားဖြင့် ဉာဏ်အားနည်းသူ စာပေပညာခံနည်းသူများကို အထူးရှေးရှုထောက်ထား ငဲ့ညှာသောအားဖြင့် ဟောပြောရေးသားခြင်း ဖြစ်ကြောင်း ပညာရှင်အပေါင်းတို့ သိကြပါကုန်။

ဉာဏ်ရှိသူများကား ပြောဖွယ်ရာမရှိပါ၊ လွယ်လင့်တကူ ချက်ပြီးသား ခူးပြီးသားစားရုံ ဝါးရုံ ပမာလို အကျယ်သိပါ။ အထက်ပါအရကို–

"တထူးသူအား၊ ခူးပြီးထာ း၊ ဖြူထွားဘတ္တာ၊ စားလင့်ရသို့"

ဟူ၍ ဘူရိဒတ်ဇာတ်ပျို့တွင်၊ ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရလည်းဆိုတော်မူ၏။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတမိုးညွှင်းဝိပဿနာတိုက်သစ်ဆရာတော်ဘုရား
ဟောကြားတော်မူအပ်သော ဟေတုပစ္စည်း အာရမ္မဏပစ္စည်း
ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့၌ ငါပျောက်၊ ကိုယ်ပျောက်အောင်
အပါယ်ပြစ်ကြီး တချက်တည်းဖြတ်နည်း ဝိပဿနာပါ
ဟောသော

# ပဋ္ဌာန်းတရားတော်ကြီး

နမောတဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

---

တဆားပဲ့ကြီး မစမိ မဟောမီ ဟောသူ နာသူအားလုံး ဘေးကင်းရန်ကွာ စိတ်ချမ်းသာစွာဖြင့် နာယူမှတ်သား ကျင့်ကြံပွားများ အားထုတ်နိုင်ကြရလေအောင် မြတ်စွာဘုရား၏ ထင်ရှားကျော်ကြားသော ဂုဏ်တော် ၉ ပါးတို့မှ အစဆုံး၊ အရဟံဂုဏ်တော်မြတ်ကို ရှိခိုးကြပါစို့။

(အားလုံးလိုက်ပြီး ဆိုကြရှိခိုးကြပါ)

လောဘော ဒေါသော စ မောဟော တိ၊
အန္ဓော ပစ္စတ္ထိကော တယော၊
ဒုဇ္ဇယော သဗ္ဗဝေရိ ဟိ၊
သဋ္ဌိတမို ဇိနံ နမေ။ ။

လောဘော စ၊ လောဘလည်းကောင်း။ ဒေါသော စ၊ ဒေါသလည်းကောင်း။ မောဟော စ၊ မောဟလည်းကောင်း။

ဣတိ၊ ဤသို့။ သဗ္ဗဝေရီဟိ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော ရန်သူတို့ထက်။ ဒုဇ္ဇယေ၊ အောင်မြင်နိုင်ခဲလှပေကုန်ထသော။ တယော၊ သုံးမျိုးကုန်သော။ အန္တောပစ္စတ္ထိကေ၊ ကိုယ်တွင်းပုန်ကန် သူပုန်ရန်တို့ကို။ သဉ္ဇိတံ၊ ကောင်းစွာအောင်မြင်တော် မူပြီးထသော။ ဇိနံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ နမေ-နမာမိ၊ ရှိသေမြတ်နိုးလက်အုပ်မိုးလျက် ရှိခိုးပါ၏ဘုရား။

ယခုအချိန်အခါမှာ လူတို့ဝေါဟာ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၄၃-ခုနှစ်ဟောင်းမှ ၁၃၄၄-ခုနှစ်သစ်သို့၊ ကူးပြောင်းလာသော နှောင်းတန်ခူးလပြည့်ကျော် ၆-ရက်၊ ၇-ရက်၊ ၈-ရက် သင်္ကြန်နေ့ ၃-ရက်တွင်ဟောကြားမည့် တရားတော်က ဟေတုပစ္စည်း၊ အာရမ္မဏပစ္စည်း ပဋ္ဌာန်းတရားတော်ကြီးတွေ ပါပဲ။

## ဟေတုပစ္စည်း

ထို ဟေတုပစ္စည်း အာရမ္မဏပစ္စည်း၊ ပဋ္ဌာန်းတရားတော်မြတ်ကြီးဘွေကို (သံယောဇဉ်မည်၊ ကြိုးဆယ်လီတို့၊ ရစ်ချည်ဖွဲ့နှောင်၊ တထောင်သွန်လတ်၊ ငါးရာပတ်၍၊ ထိတ်ချီသော့ဝတ်၊ ကျဉ်းကြပ်ဆင်းရဲ၊ ဝဋ္ဌတွင်းထဲမှ၊ ထုတ်ဆွဲဖြတ်ဖြည်၊ ရွှေပြည်နိဗ္ဗာန်၊ ချမ်းသာမှန်သို့၊ အလျင်အမြန်၊ ရောက်ကြောင်းပုန်သော။) ပဋ္ဌာန်းပစ္စည်း၊ ကြောင်းကျိုးနည်းသာမက၊ ဝိပဿနာအားထုတ်နည်းအထိ၊ နည်းနှစ်ဖြာတို့ဖြင့်၊ လဏ္ဍာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့၏ စွဲလမ်းကပ်ငြိရာ လူနတ်ဗြဟ္မာ သက္ကဝါ အသက်ဟု ထင်ပှားချက်ကို ဖျောက်ဖျက်ပြီး၊ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး ကြောင်းကျိုးတရားနှင့် အနတ္တသို့ထိ၊ အသိဉာဏ်တွေ ကိုယ်စီကိုယ်ငှ ရသွားကြရ၊ ရောက်သွားကြရ၊ ပေါက်

သွားကြလေအောင် ဆရာတော်ဘုရားက မေတ္တာ စေတနာ ကြီးမားစွာဖြင့် ဟောကြားပြသမည်။

လူတိုင်းလူတိုင်းမှာ ဟေတုပစ္စည်း အာရမ္မဏပစ္စည်းပဋ္ဌာန်း တရားတော်ကြီးတွေကို တတိုတစကမှ ဝါ-နည်းနည်း ကျဉ်း ကျဉ်းမှ မသိနိုင် မမြင်နိုင်ကြ၍ ပူပန်ဆင်းရဲ ဒုက္ခတွင်းထဲမှာ နစ်မြဲ နစ်မြုပ်နေကြရပေ၏။ထိုမသိမှု၏ဘေးကြီးများကိုမှတ်မိ သွားအောင် လိုက်ဆိုကြ လိုက်ဆိုကြ။

ခန္ဓာငါးခု၊ ဓာတ်အစုမူ
ငါဟုစွဲငြား၊ ထင်မှားအယူ
နိဗ္ဗာန်မနီး၊ ခရီးရှည်သူ
ဒုက္ခဖြစ် နစ်ကြ တပူပူ။

အဲဒီ လက်ာဆောင်ပုဒ်ကိုလဲ ရအောင် ကျက်ထား မှတ် ထားကြ။

အခု ပဋ္ဌာန်းဟောစဉ်တရားထဲမှာ ထည့်သွင်းဟောကြား ပြသမည့် တရားလက်ာတွေ တရားသဘောတွေကို ရဖို သိဖို ဆိုတာဟာ ကိုယ်တိုင်ပြုလုပ်မှသာ ရတာမျိုးဖြစ်ပါတယ်။ သူ များအားကိုးပြီး သူတပါးခိုင်းစေလို မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ ဖြစ်နိုင် တဲ့ သဘောလဲ မရှိပါဘူး။ အချိန်တွေရွှေ့ဆိုင်းနေလိုလဲမဖြစ် ပါ။ ဘာ့ကြောင့်မဖြစ်တာလဲဆိုလျှင်၊ မြတ်စွာဘုရားကြီးကိုယ် တော်တိုင်ကုသိုလ်တရားပွားများအားထုတ်တဲ့နေရာမှာအချိန် မဆွဲပဲ မြန်မြန်ဆန်ဆန် ကြိုးစားအားထုတ်ရန် ယခု ရွတ်ဆို ပြမည့် တရားဂါထာနဲ့ တိုက်တွန်းထားတော်မူခဲ့တာ ဖြစ်သော ကြောင့်ပါပဲ။

အင်္ဂေဝ ကိစ္စမာတပ်ပံ၊ ကော ဇညာ မရဏံ သုဝေ။
နဟိ နော သက်ရံတေန၊ မဟာသေနေန မစ္စုနာ။

အဲဒီလို ဥပရိပဏ္ဏာသ ဘဒ္ဒေကရတ္တာသုတ် ပါဠိတော်မှာ တိုက်တွန်း ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။

ဂါထာရဲ့အနက်အဓိပ္ပါယ်ကတော့ အင်္ဂေဝေါယနေ ပင်လျှင်။ အာဘပ်ပံ၊ ကိုယ့်ကိစ္စ ကိုယ့်စီးပွားအစစ် ဧကန်ဖြစ်သော ကိုလေသာကို ပြင်းစွာ ပူလောင်စေတတ်သည့် ကုသိုလ်တရားခွဲအားထုတ်ခြင်း ဝီရိယကို။ ကိစ္စံ ကာတဗ္ဗံ၊ နွေလေးညှဉ်လေး အချိန်မရွေးပဲ ကြိုးသလေး ငယ်သလေး အရွယ် မရွေးပဲ စိတ်ထဲကြက်ဝဲ တအားခဲပြီး မြန်မြန်ပဲ အားထုတ်ပြုလုပ်လိုက်ရာ၏။ကသ္မာ၊အဘယ်ကြောင့်နည်း ဟူမူကား။ ကော၊ အဘယ်သူသည်။သုဝေ၊ နက်ဖြန်သဘက် တရက်ရက်၌။ မရဏံ၊ သေခြင်းကို။ ဝါ ၊ သေရမည်ဟူ၍။ ဇညာ၊ ဇကန်မုချ သိနိုင်ပါ့မည်နည်း။ န ဇာနာတိဧဝ၊ မသိနိုင်ကြရိုး အမှန်ပါပေတည်း။ မဟာသေနေန၊ အတွင်းအပမျှားလှသောစစ်သည်ရှိထသော။ တေန မစ္စုနာ၊ ထိုသေမင်းနှင့်။ နော၊ ငါတို့အား။ သက်ရံ၊ မိတ်ဆွေဖွဲ့ကာ ဤနေ့မှာမူ သေအံ့ဟူ၍ သဘောတူ နေ့ရက်အချိန်းအချက်သည်။နဟိအတ္ထိ၊မရှိသည်သာတည်း။တသ္မာဟိ၊ ထိုသို့ ရှင်သေမင်းနှင့် မိတ်သင်းဖွဲ့ခါ ဤနေ့မှာမူ သေအံ့ဟူ၍ သဘောတူနေ့ရက် အချိန်းအချက် မရှိသောကြောင့်သာလျှင်။ ကိစ္စံ ကာတဗ္ဗံ၊ ကုသိုလ်အလုပ်ကို မြန်မြန်သုတ်သုတ် ပြုလုပ်လိုက်ကြရာတည်း။

ဤ ဘဒ္ဒေကရတ္တ သုတ်လာ ဒေသနာ ဂါထာတော်၏ အဓိပ္ပါယ် သဘောသွားကို တရားနာသူ ယောဂီ အများတို့ ပိုမိုထင်ရှား သိသာသွားကြရန် ထပ်မံရှင်းလင်း ပြရဦးမည် ဆိုလျှင်

ဇီဝိတံ ဗျာဓိကာလော စ၊ ဒေဟ နိက္ခေပနံ ဂတိ။
ပဋ္ဌေတေ ဇီဝလောကသ္မိံ၊ အနိစ်တ္တာ နု နာယရေ။

အသက်၊အနာ၊ အခါ၊ သုသာန်၊ရောက်ရန် ဂတိ၊ ငါးပါးရှိ မသိနိုင်ကြရာ။

ဤဂါထာနှင့် ဤဆောင်ပုဒ်ကိုထည့်ပြီး ဟောပြပါ့မယ်။ ယနေ့နက်ဖြန် သဘက် ယာမ်တွင် သေမည်ဟု မည်သူမျှမသိ၊ ခန္ဓာငါးမျိုး အနိစ္စတရားဆိုးတွေ၏ လက်တွင်း၌သက်ဆင်းဂန ကြရသဖြင့် နေ့သေမလား ညဉ့်သေမလားလဲမသိ။ဘယ်နေရာ ဘယ်ဒေသ ဘယ်ရောဂါ ဘယ်အနာနဲ့ ခေါင်းချရမည်လဲမသိ။ သေရမည်ဆက်ဆက် ခက်ရပြီ၊ ခက်ရပြီဟု စိတ်ကရော နှုတ်ကပါ တတွတ်တွတ် တဖွဖွနှင့် ရေရွတ်မြည်တမ်း ရောင်ရမ်း ငြီးတွားနေကြရလျက်။ ကြောက်စရာအရေး ကြောက်စရာ သေဘေးကြီးကို၊ ဟရေးရေး တနွေးနွေး စိတ်မအေးပဲ နေရတဲ့ ခန္ဓာငါးခု အနိစ္စအစုကို၊ ငါ့ကိုယ် ငါ့ဟာ ငါ့ဥစ္စာ ငါငါ ငါဟု တငါငါ ထင်မှားပြုပြီး အားကိုးနေကြတဲ့ ပုထုဇဉ် အနွယား ပုဂ္ဂိုလ်တွေများကြသည့် အဖြစ်ကြောင့် ကိုယ့်ကျိုး ကိုယ့်စီးပွား ကိုယ့်ချမ်းသာ အစစ်ဖြစ်သော ကုသိုလ်တရား ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ အလုပ်များကို အချိန် နာရီ နေ့၊ ရက်၊ လ၊ နှစ်တွေ ရွှေ့ပြောင်းပြီး မနေကြပါနဲ့လို့ ဝိုက်တွန်းတော်

မူလိုရင်းဖြစ်ပါတယ်။ နေ့ရွှေ့၊ ရက်ရွှေ့၊ လရွှေ့၊ အချိန်နာရီတွေရွှေ့နေက မိမိပြုရမည့် ကုသိုလ်တရား ဒါန သီလ ဘာဝနာများ မပြုလိုက်ရ၊ မရလိုက်ကြပဲ သေဘေးကြီးက အရင် လက်ချက်ဦးသွားလို့ရှိလျှင်၊ ကိုယ့်ကျိုးစီးပွားတွေ ပျက်ပြားပြီး ရရှိမသွားမှာ စိုးရိမ်သောကြောင့် ယခုလို မြန်မြန်သုတ်သုတ် ပြုလုပ်ကြပါလို့ တိုက်တွန်းတော်မူပါတယ်။

တထွေတနည်းမှာ ကုသိုလ်ပြုရာ၌ မြန်မြန်ပြုရခြင်း၏ အကြောင်းတခုမှာ သေမည့်ဘေးကြောင့်သာမက နေးနှေးပြုခဲ့သော် ငန်တိုမစ္ဆရိယစိတ်သည် လျှုလိုသော သဒ္ဓါစိတ်ကို ဖျက်ဆီးတတ်၍လည်း မြန်မြန်ပြုဟု ဘုရားဟော၏။

ကိုယ့်ရဲ့ဥစ္စာ၊ ကိုယ့်ရဲ့စီးပွားအမှန် ကုသိုလ်ကံကို မြန်မြန်သုတ်သုတ် ပြုလုပ်ပါဆိုတဲ့ တရားတော်အတိုင်း မြန်မြန်သုတ်သုတ် ပြုလုပ်ကြိုးစားအားထုတ်ကြပါ။

ပိုရှိပိုရှိ နားလည်လာအောင် ပိုရှိပိုရှိကုသိုလ်အလုပ်အားထုတ်ချင်လာအောင် ဥပမာဆောင်ထင်လာအောင် ထပ်မံပြရဦးမည်ဆိုလျှင် –

(၁) မုဆိုး၏ မြှားဦးမှာ မကြာမီသေရမည့်ဘေးကိုမသိရှာ၍ ပျော်မြူး နေသော ယုန်မိုက် ကဲ့သို့လည်းကောင်း။

(၂) တံငါ၏ ပိုက်ကွန်တွင်း၌ သက်ဆင်းကျရောက်သေရမှာကို မသိ၍ ရောက်ရက်ခတ် ပျော်ပိုက်နေသောငါးမိုက်ကဲ့သို့လည်းကောင်း။

(၃) ကြောင်၏ရှေ့နားတွင် သေမည့်ဘဝကို မမြင်၍ ပျော်ရွှင်နေသော ကြွက်မိုက်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း။

(၄) မြွေပွေး မြွေဟောက်၏တွင်းထဲတွင် ပျော်ပိုက်နေသော ဖားမိုက်ကဲ့သို့လည်းကောင်း။

(၅) မြသေ့မင်း၏ ရှေ့ဦးတွင်ပျော်မြူးပုံသည့် သမင်မိုက်ကဲ့သို့လည်းကောင်း။

လူဘဝရခိုက် အသိဉာဏ်ရှိသူတွေမှာမဖြစ်သင့် မဖြစ်ထိုက်၊ မနေသင့် မနေထိုက်ကြပေ။

ယုန်၊ငါး၊ကြွက်၊ဖား၊ သမင် ခမျာမှာတော့ အသိဉာဏ်မရှိရှာကြတဲ့ အဟိတ်တိရစ္ဆာန်ဘဝ ရောက်နေကြရ၍ အပြစ်တင်ကဲ့ရဲ့ဖို့ရန် မဖြစ်ဘူး၊ သူငါကစ လူဖြစ်လာကြတဲ့ ကြုံတောင့်ကြုံခဲ ရတောင့်ရခဲလှတဲ့ လူ၏ဘဝ ရရောက်လာကြတဲ့ သူသူငါငါ လူသတ္တဝါ အသိဉာဏ်ရှင်တွေမှာတော့ ထို အသိဉာဏ်ကင်းမဲ့ တိရစ္ဆာန်တွေနဲ့ မခြားတမူ အလားတူ နေကြမည်ဆိုလျှင် ဇကာန်မုချ ပြစ်တင်ကဲ့ရဲ့ထိုက်ကြတော့မည်သာတည်း။ အပြစ်ဘင်ခံရ အကဲ့ရဲ့ခံရတော့မည်မှာ မလွဲသာတည်း။

ထိုကြောင့် မိဒိတို့ကိုယ်ကို မိဒိတို့ သေမင်း၏ ခံတွင်းဝ နေရာသည့် ဖြစ်အင်ကို အသိဉာဏ်ယှဉ် သမွဇဉ်ဖြင့် ဆင်ခြင်စဉ်းစားနှလုံးထားပြီး တလုလှ တးကြွကြွ တသသ တမော်မော် တပျော်ပျော် တရွှင်ရွှင်နဲ့ ကုသိုလ်ကို မေ့ချင်တိုင်း မေ့ရှိမျှား လားလားမှမနေသင့်၊ မနေထိုက်ပါတကားဟု သတိအမြဲပြုပြီး နေကြရမည်လို မြတ်စွာဘုရားက တိုက်တွန်းဟောကြားတော်မူလိုရင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီသဘောအဓိပ္ပါယ်ကို လက်ာသွားနဲ့ စိတ်ထဲဉာဏ်ထဲမှာ အစဉ်ပါသွားအောင် ကဲ လိုက်ဆိုကြမှတ်သားထားလိုက်ကြ။

(၁) ယုန်၊ငါး၊ကြွက်၊ဖား၊သမင်များမှာ၊
သေမည့်ဘေးထိ၊မသိငြားရှာ၊
ရန်သူအနား၊ ပျော်ပါးပမာ၊
ငါတို့ကား လားလားမနေသင့်ပါ။

(၂) သတိသမ္ပဇဉ်၊ဉာဏ်ယှဉ်၍သာ၊
သေမည့်ဘေးကြီး၊ ဆင်ခြင်ပြီးခါ၊
အချိန်ရှိခိုက်၊ဇွဲလစိုက်ပါ၊
ကုသိုလ်မှု၊အားပြုမြန်မြန်သာ။

(၁) ယုန်၊ငါး၊ကြွက်၊ဖား၊သမင်များ၊ပျော်ပါးနေကြရှာ။

(၂) ရန်သူအနား၊သေမည့်ကား၊လားလားမသိပါ။

(၃) ဤဥပမာ၊ဉာဏ်ယှဉ်ကာ၊ ပြုပါနေ့တိုင်းသာ။

(၄) သေဘေးကြီးနီး၊ ဆင်ခြင်ပြီးခါ၊ ကုသိုလ်သာ၊ မြန်စွာပြုလုပ်ပါ။

ဤကဲ့သို့ မြတ်စွာဘုရားက "အသင်တို့ ကုသိုလ်လုပ်စရာရှိတာ မြန်မြန်လုပ်ကြ၊ သင်တို့ သေမင်းခံတွင်းဝနေရတာနေ့သေမလား၊ညဉ့်သေမလား မသိဘူး၊ တထိတ်ထိတ် တလန့်လန့်နေကြရတယ်" လို့ တိုက်တွန်းတော်မူတဲ့အတိုင်း တပည့်တော်တို့ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားဟောသလောက် မထိတ်လန့်ပါလား ဆိုလျှင် ကိုယ်ကမသိလို့ မထိတ်လန့်တာကိုး။ အမှန်အမှုသွားကတော့ ထိတ်ရ၊ လန့်ရမယ်။ မြတ်စွာဘုရား ဟောသလို

မခြောက်ပါလားဆိုလျှင်လဲ များသောအားဖြင့် လူတွေက မျက်ဝိကန်း တစ္ဆေမခြောက် ဆိုသလို ဉာဏ်မြင်မျက်စိ မပေါက်ကြလို့ မခြောက်ကြတာ။ တရားနာသူတွေ သန္ဌာန် ဟာသူတွေသန္ဌာန်မှာ အသိဉာဏ်အမှန်ရှိကြမယ် ဆိုလျှင် ကြောက်ရမယ်၊လန့်ရမယ်၊ထိတ်ရမယ်။အဲ ဒါကြောင့်အားလုံး သတ္တဝါတွေဉာဏ်မြင်မျက်စိပေါက်ပြီး ချမ်းသာခြင်းသို့ ရောက် ကြရလေအောင် တရားအားလုံးကို သင်တော်မူ မြင်တော်မူ သော မြတ်စွာဘုရားက ထိတ်လန့် ကြောက်ရွံစရာအကြောင်း တရားတွေကို ဟောဖော်ညွှန်ပြ တိုက်တွန်းဆုံးမတော် မူခဲ့ပါ တယ်။ "သင်တို့ကုသိုလ်များများလုပ်ကြ။ ကိုယ်ရဲ့ပစ္စည်း အမှန် အဖိုးတန်တဲ့ကုသိုလ်ကံကို မြန်မြန်လုပ်ကြ၊ မြန်မြန်လုပ် ကြ" ဟဖွဖွ တိုက်တွန်းဆုံးမတော်မူပါတယ်။

ယခု သူငါကစ နေကြ ထိုင်ကြတာက ဘာနဲ့တူသလဲ ဆို လျှင် အထက်က ဥပမာပြဆိုခဲ့တဲ့အတိုင်း သေရမည်ကြောက် ဘေးရန်ကိုမသိရှာကြ၍ ရန်သူလက်တုံးမှာ ဇတ်အတင်း ပျော်မြူးမှုင်ပြ တခုန်ဆွဆွ တရှုရှု တလှုပ်လှုပ် ဖြစ်နေကြတဲ့ ယုန်၊ငါး၊ကြွက်၊ဖား၊သမင်ဘတွဝါများပမာနှယ်တကယ်တူလှ ကြပါတယ်။ အဲဒါ ရွေးဆရာတော် အရာတော်ကြီးများက ဥပမာဆောင်ထင်အောင်မြင်အောင် ပြတော်မူခဲ့ကြပါတယ်။ မတူဘူးလားဆိုလျှင် အလွန်အလွန်တူပါတယ်။

အဲဒီအသိဉာဏ်မြင် ကင်းမဲ့တဲ့ တိရစ္ဆာန်တွေလို အသိဉာဏ် ပိုင်ရှင်တွေမှာ မဖြစ်သင့်မဖြစ်ထိုက် မနေသင့် မနေထိုက်တဲ့ အတွက်ကြောင့် အချိန်ရှိခိုက် လုံ့လစိုက် လသာခိုက်ပိုင်းငင် ဆိုသလို ကိုယ်ရဲ့ဥစ္စာဓီးပွားရေး အစစ်အမှန် ဒါန သီလ

သူကောင်းများလို ကိုယ်၏အကျိုးစီးပွား ကိုယ့်အရေး ဟူ၍
လဲမသိ၊ သူတပါးအကျိုးစီးပွားဟူ၍လဲမသာ၊ မသိတော့လဲ
မိမိသူတပါး ဘယ်သူ့အကျိုးစီးပွားကိုမှရအောင် မပြုလုပ်နိုင်
အကျိုးမပြီး အချည်းနှီး အချိန်ကာလကုန်ပြီးနေတဲ့ လူစား
မျိုးကို အရှုံးလို့ ခေါ်ဝေါပဲ၊ ဒီစကားကတော့ ယက္ခရူး၊သည်း
ခြေရူး နှစ်ဦးကို အဆူးရည့်ရယ်ပြီး ဆိုလိုက်တာပါပဲ။ ၎င်း
နှစ်ဦးမှာတော့ အသက်ရှင်နေသဲ့ဘဝမှပင် ချမ်းသာရာ ချမ်း
သာကြောင်း၊ ကြီးပွားရာ ကြီးပွားကြောင်း ဘယ်အလုပ်
ဘယ်ကိစ္စကိုမျှ သိလဲမသိ၊ လုပ်လဲပလုပ်ကြတော့ဘူးဆိုတာ
လူတိုင်းလူတိုင်း တွေ့မြင်သိရှိနေကြလို့ သူတို့အဖို့မှာ ပြော
စရာမရှိ ထားလိုက်ပါတော့။ ထိုအရူးအနှမ်းမှာ တဘဝလုံး
အသုံးမကျတော့ပါဘူး။

ကျန်တဲ့အရူး (၆) ဦးမှာ ယခုဘဝ မိမိ၏လောကီ တဘဝ
အတွက်မျှ ကြီးပွားချမ်းသာရန် အလုပ်ကိစ္စများကိုသိလဲ သိပါ
တယ်၊ လုပ်လဲရအောင်ကြိုးစားပြီး လုပ်ပါတယ်၊ လုပ်ကြလို့
အဆင်သင့်က ဤကဘဝမှာတော့၊ ပိဘ်တိုင်းကြ လက်တိုင်းကြ
ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် နေထိုင်နိုင်ကြသူတွေလဲ မျက်မြင်ဒိဋ္ဌတွေ့
နေကြတာပါပဲ။ သို့သော် ဒီအရူးတွေမှာ ဉာဏ်အမြင်မှန်နဲ့
အရှုံးပြေလိုက်ရင် ဒေးဂြိမ်းရာ အစစ်အမှန် နိဗ္ဗာန်ရောက်
အောင် နိဗ္ဗာန်မရမီအတွင်း ဘဝအဆက်ဆက်ဝယ် သုဂတိ
ဘဝချမ်းသာသုခရအောင် ကိုယ့်ကိစ္စကိုယ့်စီးပွား စစ်မှန်တဲ့
ဒါနသီလဘာဝနာကုသိုလ်ကံများကို နက်နက်နဲနဲလဲ မစဉ်းစား
မဝေဖန် နက်နက်နဲနဲလဲမသိ၊ မသိ၍လဲမလုပ်ပဲ နေမည်ဆိုလျှင်
ယက္ခအရူး သည်းခြေရူး နှစ်ဦးနဲ့ ဘယ်မှာ ထူးပါဦးတော့

**မည်နည်း။ ဤဒီအရူးထဲပဲ** ပါဝင်နေကြပြန်တော့မှာပဲ မဟုတ်လား၊ ကြပ်ကြပ်ဆင်နွှင်ကြပါလေ။

ဒါကြောင့် **အ**ရူးအနှမ်းထဲသို့ ပါမသွား**ရ**အောင် ထပ် **လောင်း**ပြီး သတိပေးပါတယ်၊ လောကမှာ ပရိယေသန ဝမ်းစာ**အ**တွက် စီးပွားရှာကြရာမှာ ဘယ်အလုပ်မျိုးမဆို မိမိကိုယ်တိုင် မလုပ်နိုင်၊ မကိုင်နိုင်၊ မ**အ**ားမလပ်၍ မလုပ်ချင်ပျင်းရိ၍၊ သူတပါး**အ**ား **အ**ခကြေးငွေပေးချပြီး ခိုင်းစေက **ကိုယ့်အ**ရေး **ကိုယ့်ကိစ္စ**များ ပြီးစီး**အ**ောင်မြင်နိုင်သေးသော်လည်း မိမိကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ မလုပ်ပါက **မ**ပြီးစီးနိုင်သော ဒါန**အ**ရေး သီလ**အ**ရေး ဘာဝနာ**အ**ရေး စသော ကုသိုလ် **အ**ရေးကြီးများမှာ ဘယ်သူ**အ**ားမျှ **အ**ားမကိုး မခိုင်းစေတော့ပဲ **ကို**ယ့်ခန္ဓာဝန်**ကို**ယ်ထမ်း၊ **ကို**ယ်ပြုတဲ့ ကုသိုလ်**ကံ**လမ်း **ကို**ယ်သွား၊ **ကို**ယ့်တရား**ကို**ယ်ဆင်ခြင်၊ **ကို**ယ်ရတဲ့ နိဗ္ဗာန် **ကို**ယ်မြင်**ကာ** **ကို**ယ်ပင်ချမ်းသာမှာပါတကား**ဟု** **အ**သိစံသွား**အ**ောင်မြဲမြဲ**ကြီး** မှတ်သားပြီး**ကို**းစား**အ**ားထုတ် ပြုကျင့်**ကြ** **ရာ**၏။။

တရားနာယူနေကြတဲ့ သူတော်ကောင်းတွေ **အ**ဖို့ကတော့ ယခုလဲ သိတန်သလောက်သိနေကြလို့ တိုက်တွန်းတဲ့ **အ**တိုင်း ဆုံးမတဲ့**အ**တိုင်း **အ**ားထုတ်နေ**ကြ** **ကို**းစားနေ**ကြ** ပြုကျင့်နေ**ကြ**တာပါပဲ။

**အ**ားထုတ်**ကို**းစားနေ**ကြ**တော့ ကနေ့ဟောမည့်တရား**က** ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားလဲမဟုတ်ဘူး၊ မဟာသ**ကြ**န်တိုင်းဟောနေ**ကြ** ပဋ္ဌာန်းတရား**ကြီး** ဖြစ်ပါတယ်၊ ပဋ္ဌာန်းတရားဆိုတာ **အ**နက်က ပ=**အ**ထူးထူး**အ**ပြားပြား **အ**မျိုးမျိုး **အ**စား**စား**

သော။ ဋ္ဌာန=ဗလဝ အကြောင်းပစ္စည်း။ ပဋ္ဌာန=အထူးထူး အပြားပြား အမျိုးမျိုး အစားစားသော အကြောင်းပစ္စည်း တရား။ ပါဠိလို-ပဋ္ဌာန၊ မြန်မာလို-အထူးထူးအပြားပြားသော အကြောင်းတရားဟု သိလွယ်ရုံမှတ်ထားကြ။

အထူးထူးအပြားပြားဆိုဟော့ ဘယ်လောက်များသလဲဆို လျှင် ဟောတုပစ္စည်းကစပြီး အဝိဂတတိုင်အောင် (၂၄) မျိုး ပေါ့၊ အဲဒီ ပဋ္ဌာန်းတရားဟု ခေါ်ဆိုအပ်သော (၂၄) မျိုး သော အကြောင်းတရားတွေကို ယခုဝေဒ လှူဒါန်းထားတဲ့ ပဋ္ဌာန်းဝိပဿနာကျင့်စဉ် စာအုပ်ကြီးထဲမှာ အသင့်အတင့် တဖြည်းဖြည်း ဖတ်ကြည့်မယ်ဆိုလို့ရှိယင် များတဲ့အကြောင်း နက်နဲ့တဲ့အကြောင်း၊ ခက်ခဲတဲ့ အကြောင်း၊ သိမ်မွေ့တဲ့ အကြောင်းတွေကို မိမိတို့ ဉာဏ်စွမ်းရှိသလောက် ရိုင်းမိ လောက်ကြပါလိမ့်မယ်။

ဒါကြောင့် ပဋ္ဌာန်းတရား အထူးထူး အပြားပြားသော အကြောင်းတရား၊ အဲဒီအကြောင်းတရားတွေကို မြတ်စွာ ဘုရားသည် ပစ္စယဝိဘင်္ဂဝါရအားဖြင့် ဟောကြားတော်မူပါ တယ်။ အဲဒီပစ္စယဝိဘင်္ဂဝါရမှာ နှစ်မျိုးရှိပါတယ်။ ဥဒ္ဒေသ၊ နိဒ္ဒေသအားဖြင့် နှစ်မျိုးပေါ့! ပဋ္ဌာန်းအဋ္ဌကထာလာ အနု သန္ဓေတက်သလိုဟောရမှာပေါ့။ ဥဒ္ဒေသဆိုတာက "ဟေတု ပစ္စယော-အာရမ္မဏပစ္စယော" စသည်ဖြင့် ဟောတဲ့အကျဉ်း တရားပါပဲ။ နိဒ္ဒေသတရားဆိုတာကတော့ "ဟေတုပစ္စယောတိ ဟေတူ ဟေတုသမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံ တံ သမုဋ္ဌာနာနဉ္စ ရူပါနံ ဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော" စသည်ဖြင့် အကျယ်ဟော တဲ့တရားပေါ့။

ဒီကနေ့ ဟောမည့်တရားက ပစ္စယဝိဘင်္ဂဝါရမှာ ဥဒ္ဒေသ ရော နိဒ္ဒေသရော။ နှစ်မျိုးလုံးပင် ဟောပြောမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ကဲ – လိုက်ဆိုကြ။

ဥဒ္ဒေသတရား၊ နိဒ္ဒေသတရား အကျဉ်းတရား၊ အကျယ်တရား။

ဥဒ္ဒေသတရားက ဘယ်တရားလဲ - ဟေတုပစ္စယော - က ဥဒ္ဒေသတရားပါဘုရား။ (အဲဒါအကျဉ်းတရားဟု မှတ်။)

ဟေတူ-ဟေတုသမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံ တံ သမုဋ္ဌာနာနဉ္ဇ ရူပါနံ ဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယောက ဘာတရားလဲ(နိဒ္ဒေသ တရားပါဘုရား) (အဲဒါ အကျယ်တရားဟုမှတ်။)

ပစ္စယဝိဘင်္ဂဝါရမှာ - မြတ်စွာဘုရား - ဥဒ္ဒေသ နိဒ္ဒေသ (အကျဉ်းတရား) (အကျယ်တရား) အနေနဲ့ နှစ်မျိုးနှစ်စား ဟောတော်မူပါတယ်။

နိဒ္ဒေသ အကျယ်တရားမှာ ဟေတူအရက ဟိတ် ၆-ပါး တရား ဟေတုသမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံ တံသမုဋ္ဌာနာနဉ္ဇ ရူပါနံ အရ ဟိတ် ၆-ပါးနဲ့ယှဉ်တဲ့ စိတ်စေသိက်နှင့် စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်ဘရားတွေက ပစ္စယုပ္ပန်အကျိုးတရားမှတ်။

ရှေးတုန်းက ဒီဟေတုပစ္စည်းမှာ များသောအားဖြင့် သာမညမျှသိကြမှာပဲ၊ ဘယ်တရားကပစ္စည်း ဘယ်တရားက ပစ္စယုပ္ပန်ရယ်လို အမှန်မသိသူတွေများကြမှာပဲ။

ယခုနည်းနည်းကျဉ်းကျဉ်း နာကြားကြရလို အတော်အသင့်လောက်တော့သိသွားကြပါလိမ့်မယ် တရားဆိုတာ နာမှလဲသိ၊ လေ့လာဖတ်ရှုမှလဲသိ၊ သိမှလည်းကျင့် ကျင့်မှလဲ မြင်နိုင်

တယ်။ တရားမနာ စာပေမရှုလေ့လာမှု အမှန်မပြုကြဘူးဆို ယင် အမှန်မသိ၊ အမှန်မသိတော့မကျင့်၊ မကျင့်လျှင် အဘယ် မှာအမှန်မြင်နိုင်ပါမည်နည်း။

တရားတော်ဆိုတာ "နာလည်းနာမှ စာပေကြည့်ရှု လေ့လာ မှုလဲပြုမှ အမှန်သိရတယ်၊ အမှန်သိမှအမှန်ကျင့်၊ အမှန်ကျင့်မှ အမှန်မြင်ပြီး အမှားစင်ကြယ်တာပါကလား" လို့ နာနာမြဲမြဲ အရိုးစွဲသွားအောင် မှတ်ထားကြပါ။

အမှန်မြင်လို့ အမှားတွေစင်ကြယ်သွားယင် တရားဆိုတာ ကိစ္စပြီးတော့တာပဲကိုး။ ဒီအမှန်ကိုသိရအောင် မြင်ရအောင် လုပ်နေကြရတာ အားထုတ်နေကြရတာပဲ။ အခုအမှား လုပ် နေကြလို့ မိုမိမှားတာကို မိုမိမကြောက်၊ မိုမိမှားတာကို အမှားမထင်။ အဲဒါသံသရာတခွင်မှာ အခက်ဆုံးပဲ။ အမြင် မှားသည် အပြစ်အကြီးဆုံးပဲ။ ဒိဋ္ဌိ၊ဒိဋ္ဌိသည်။ ပရမာအဝိဇ္ဇာ၊ အကြီးဆုံးသော အပြစ်တည်း" ဆိုတဲ့ ဒေသနာအတိုင်းပေါ့။

ထိုကြီးလေးတဲ့အမြင်မှား အပြစ်ကြီးကို ဖျောက်ဖျက်ပစ်ဖို့ ကနေ့ဟောပြောတဲ့ ဟေတုပစ္စည်း ပစ္စယဝိဘင်္ဂါရဥဒ္ဒေသမှာ ဟေတုဆိုတာကတပုဒ်၊ ပစ္စယောဆိုတာကတပုဒ် ကျမ်းဂန်က ဟေတု စ သော ပစ္စယောစာတ ဟေတုပစ္စယော၊ဟေတု စ၊ ဟိတ်လည်းမည်၏၊ပစ္စယော စ၊ ပစ္စည်းလည်းမည်၏၊ ဟေတု-ပစ္စယော၊ ဟိတ်လည်းမည် ပစ္စည်းလည်းမည်တရား။ ဤကဲ့ သို့ပြုပါတယ်။

ဒါကစာအတိုင်းပြုတယ်၊ စာသိသိသွားအောင်ပေါ့၊ တော် တော်ကြာမှပညာသိနဲ့ သိရှိနားလည်သဘောပေါက်အောင် ဖွင့်ဆို ဟာကြားပြသပါ့မယ်၊ ဒါကိုစာထဲရှိတဲ့အတိုင်း ဒုတိယ

ဝိဂြိုဟ်အနေနဲ့ပြတာကတော့ "ဟေတု ဟုတ္တာ ပစ္စယော ဟေတုပစ္စယော"ဟိတ်ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သောတရား။ ပထမအနက်ကဟိတ်လည်းဖြစ် ပစ္စည်းလဲဖြစ်သောတရား။ ဒုတိယအနက်တော့ ဟိတ်ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သောတရား။ ထိုဟေတုပစ္စည်းတွင် ဆိုခဲ့သောအနက် ၂-ပါးကို စပြီးသိပါ။ ဟေတုပစ္စည်း ဟိတ်ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သောတရား။ အကြောင်းမူလဖြစ်၍ ကျေးဇူး ပြုတတ်သော တရား။ အကြောင်းမူလဆိုဒါ ဘာလဲဆိုရင်တော့ ဥပမာ သစ်ပင်တပင်စိုက်တယ်၊ ဒီသစ်ပင်မှာ ရေသောက်မြစ်ရှိတယ်၊ ဒီရေသောက်မြစ်က အကြောင်းမူလဟေတုပါပဲ၊ အပေါ်မှာ ဝေဝေဆာဆာသစ်ပင် အကိုင်းအခက်တွေ ဖြာထွက်ကြီးပွားနေတဲ့ သစ်ပင်ကြီးကတော့ အကြောင်းမူလ ဟေတုခေါ်သော ရေသောက်မြစ်ကြောင့် ပေါ်လာတဲ့အကျိုး ပစ္စယုပ္ပန်ကြီးပဲ၊ အဲဒီသစ်ပင်ကြီးဟာ ဘာဖြစ်လို့အချိန်များများ ကြီးထွားရှင်သန်နေရတာလဲလို့မေးက အသိဉာဏ်ရှိသူမှန်လျှင် ပြောတတ်ပါလိမ့်မယ် ဖြေတတ်လိမ့်မယ်၊ "ဒီသစ်ပင်ကြီးဟာ ရေသောက်မြစ်တွေရှိနေလို့ ကြီးထွားရှင်သန် နေတာပဲလို့ ပြောမှာပဲ အမြစ်နက်လေလေ အမြစ်သန်းလေလေ နှစ်လတာရှည် သစ်ပင်ကြီး ခိုင်မာကြီးထွားလေလေပဲ၊ အခုဥပမေယျဖြစ်တဲ့ လူတွေသတ္တဝါတွေမှာလဲပဲ၊ အဲဒီ သစ်ပင်လိုပဲ ဟိတ်ဆိုတဲ့ လောဘ ဒေါသ မောဟ အကြောင်း မူလတရားတွေရှိလေ

သန်လေ ခန္ဓာငါးမျိုး ရုပ်နာမ်တရားဆိုးတွေကြီးပွားများပြား လေလေပေါ့၊ ဒါကို ဟေတုပစ္စယောလို့ ပါဠိလိုမြတ်စွာဘုရား ဟောတာပဲ၊

အမြစ်တွေကနေပြီးတော့ ပင်စည် သစ်ပင်ကြီးတည် တရက်၊ ၀လ၊ တနှစ် ၁၀-နှစ်၊ ၁၅-နှစ် အနှစ်၊ ၂၀၊ ၃၀၊ ၄၀၊ ၅၀။ ၁၀၀ စသည်အားဖြင့် ကြာရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး မသေ မပျောက်ပျက်ခုအောင် ထောက်ပံ့လျက် ကျေးဇူးပြုပေး နေသလိုပဲ ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးတည်းဟူသော အကျိုး တရားတွေဟာ အစဉ်အဆက် မကုန်မဆုံး မပျောက်မပျက်ပဲ တာရှည်ရှိနေ၏၊ ဖြစ်နေ၏။

ဟေတုမူလဆိုတာ ဘယ်တရားတွေများ ပါလဲဘုရား ဆိုတော့ အကုသိုလ်ဘက်ကပြောမယ်ဆိုရင် လောဘဟိတ် ဒေါသဟိတ် မောဟဟိတ် ၃-မျိုးမှတ်ထားကြ၊ ကုသိုလ်ဘက်က ပြောမယ်ဆိုရင်တော့ အလောဘဟိတ်၊ အဒေါသဟိတ်၊ အမောဟဟိတ် ၃-မျိုးပေါ့၊ ဒီဆိုးအကောင်း ၂-မျိုးပေါင်း လိုက်တော့ ဟိတ် ၆-မျိုးရှိတယ်လို့ သေသေချာချာမှတ်ထား လိုက်ကြပါ၊ ဒီနေရာမှာ ဟိတ်ဆိုတာ ဟောခဲ့ပြီးသား သစ်မြစ် လိုပဲလို့ တရားနာယူသူတွေရဲ့ ဉာဏ်မျက်စိထဲ မြင်သွားတော့ သစ်မြစ်ခိုင်ခံ့လေလေ၊ သစ်ပင်ကြီးရှင်သန်ကြီးထွားလေလေ ဖြစ်လာသလို ၎လောဘ ဒေါသ မောဟဆိုတဲ့ ဟိတ်တရားအစဉ် တွေ ထင်ရှားကြီးပွား များပြားလေလေ ဒီခန္ဓာကိုဥပမေယျ မှာ လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါဆိုတဲ့ ခန္ဓာငါးပါးတရားတွေလဲ ရှည်လေလေပါလားဆိုတာ တရားနာသူတွေသဘောပေါက် နားလည်လောက်ကြပြီပေါ့။

ဒီဟေတုပစ္စည်းရဲ့ နိဒ္ဒေသ ပါဠိအနက်ကိုလဲ ရအောင် နာယူမှတ်သား ကျက်ထားကြဖို့ ဆိုပြလိုက်ပါဦးမယ်–

ဟေတု၊ ဟိတ်ခြောက်ပါး ပစ္စည်းတရားတို့သည်။ ဟေတု သမ္မယုတ္တကာနံ၊ ဟိတ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနဉ္စ၊ စိတ်စေတသိက်တရားတို့အားလည်းကောင်း။ တံသမုဋ္ဌာနာနံ၊ ထိုဟိတ်ကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါနဉ္စ၊ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်တို့အားလည်းကောင်း။ ဟေတုပစ္စယေန၊ အကြောင်းရင်းဖြစ်သော ဟေတုသတ္တိဖြင့်။ပစ္စယောဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။။

ယခုဟောနေသော ဟေတုပစ္စည်းတရား၏ အခက်ကတော့ မပြောနဲ့တော့၊ အဲဒီ ဟေတုပစ္စည်းနဲ့ဘဲဖက်ပြီး အတူတက္ခဏပေါင်းရှိ ကျေးဇူးပြုတတ်တဲ့ပစ္စည်းတရားများ အခုစိတ်စေတသိက်ထဲမှာ ပစ္စည်းတွေအများကြီးပါတယ်၊ ရုပ်ထဲမှာလဲ အများကြီးပါတယ်၊ ဒါပေမယ်လို့ အဲဒီလို ကျေးဇူးပြုတဲ့ပစ္စည်းတွေထဲမှာ ဟေတုပစ္စည်းက ဝိသေသသတ္တိရှိလို့ ဟေတုပစ္စည်းတမျိုးကို ဝိသေသပြုရှိ ဟောတော်မူပါတယ်၊ အဲဒီဟေတုပစ္စည်း ဝိသေသသတ္တိကိုမြတ်စွာဘုရား ဟောလို့ရှိ ဟေတုပစ္စယောလို့ ဟောတာပဲ။ ဒီပြင် ပစ္စည်းတွေလဲပါတော့ပါတယ်၊ ဒါပေတယ်လို့သူတို့က ဟေတုလောက်သတ္တိထူး ဒီနေရာမှာ မရှိဖူး။အဲဒါကြောင့်မို့ ဟေတုပစ္စယော အကြောင်းမူလဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်တဲ့ တရားဟု ဟောခြင်းပဲ၊

ဟေတုဆိုတဲ့ပုဒ်ရဲ့အနက်တွေက အများကြီးပဲ၊အကြောင်းလဲဟောတယ်၊ မူလလည်းဟောတယ်၊ အရှင်အဿဇိမထေရ်က

အာရုံသာရိပုတြာအလောင်းဖြစ်တဲ့ ဥပတိဿကို ဟောသွားတဲ့ (ယေဓမ္မာဟေတုပ္ပဘဝါ) တရားလာရှိတဲ့ ဟေတုကတော့ အကြောင်းကိုဟောတယ်။ အခု ဟေတုပစ္စယောမှာပါတဲ့ ဟေတုကတော့ မူလအနက်ကိုဟောတယ်၊ မူလဆိုတာအမြစ်အရင်းမှတ်၊ ကမ္မဘဝကအကြောင်း၊ အကြောင်းဆိုတာက ဒီအကြောင်းရှိလို့ ဒီအကျိုးဖြစ်တယ်၊ မူလဆိုတာကတော့ တကယ်နက်ဘဲ့သဘော၊ ဟေတုပစ္စည်းမှာပါတဲ့ ဟေတုကရေသောက်မြစ်နဲ့ တူတဲ့ အနက်မှတ်။

ဟေတုပစ္စည်း ရေသောက်မြစ်နှင့် တူသော အကြောင်းမူလဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်တဲ့တရားဆိုတာ ဆရာတော်ဘုရားကြီးရေးသားထားတော်မူခဲ့တဲ့ ပဋ္ဌာန်းဝိပဿနာ စာအုပ်ကို ဖတ်ကြည့်ရင် သေချာကနစ္စာ သိကြရလိမ့်ပါမယ်၊ တွေ့ရှိကြရပါလိမ့်မယ်၊ ရတနာရှင်တွေဟာ မိမိလွယ်အိတ်ထဲမှာပါတဲ့ ရတနာတွေကို အလိုရှိရာအခါတိုင်းမှာ အသုံးပြုနိုင်ကြတာလို့ သတ္တဝါတိုင်းရဲ့ ကိုယ်စီကိုယ်ဌ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်မှာလဲ အမြဲရှိနေတဲ့ ပဋ္ဌာန်းတရားရတနာတွေကို အလိုရှိရာအခါတိုင်းမှာ အထူးလေ့ယ်ကူစွာ နားလည်သိရှိကြ၍ ဝိပဿနာတရားအစစ်မျှားကို ကြိုးစားပမ်းများ အားထုတ်နိုင်ကြသဖြင့် နိဗ္ဗုတာသို့ ရောက်စေရန် အကျိုးငှာ ရေးသားလိုက်သော စာအုပ်ကိုတော့ သိထားစေချင်ပါတယ်၊ အဓိပ္ပါယ်က ရတနာရှင်တွေမှာ မိမိ၏အိတ်ထဲမှာပါနေတဲ့ ရတနာတွေကို ကိုယ်လိုချင်သလိုအခါတိုင်းသုံးနိုင်သည့်နည်းတူပင်လျှင် တရားနာသူတွေဟာလဲပဲ မိမိတို့ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာရှိနေတဲ့ ပဋ္ဌာန်းတရားရတနာတွေကို လွယ်လင့်တကူ အသုံးချတတ်ဖို့ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ပဋ္ဌာန်း

တရားဟာ မိမိကိုယ်တွင်းမှာရှိသည်၊ သူတပါးအတွင်းမှာရှိသည်၊ တလောကလုံးထဲအတွင်းမှာ ရှိသည်လို့ဆိုတာကို ထင်ရှားသိအောင် ပြတဲ့သဘောပါပဲ။

"ပဋ္ဌာန်းတရား အထူးထူးအပြားပြားသော အကြောင်းတရား" ဟုပါဠိ၏ လိုရင်းကိုလဲ သိမှတ်ထားကြပါ၊ မဲ့ပျောက်မပစ်လိုက်ပါနဲ့။

မိမိအတွင်းမှာ ရှိတယ်တဲ့၊ သူတပါးအတွင်းမှာ ရှိတယ်တဲ့၊ ထိုထိုသတ္တဝါတို့၏ အတွင်းထဲမှာ ရှိတယ်တဲ့၊ အဲဒီရှိတာဟာကို ရှိမှန်း မသိတာက အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော မြတ်စွာဘုရားဟာတဲ့ ပဋ္ဌာန်းတရား၌လဲ မသိမနာကြားရ၍ မဆင်ခြင်၍လဲမသိ၊ သမ္မာဃနာ – တရားတွေက စုပေါင်းနှုံ့လည်းမသိ၊ ပြီးဟာ့ကိုယ်ကဆင်ခြင်ဉာဏ် မရှိလို့လဲ မသိဖြစ်နေကြတာကိုး၊ ဒါကြောင့် အစမရှိသော သံသရာက ယခုဘဝ ယနေ့အထိ ငါဟူ၍ ငါကိုယ်ဟူ၍ မှားနေကြသေးတာပေါ့ ဒီအမှားပျောက်ရေး ပဋ္ဌာန်းတရားဆေးတော်ကြီးကို သူသူငါငါတွေက ငါတို့နှင့် မထိုက်တဲ့ ငါတို့မသိနိုင်တဲ့ တရားပဲလို့ လက်လျှော့နေကြတာကို ဆရာတော် ဘုရားကြီးက မလျှော့အောင် ဆိုပြီး အနဝတက် ရေအိုင်ကြီး ဥပမာဆောင်ပြီး ထင်မြင်အောင် ပြတော်မူပြန်တယ်။

အနဝတက်ရေအိုင်ကြီးထဲမှာရေတွေကယူဇနာ ၅၀-နက်တယ်၊ အဲဒီယူဇနာ ၅၀-အနက် ရှိတဲ့ရေတွေကို ဘယ်လိုလုပ်ပြီး သတ္တဝါကြီးငယ်တွေ သောက်သုံးကြမလဲဆိုလျှင် ကိုယ်မှိရာက ကိုယ်သောက်ရုံသုံးရုံပဲပေါ့။ ဒါကြောင့် ဆင်ကလည်း

ဆင်မှိတ့ဲ နေရာကသောက်၊ ယုံကလည်း ယုံမှိရာကသောက်၊ ပရိက်ဆိတ်ကလည်း ပရိက်ဆိတ်မှိရာကသောက်၊ ကမြင်းမနီကလဲ ကမြင်းမနီ မှိရာကသောက်၊ အဲဒီအနောတတ် အိုင်ရေတွေ သုတ္တဝါတိုင်း သတ္တဝါတိုင်း ကိုယ်မှိရာ မှိရာကသောက် နိုင်ကြသလိုပဲ ပဋ္ဌာန်းတရားကိုလဲ စာနည်းပေနည်းနဲ့ ဉာဏ်ကြီးရှင်တွေ သိသလောက် မသိနိုင်သော်လဲ၊ မိမိတို့ဉာဏ်မှိသလောက် ကိုယ်နိုင်သလောက် ပဋ္ဌာန်းတရား အသိဉာဏ်ပေါက်သွားကြမယ်ဆိုရင် အမှားကိုလွှန်၊ အမှန်သို့ရောက်ခါ နိဗ္ဗာန်တရား အထိ ဉာဏ်ပေါက်သွားဖို့ ပါပဲ၊

အလွန်တရာ ကြီးကျယ် မြင့်မြတ်လှတဲ့ အဘိဓမ္မာပရမတ် ပဋ္ဌာန်းတရားတော်မြတ်ကြီးရဲ့ အစစ်တို့ဟာ ထိုထိုသဝိညာဏက-အသက်ရှိသတ္တဝါဘေဒအတွင်းမှာ ခဲစိတ်ဝေဖန်လိုက်တော့ ဝတ္ထုရုပ် ၆-ပါးရှိတယ်၊ မျက်စိ, နား, လျှာ, ကာယ, ဟဒယဒီ ၆-ပါးသည် ပဋ္ဌာန်းတရားဖြစ်ရာ ဌာနဖြစ်ပါတယ်၊ (ပဋ္ဌာန်းတရားဖြစ်ရာမျှား ၆-ပါးဒွါရမှတ် ၆-ပါးဝတ္ထုရုပ်မှတ်) အဲဒီလို အဘိုချုပ် သိမှတ်ထားကြပါ။

ပဋ္ဌာန်းတရားတော့ ဘယ်မှာ ဖြစ်သလဲ ဆိုရင် မျက်စိပေါက်မှာ ဖြစ်သည်၊နားပေါက်မှာဖြစ်သည်၊ နှာခေါင်းပေါက်မှာဖြစ်သည်၊ လျှာပေါက်မှာ ဖြစ်သည်၊ ကာယပေါက်မှာ ဖြစ်သည်၊ မနောပေါက်မှာဖြစ်သည်။

ဤဒွါရ ၆-ပါးပေါင်းလိုက်တော့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးယောကျ်ားကောင်ကြီး၊ မိန်းမကောင်ကြီး၊ ငါပဲ သူပဲ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါပဲ” ဟု သမုတိ ပညတ် ပေါ်လာတယ်။

ဤဒ္ဒါရ ၆-ပါးတွင် ပဋ္ဌာန်းတရားတွေ မပြတ်မစဲအမြဲဖြစ်ကြ တယ်၊ ဖြစ်ပုံပြောစမ်းပါဆိုရင်တကိုယ်လုံးစိတ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ကြသော (အိပ်ထိုင်ရပ်သွား အစားစားပေ၊ အထွေထွေ အနုစိတ်၍ သိ ရန်လဲ ပါပါတယ်) ပါဋ္ဌိတော် အတိုင်းကတော့— "ဟေတုသမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံ တံ သမုဋ္ဌာနာနဥ္စရူပါနံ ဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော" ဟု ပြောလိုက်လျှင်ပင် အားလုံးခြုံငုံမိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူငါက ပုထုဇဉ်လူပြိန်းကျအောင် နားလည်ဖို့ ပြောစမ်းပါဦးဆိုရင် – မျက်စိ, နား, နှာ, လျှာ, ကိုယ်, မနောဒီ ၆-ပါးသော ဒ္ဒါရတို့ဖြင့် အဆင်း အသံ အနံ့ အရသာ အတွေ့သဘောဟူသမျှတွေကို သတ္တဝါသိ ပုဂ္ဂိုလ်သိ၊ သူသိ၊ ငါသိတို့ ဖြစ်ပေါ်နေသမျှ သိလုံးတွေကား ဇောစိတ်နဲ့ သိလုံးတွေခုည်း ပဲလို့သိရှိနားလည်ထားကြပါ၊ ထိုပြင် စိတ်သွားရာ ကိုယ်ပါဆိုတဲ့စကားအတိုင်း စိတ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ကြသော အိပ် ထိုင် ရပ် သွား အစားစားပေ၊ ရုပ်ဖြစ်နေ အနုစိတ် – အသေးစိတ်တွေသိအရ – သတိပဋ္ဌာန်တရားမြတ်စွာဘုရားဟောတဲ့ – အဘိက္ကန္တေ စသည်တွေပါပဲ၊

သူငါကစပုထုဇဉ် လူပြိန်းများမှာတော့ များသောအားဖြင့် ကောင်းတဲ့အာရုံတွေ့ကြုံကြလျှင် နှစ်သက်တွယ်တာခြင်း လောဘနဲ့ လည်းကောင်း၊ လောဘအဖြစ်ကို မမြင်တဲ့ မောဟဟိတ်၊ မကောင်းတဲ့ အာရုံတွေ့ကြုံကြလျှင် – စိတ်ဆိုးခြင်းနှလုံး မသာယာခြင်း ဒေါသနဲ့လည်းကောင်း၊ ဒေါသ အပြစ်ကို မမြင်တဲ့ မောဟဟိတ် အကြောင်းတရား ရေသောက်မြစ်ကြီးများကြောင့်သာ ကိုယ် နှုတ် အမူအရာအမျိုးမျိုး ဟေတုပစ္စည်းရဲ့ အကျိုး ပစ္စယုပ္ပန်တရား အကုသိုလ်အစားစား ပဋ္ဌာန်းတရား

မျှားဖြစ်ပုံးကြပါတယ်လို့ ဉာဏ်ရှိသလောက် သဘောပေါက်နားလည်နိုင်ကြပါစေ။

တရားနာပရိသတ်တွေကို ဆရာတော် ဝမ်းမြောက်စရာတခု ထပ်လောင်းပြောပြချင်တာက ဟို....ရှေးက ကျေးဇူးရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး မန္တလေးမှာ တရားရေအေး အမြိုက်ဆေးကို တိုက်ကျေးတော်မူနေတော့ တရားထောက်လုပ်တဲ့ဦးသော် ဆိုတဲ့တကာတယောက်က "ဆရာတော်ဘုရား တပည့်တော်တို့အား သနားသောအားဖြင့် ပဋ္ဌာန်းတရားမျှားလဲ ချီးမြှင့်ဟောကြားပေးတော်မူပါဘုရား" လို့ လျှောက်ထားသတဲ့၊ အဲဒီလိုလျှောက်ထားသတဲ့၊ အဲဒီလို လျှောက်ထားတော့ ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးက "အိမ်း၊ မင်းတို့လူတွေ့ပဋ္ဌာန်း ၂၄-ပုဒ်လုံး နားလည်နိုင်ဖို့ဆိုတာခက်တယ်၊ ဒီဝိပဿနာအလုပ်နှင့် သုံးနိုင်တဲ့ တရားမျိုးလဲ မဟုတ်ဖူး၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်အလုပ်၊ သက်သက်သာဖြစ်တယ်ကွဲ့" လို့ မိန့်တော်မူတယ်တဲ့။

ဝိပဿနာ ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ – ပဋ္ဌာန်း တရားအရှေ့ဝိပဿနာအလုပ်သုံးဖို့ ၂၄-ပစ္စည်းလုံး မသုံးနိုင်ဖူးတဲ့၊ ဘယ်လို့မျှား သုံးနိုင်ပါသလဲဆိုရင် အခုဟောနေတဲ့ ဟေတုပစ္စည်းစသော ပစ္စည်းတပါးလောက် ဘစိတ်တဒေသ၂-ပါးလောက်တော့ သုံးနိုင်တယ်။

ပစ္စည်းတပါးစ နှစ်ပါးစ အကျဉ်းမျှ တစိတ်တဒေသအနေနဲ့ ဝိပဿနာလို့ မိန့်တဲ့အလုပ်ရနိုင်ကြောင်းကို ဟောကြားဆုံးမခဲ့တယ်လို့ မှတ်ထားကြပေါ့၊ ထင်ရှားအောင် တပါးခြင်း ခဲ့ဟောပြမယ်၊

ကဲ့ လိုက်ဆိုကြ၊ "လောဘဟေတု–လောဘသမ္မယုတ္တကာနှံ့ ဓမ္မာနံ တံသမုဋ္ဌာနာနဥ္စရူပါနံ လောဘဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော" အဲဒီအတိုင်း ဒေါသဟေတု––စသည်ဆိုရမှာချည်းပဲ။ ဒါကဖြန့်ခင်းပြီး အကျယ်သိအောင်ရှင်း ဟောဒါပါ ဆိုတတ်မှာတော့မဟုတ်ပါဖူး။

လောဘဟေတု၊ လိုချင်တဲ့ လောဘအကြောင်း ဟိတ်သည်။ လောဘဟေတုသမ္မယုတ္တကာနှံ့၊ လောဘအကြောင်းခံ၍ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ စိတ်စေတသိက်တရားတို့အားလည်းကောင်း။ တံသမုဋ္ဌာနာနဥ္စရူပါနံ၊ ထိုစိတ်စေတသိက်ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော စိတ္တဇရုပ်တို့အားလည်းကောင်း။ လောဘဟေတု ပစ္စယေန၊ လောဘဟေတုပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြု၏။ အဲဒီလို ဆိုတော့–လူမျှားသိရန် ပြောကြသော စကားထဲရောက်နေအောင် သူ့ကိုယ်ထဲရောက်နေအောင်ပြောမယ်ဆိုရင် လောဘဟိတ် လောဘအရင်းခံပြီး စိတ်စေတသိက်ဖြစ်တယ် လိုချင်တဲ့လောဘကြောင့် လိုချင်တဲ့စိတ်ကူး ကြံစည်မှုတွေကဆက်၍ဆက်၍ ခိုးကြ၊ တိုက်ကြ၊ သတ်ကြတဲ့ နှုတ်နှင့်ပြော ကိုယ်နှင့် ပြုတာတွေဖြစ်ရသပေါ့။ အဲဒါတွေ လိုချင်လောဘ အားကြီးတဲ့ အကြောင်းရင်းကြောင့် မဟုတ်ပေဖူးလား။

အဲသည် လိုချင်လောဘအားကြီးလာတော့ မည်သူ့အိမ်၊ မည်သူတိုက်သွားပြီးခိုးမယ်၊ တိုက်မယ် မည်သူ့ယာခင်းတောသွားခိုးမယ်စသည်စသည် စိတ်ကူး ဒုက္ခံအစည်တွေဖြစ်လာရော။ အဲသည်စိတ်ကူးအကြံအစည်တွေဖြစ်ပြီး၊ ခြေထောက်နဲ့သွား၊ လက်နဲ့ယူတာ လုတာတိုက်တာ ခိုက်တာ တွေ့ခဲ့ရာ

လုံးသည် လောဘဟိတ် လိုချင်စိတ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ စိတ်ဇော်ဝါယောရုပ်တွေပေါ့။ လိုချင်တဲ့ လောဘအကြောင်းရင်းကြောင့် ကြုံစည်စိတ်ကူးတဲ့စိတ်ဖြစ်၊ ထိုစိတ်ကြောင့် သံဃာလာလှုပ်ရှား ကိုယ်ကာယအစားစားသော ဝါယောလေအနုစိတ်တွေဖြစ်သည်ကို ဟောဒါပါပဲ၊ ယခုမိမိတို့ ပြုလုပ်ပြောဆို နေကြတာတွေ ဒီအတိုင်း ပြုလုပ်ပြောဆိုနေကြတာပဲ။

မိမိခေါ်ဆို ကိုယ်ထဲမှာရှိနေတဲ့ ဟရုးရတနာတွေ ကိုယ်ကအမှန်မသိကြလို့၊ မသုံးတတ်ကြလို့ အထင်လွဲမှားနေတာပါပဲ၊ အထင်လွဲမှားတာက ဉာဏ်မရှိကြသေးလို့၊ ငါသူတပါးယောကျ်ား မိန်းမစတဲ့ ပညတ်ဓမ္မာရုံတွေနဲ့ မကွာမကဲ့အစဉ်တဲ့ ပြီး ခင်မြဲ ခင်နေကြသေးတာပေါ့။

အဲဒါလောက် ဟာဟာကို နာလိုက်ရတော့ တော်တော်လေး နားလည်သဘောပေါက်လောက်ပါပြီ-အော် ဟေတုပစ္စယောဆိုတာ တခြားမဟုတ်ပါပဲလား-အခုသံဃာလာ လှုပ်ရှားနေတဲ့ အလုပ်တွေပါလား၊ အခုလောကကြီးထဲ လူတွေ လုပ်ကိုင်နေကြတဲ့ အလုပ်တွေကို မြတ်စွာဘုရားက မသိတဲ့သူတွေ သိအောင်၊ ဒါကလူမဟုတ်ဖူး လောဘ၊ စိတ်ကူးကြုံစည်မှု၊ ဒီသံဃာလာလှုပ်ရှားပြီး လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်နေကြတာတွေက လူမဟုတ်ဖူး၊ ရုပ်တရားတွေ အဲဒီတရား ရုပ်နာမ်အစားစားတွေကို မြတ်စွာဘုရားက ကရုဏာထားပြီး ထင်ရှားအောင် ဟောတာကိုးလို့ အားလုံးသိကြပါ၊ သိလျှင် ဤသာသနာအမွေခံဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်အောင်ပွဲစံရပါပြီ။

ရုပ်နာမ်အစားစားတွေကို တရားဆင်ခြင်တဲ့ သူတော်ကောင်းတွေရဲ့ ဉာဏ်ဝမှာ-ထင်မြင် ပေါက်မြောက်လာလျှင်

လူပျောက်သွားပြီး တရားအစဉ် ဉာဏ်အမြင်တွေ့ မုချဖြစ်ပြီဟု မှတ်။

ဒီ-ချပ်နာမ်တရား အစားစားတွေ့မဆင်ခြင်ပဲ——

လောဘအကြိုက်၊ အလိုလိုက်မှု၊ တပူပူ ထိုသူဆင်းရဲမည်။

ဒေါသအကြိုက်၊ အလိုလိုက်မှု၊ တပူပူ ထိုသူဆင် ရဲမည်။

မောဟအကြိုက်၊ အလိုလိုက်မှု၊ တပူပူ ထိုသူဆင်းရဲမည်။

အခုဆင်းရဲရခြင်း အကြောင်းတရားစုကို စာနဲ့ပေနဲ့ ခန္ဓာကိုယ်တွင်းဖြစ်တာကို နည်းနည်းရိပ်မိ ပြောဟောလိုပြီးပြီ။

နောက်တဖန် ထင်ထင်ရှားရှား သိလွယ်မြင်လွယ်သွား အောင် သတ္တတိနိုပါတ်။ ကုဿဇာတ်တော် ထည့်သွင်းဟောပြရဦးမယ်။ အဲဒီ ဇာတ်တော်ကြီးတခုလုံးကတော့ ရှည်လျားပြီး အများကြီးပေါ့။ ဒါပေမယ့်လို ယခုဟောနေတဲ့ ဒေသနာတော် သရုပ်ပေါ်အောင် ထုတ်ဖော်ပြီး အကျဉ်းဟောရမယ်ဆိုလျှင်တော့ ဘုရားအလောင်းတော် ကုသမင်းကြီးမှာ ယူဇနာ (၁၀၀) ဝေးကွာတဲ့ ပပဝတီနေရာ မဒ္ဒရာဇ်တိုင်း သာဂလမြို့သို့ အပင်ပန်း ဆင်းရဲခံပြီး၊ ခရီးကြမ်းကို သွားရှာရတာဟာ ဘာလဲလို့ အကြောင်းရင်းကို ရှာလိုက်ရင်-စာအရက လောဘဟေတု လောဘသမုယျုတ္ထကာန ဓမ္မာန တသမုဋ္ဌာနာနဉ္စရူပါနံ လောဘဟေတု ပစ္စယေနပစ္စယော" ပါပဲ။

ယခုဟေတုပစ္စည်း အဘိဓမ္မာပဋ္ဌာန်းတရားတော်ကြီးဟောရာ ဤကုသဇာတ်သုတ္တန်ဝတ္ထုကြောင်း ထည့်သွင်းဟောရခြင်းရဲ့ အကြောင်းရှိပါတယ်။

(၁) လွန်ခဲ့သော ရှေးနှစ်ပေါင်း (၇၀) လောက်က ကျေးဇူးတော်ရှင်–လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး ဒေသစာရီ တပြည်လုံးလှည့်၍ တရားမိုးကြီး သွန်းဖြိုးရွာချ ဟောစဉ်ကာလက ခေဦးမြို့မှာ ညဉ့်တရားပွဲ ချီးမြှောက်ဟောကြားပါတယ်တဲ့။ အဲဒီတရားပွဲမှာ ဟေတုပစ္စည်း ပဋ္ဌာန်းတရားတော်ကြီး ဟောရာ လူသူအများ နားလည်သွားအောင် လောဘအကြောင်းရင်းခံ၍ ကာယကံ ဝစီကံ မနောကံ ဒုက္ခတွေ အတန်တန် ဘုရားအလောင်းတော် ကုသမင်းကြီး ရောက်ရပုံကို ဟောကြားတော်မူပါသတဲ့၊ အဲဒီတရားနာရသော ဆရာဘုန်းတော်ကြီးထံမှ တဆင့်ကြားသိရ၍ သတိရပြီး ကျေးဇူးဆပ်လိုခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။

(၂) ကျေးဇူးတော်ရှင် မိုးညှင်းဆရာတော်ဘုရားကြီးလဲ ဆရာဖြစ်တော်မူသော လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ တပည့်ကြီးတပါး ဖြစ်သည့်အတိုင်း လောဘကြောင့် ဒုက္ခရောက်ပုံကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားစေရန် ဤကုသဇာတ်တော်ကို ထည့်သွင်း ဟောလေ့ရှိသည်ကို ယခုတရားဟောဆဲ ဆရာတော်ဘုရားကိုယ်တိုင် ကြားနာခဲ့ရဖူး၍ ကျေးဇူးဆပ်လိုခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။

၃။ ယခုခေတ် စာညာဏ် အဘိဓမ္မာညာဏ် အားနည်းကြသူများ တရားနာရင်းဖြစ်စေ၊ တခြားတပါးသောအခါဖြစ်စေ ညာဏ်သက်ဝင်၍ ဆင်ခြင်လိုက်က ယောကျ်ား၊ မိန်းမ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊သူ၊ငါတွေပျောက်ပြီး၊တရားသဘောတွေပေါက်ကြပါစေဆိုတဲ့၊ စေတနာဇောကြောင့် လည်းကောင်း ကုသဇာတ်သုတ္တန် ဝတ္ထုထည့်သွင်း ဟောပြခြင်းဖြစ်ကြောင်း သူတော်

ကောင်းတို့ သိရှိကြပါစေကြောင်း ရှေးအဟောင်းတွေပါ ဟောခြင်းပါပဲ။

## ကုသလဇာတ်

ဒီဝတ္ထု ဇာတ်ကြောင်း သိသာအောင် ထပ်လောင်း ဟောပြရမည်ဆိုရင်တော့ မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်-ဘဝနုစဉ်အခါတုံးကပေါ့လေ၊ မလ္လတိုင်း ကုသဝတီပြည် သြက္ကာကရာဇ်မင်းကြီး၊ သီဝလိဒေဝီမိဘုရားကြီးတို့ ထီးနန်း အုပ်ချုပ် မင်းပြုလုပ်ကြတယ်။ ထိုအခါ သားတော် သမီးတော် တယောက်မှ မထွန်းကားရှာကြဖူးတဲ့၊ မထွန်းကားတော့ တိုင်းသူပြည်သား အမြော်အမြင် ကြီးမားသူများက နောင် အရေး ခက်ကြမည့်ဘေးကို တွေးကြည့်ပြီး သြက္ကာကရာဇ် မင်းကြီးကို သံတော်ဦးတင်ကြပါသတဲ့။ ဘုန်းတော်ကြီး မြတ်ဘော်မူလုပါသော အရှင်မင်းကြီးဘုရား၊ အရှင်မင်းကြီး တို့မှာ ထီးညွှန့်နန်းလျှာ မရှိပါသဖြင့် တိုင်းရေးပြည်ရာ နောင် အခါတွင် အခက်ကြုံစရာ ဖြစ်ကုန်မှာကို ကျွန်တော်မျိုးတို့ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြ ရှိကြတဲ့အရေးကြောင့် သားတော်ကလေး များ ရအောင် ကြံဆောင်တော်မူကြပါဦးဘုရား" လို့ တိုင်ပင် ညီညွှတ် သံတော်ဦးတင် လျှောက်ထားချက်ကြောင့် ဘုရင်မင်းမြတ်ကြီးက တိုင်းသူပြည်သား လူအများရဲ့ အလို ဆန္ဒပြည့်ဝစေရန် မိဖုရားကြီးနဲ့ တိုင်ပင်နှီးနှော ပြောလိုသည် မှာ သင်မိဖုရားကြီး တိုင်းသူ ပြည်သားလူအများက ဤသို့ ဤပုံ ငါတို့ကို ပြောကုန်ကြပြီ၊

ဒါကြောင့် သင်မိဖုရားကြီး သားဆုများရအောင် သီလများ ဥပုသ်သီတင်းများ ဆောက်တည်ပြီးလျှင် သားဆုများ တောင်းပေတော့လို့ မိန့်တော်မူလိုက်တော့ သီဝလိဒေဝီ မိဖုရားကြီးကလဲ အမိန့်တော်အတိုင်း သီလဥပုသ်သီတင်းများ ဆောက်တည်ပြီး သားဆုတောင်းရှာပါရော့၊ အဲဒီအခါမှာ သိကြားမင်း၏ နေရာပဏ္ဍုကမ္ပလာ မြကျောက်ဖျာ တင်းမာလာ၍ ဘယ်အခြင်းအရာပါလဲဟု သိရန် ကြည့်လိုက်တော့ သြက္ကကဆုဇ်မင်းကြီး၏ မိဖုရားကြီးက သားဆုများရလိုလို့ တောင်းဆုဆိုတာကို မြင်တယ်ဆိုကိုး ဘုန်းကံနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဖြစ်တော့ ငါလဲကူညီမည်ဆိုပြီး ဆင်းရဲသား ပုဏ္ဏားအိုယောင်ဆောင်ပြီး တောင်ဝှေးကြီး ထောက်လို့ ဒေါက်ဒေါက်နှင့် လူကြားသူကြားထဲ လျှောက်လာတော့ မင်းပရိသတ်တွေက အို....ဒီအဘိုးကြီး ဒီလိုနေရာ ဘာလာလုပ်တာ တုန်းပေါ့ စိတ်ထဲက ဖြစ်ကြသတဲ့ သိကြားရဲ့ဘုန်းတန်ခိုးနဲ့ ဆိုတော့ မည်သူမျှမပြောဝံ့မကပ်ဝံ့ကြ၊ အသင်အိုတာ အိုတာပဲ ဘုန်းတန်ခိုး နတ်တန်ခိုးကကြီးမြဲပ၊ မိဖုရားကြီးလဲ နန်းတော်ပေါ်က ဆင်းလာတော့ ပုဏ္ဏားအိုက လက်ကိုသွားဆွဲတယ်တဲ့၊

ဒီအခါမှာ ဘုရင်ကြီးရော တိုင်းသူပြည်သားမှူးမတ်များပါ မြင်ပါလျက် မည်သူကမှ မပြောဝံ့ဘူး၊ ဘာတခွန်းမျှ မဟကြဘူးတဲ့၊ ငေးမောကြည့်နေကြသတဲ့၊ ဟိုက ပုဏ္ဏားအိုယောင် ဆောင်လာတဲ့ သိကြားမင်းကိုး၊ အဲဒါနဲ့ ပုဏ္ဏားအိုက မိဖုရားကြီး လက်ဆွဲပြီး မြို့ရှေတံခါးခေါ်သွား အိမ်ကလေးတခု နတ်ဘန်ခိုးနဲ့ ဖန်ဆင်း တဲအိမ်ကလေးဆိုပါတော့၊ မိဖုရား

ကြီးက အဲဒီအိမ်မြင့်တော့ ဒါက သင်ပုဏ္ဏားကြီးအိမ်လားလို့ မေးတော့ ပုဏ္ဏားက ဟုတ်တယ်လို့ဖြေတယ်တဲ့၊ အဲဒီအိမ်မှာ သိကြားမင်းက မိဖုရားကြီးကို လက်နဲ့ သုံးသပ်လိုက်တော့ နတ်ဧည့်နဲ့ မေ့သွားတဲ့အချိန်မှာ တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှာ သွားသတဲ့၊ တာဝတိံသာ ရောက်တော့ ၇ ရက်ကြာသွားသတဲ့၊ လူတို့အရေအတွက်နဲ့ပေါ့၊ နတ်သက်နဲ့ဆတော့ ခဏလေးပေါ့။ အဲဒီ တာဝတိံသာနတ်ပြည်ရောက်တဲ့ လူသားတွေမှာ ဂုတ္တိလစောင်းဆရာကြီး၊ နေမိမင်းကြီး၊ သာဓီနမင်းကြီးနဲ့ အာမျိုးသမီးထဲက အခုပြောနေတဲ့ သိဝလိဒေဝီ မိဖုရားကြီးများပေါ့။

အဲဒီ မိဖုရားကြီး (၇)ရက်ရောက်တော့ နတ်ဧည့်ပျောက်ပြီး အိပ်ရာကနိုးသလို သိလာတော့ ဩဿ်....ငါ ဘယ်နေရာရောက်လာပါလိမ့်၊ ဘယ်စခန်းရောက်နေပါလိမ့်နဲ့ မေးမြန်းစုံစမ်းတော့၊ သိကြားမင်းကြီးက အသင်မိဖုရားကြီး အခု သင် တာဝတိံသာနတ်ပြည် ရောက်နေပြီ၊ သင်သားဆုလို့ခွင့်လို့ သားဆုတောင်းပြီး နှန်းတော်ပေါ်က ဆင်းလာတော့ ငါ ပုဏ္ဏားအိုယောင်ဆောင်ပြီး သင့်ကို ခေါ်လာတာပဲ။ အဲဒီတော့ သင့်ကို သားဆု( ၂ )ယောက်ပေးမယ်၊ တယောက်က အရုပ်ဆိုး ပညာတတ်တယ်၊ တယောက်က ရုပ်ချော ပညာမတတ် ဘယ်သားလိုချင်လဲမေးရာ ( ၂ ) ယောက်လုံးပဲ အလိုရှိကြောင်းပြောလို့ ( ၂ )ယောက်လုံး သားဆုပေးလိုက်တယ်တဲ့။ အကြိုးဖြစ်တဲ့ဘုရားလောင်း ကုသကား အရုပ်ဆိုး ပညာတတ်တယ်၊ ညီတော်က ရုပ်ချော ပညာမတတ်ဘူးတဲ့၊

ဘုရားအလောင်းတော်အဲဒီဘဝမှာ အရုပ်ဆိုးရတာက ရှေးဘဝက ဒေါသရှေထားပြီး ဒါနပြုခဲ့မိရှာလို့တဲ့၊ ဒါကြောင့် ရှေးက ဆရာတော်များ မိန့်ဘော်မူခဲ့ကြတဲ့–

လောဘအကျိုးကား ပစ္စည်းရှား၏၊
ဒေါသအကျိုးကား အရုပ်ဆိုးဝါး၏၊
မောဟအကျိုးကား အမျိုးယုတ်၏–"

ဆိုတဲ့ကရားများ ဝဲ့စဲ့မြဲမြဲမှတ်ထားကြ။

ဘုရားအလောင်းတော် ကုသမင်းရဲ့ဒေါသအကျိုး အရုပ်ဆိုးတဲ့အကြောင်း သိအောင် ပြောရဦးမယ်ဆိုယင် တခုသော ဘဝမှာ ဘုရားအလောင်းကုသမင်းကြီး၏ အလောင်းသည် ဗာရာဏသီအနီး ရွာကြီးတရွာမှာ နောင်တော်နှင့်အတူ နေကြတယ်၊ နောင်တော်မှာ အိမ်ထောင်သည် ဇနီးရှိတယ်၊ မရီးရော အစ်ကိုရော ညီရောအတူနေ အတူလုပ် အတူစားနေကြတယ်၊ တနေ့မှာ ကုသအလောင်းညီငယ် တောသို့ သွားအလုပ်လုပ်နေခိုက် မုန့်တွေ ကြော်ကြ၊ မုန့်ကြော်ပြီးတော့ ဒါဘယ်သူ့ဖို့၊ ဒါဘယ်သူ့ဖို့နဲ့။ ဝေချမ်းပြီး ညီငယ်ရဲ့ဝေစုကို ချန်ထားပြီး ကျန်တဲ့မုန့်ကြော်ကို သူတို့ဇနီးမောင်နှံဝေစားနေခိုက် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတပါး ဆွမ်းခံကြွလာတော့ မရီးက ငါ၏ မတ်အတွက် မုန့်အသစ်ကြော်ပေးမည်ကြံပြီး ထိုမတ်၏ဝေစုမုန့်ကို လှူလိုက်၏၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအရှင်ပြန်ကြွသွားလို့ မကြာမီပင် မတ်ကရောက်တော့ မရီးကပြောပြတာပေါ့၊ ငါ့မတ်အတွက် ဝေစုရတဲ့ မုန့်ကြော်တွေပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရှင်မြတ်တပါးကြွလာတာနဲ့ ငါ လောင်းလှူလိုက်တယ်၊ မင်းအတွက် ပြန်ပြီး

ကြောပေးမါမယ် ပြောပြတော့ ကုသမင်းအလောင်းတော်
မတ်က မကြည်ဖြူနိုင်ရှာပဲ၊ သူတို့ဝေစုတော့စားပြီး ငါ့ဖို့
မုန့်တော့ လှူလိုက်ကြသလားနဲ့ မကျေမနပ်ဖြစ် စိတ်ဆိုး
အမျက်ထွက်ပြီး ပဇ္စကဗုဒ္ဓါနောက်လိုက် သပိတ်ထဲက မုန့်တွေ
ပြန်ယူပါလေရော၊ မရိုးလုပ်သူကလဲ သူ့ခေင်အိမ်က ထောပတ်
ယူပြီးပြန်အလာနဲ့ အဲဒီလို ယူနေတာမြင်တော့ ဟာ တယ်
မိုက်တဲ့လူပါလားနဲ့၊ မတ်ကို စိတ်နာလှုက် လတ်လတ်
ဆတ်ဆတ်အရောင်ထွက်နေတဲ့ ဆောပတ်တို့ ကြည့်ပြီး—

အရှင်မြတ်ဘုရားအား ဤအရောင်အဆင်းနဲ့ ပြည့်စုံ
သော ထောပတ်ကို လှူဒါန်းပါ၏ဘုရား ဤကုသိုလ်
ကြောင့် တပည့်တော်မဖြစ်လေရာဘဝမှာ ကိုယ်မှ
အရောင်ထွက်၍ မြက်သောအဆင်းနှင့်ပြည့်စုံရပါလို၏ ဤ
သူယုတ်မာနဲ့လဲ ယူဇနာ(၁၀၀)ဝေးတဲ့ တရုပ်တကျွေးမှာ
ဖြစ်ရပါလို၏လို့ ဆုတောင်းလိုက်သတဲ့၊ ဤသို့ ဆုတောင်း
တာ ကုသ အလောင်းတော်က ကြားတော့ သတိရပြီး
မိမိလက်ထဲက မုန့်ကို အဲဒီထောပတ်ပေါ် မှာတင်ပြီး တဖန်
လှူပြန်သတဲ့၊ လှူပြီးမှ အရှင်ဘုရားဤမုန့်ကို ပြန်ပြီး
လှူရတဲ့ ကုသိုလ်ကြောင့် တပည့်တော်၏ မရိုးမသည်
ယူဇနာ(၁၀၀) ဝေးသော အရပ်၌ ဖြစ်သော်လည်း
တပည့်တော်၏ အလုပ်အကျွေးမိန်းမအဖြစ်ဖြင့် ထိုအမျိုး
သမီးကို ရအောင်ဆောင်ယူနိုင်ရပါစေသတည်း—
လို့ဆုတောင်းပြန်သဘဲ့။ ဆုတောင်းပြီး အဲဒီ ဒေါသက
ရှေသွေးပြုကားခဲ့တဲ့ ကုသိုလ်ကံကြောင့် ဒီ ကုသမင်းဘဝမှာ
ရုပ်ဆိုးရတာပေါ့။ တချားနာပရိသတ်အပေါင်းတို့ ရှေးဘဝ

တခုဋ္ဌ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို တွေ့ကြ၍ ထောပတ်နှင့် မုန့်များ လှူဒါန်းကြရာမှာ ပပဝတီနှင့် ကုသမင်းကြီးတို့သည် ဆုကောင်းမတဲ့အတန်ငယ်ခွဲ့ကြ၍ ကသီလင်တဒုက္ခအထွေထွေ ဖြစ်ကြလေ၏ဟု လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးလဲရေး၏။

ကံကြမ္မာဆိုတာက ဘုရားသံဃာ သိကြားဗြဟ္မာတို့လဲ တားမြစ်နိုင်တာမဟုတ်ဘူး၊ ကိုယ်ပြုတဲ့ ကံအတိုင်း ဖြစ်ကြရတယ်၊ ဒေါသကြီးခဲ့ယင် အရုပ်ဆိုးဝါးပြီး လောဘကြီးက မွဲသွားလိမ့်မယ် မောဟကြီးခဲ့ယင် ဒွန်းစဏ္ဍားသူတောင်းစား၊ မုဆိုးတံငါအညစ်ကြေးစွန့်တဲ့ ဟိန်ကုလယုတ်မာသော ဘဝတွေမှာဖြစ်ကြရလိမ့်မည်။

ဒေါသအကျိုး အရုပ်ဆိုး၏ဆိုတာကို အခုထင်ရှား ပေါ်စေချင်လို့ပြောတာ၊ နားလည်သဘောပေါက်ကြရောပေါ့။

ကဲ ပဌမဇာတ်တော် ဆက်ဟောကြရအောင် သိကြားမင်းကြီးက သားဆုပေးပြီး သီလဝတီမိဖုရားကြီး လူ့ပြည်ပြန်ခါနီး လူသူအများယုံကြည်ရအောင် နတ်လက်ဆောင်အဖြစ်နဲ့ နတ်ပြည်က သမန်းမြက်၊ စန္ဒကူး၊နတ်ပုဆိုး၊ ကောကနုဒနတ်စောင်း အဲဒီပစ္စည်းတွေ ပေးပြီး မိဖုရားကြီးနေရာအသရေရှိတိုက်ခန်းမှာ နတ်တန်ခိုးနဲ့သွားတဲ့ပြီး သိပ်လိုက်တယ်တဲ့ သိပ်လိုက်ပြီးတော့ သိကြားမင်းလဲနတ်ပြည်ပြန်ရော မိဖုရားကြီးလဲ အိပ်ယာက နိုးလာပါရော။ ငါဘယ်လိုဖြစ်တာဘာလိမ့်မယ်လဲလို့ သူ့စိတ်ထဲသူပြန်ပြီးစဉ်းစားတော့ သိကြားမင်းခေါ်သွားကြောင်း သတိပြန်ရလာတယ် ဘုရင်မင်းမြတ်ကြီးက သူပြန်လာတာတွေ့တော့ အသင်ခုဘယ်က ပြန်လာတာလဲ

မေးတော့၊ ကျွန်ုပ်တာဝတိ ံသာက ပြန်လာတယ်လို့ ဖြေတယ်၊ ဘုရင်ကြီးက မယုံဘူး၊ သင့်ကို ခေါ်သွားတဲ့သူကို ငါနှန်းတော် ပေါ်ကမြင်လိုက်ပါတယ်၊ ပုဏ္ဏားအိုကြီးပါ လိမ်မပြောပါနဲ့ မိဖုရားကြီးပေါ့၊ဘုရင်ကြီးက မယုံလို့ပြောတယ်။ပုဏ္ဏားမဟုတ်ပါအရှင်မင်းကြီး၊ သိကြားမင်းမှ သိကြားအစစ်ပါ။ အရှင်မင်းကြီး ယုံကြည်ပါတော့၊ ဟာဒီမှာ သိကြား ပေးလိုက်တဲ့ လက်ဆောင် နတ်ပုဆိုး၊ ဟာဒီမှာစန္ဒကူး၊ ဟာဒါကသမန်းမြက်၊ ဟာဒီက ကောက္ကနုဒနတ်စောင်းပါ လို့ပြတယ်ပြောတယ်၊ အရှင်မင်းကြီး ကျွန်ုပ်မှာ ပဋိသန္ဓေကိုယ်ဝန်ရလာပြီ၊ သိကြားမင်း ပေးတဲ့သားဆုမျှားရခဲ့ပြီ၊ အဲဒီလိုပြောတော့မှ ယုံကြည်ဝမ်းမြောက်တော်မူပြီး ကောင်းစွာပြုစုစောင့်ရှောက်ထားတယ်တဲ့။ ကိုးလလွန်မြောက်ဆယ်လရောက်လို့ ဖွားချိန်တန်တော့ သားတော်တပါး ဖွားမြောက်လာရာ သိကြားမင်းပေးတဲ့သမန်းမြက်အစုံပြုပြီး "ကုသ" ဟု အမည်တော်မျှားပေးသနားတယ်တဲ့။(ကုသ-ဆိုတာပါဠိ၊ မြန်မာလိုက-သမန်းမြက်ပေါ့) နောက်သားတော်တပါး ဖွားမြင်တဲ့အခါမှာတော့ ဇယမွတိမင်းသားလို့ အမည်ပေးတယ်။

နောင်တော်ကုသမင်းသားက (၁၆) နှစ်အရွယ်ရောက်တော့ အရုပ်ဆိုးပေမယ့်လို့ ပညာမှာကတော့ မသင်ပဲအကုန်တတ်ပြီး ဘုန်းပညာကြီးမားတယ်။ခမည်းတော်သြက္ကာကရာဇ်မင်းကြီးက သားတော်ကြီးအရွယ်ရောက်တော့ ထီးနန်းအပ်နှင်းရန် ကြင်ယာတော်ရှာဖို့ မိဖုရားကြီးနဲ့ တိုင်ပင်တယ်၊ တိုင်ပင်ပြီးတဲ့အခါကျတော့ သီဝလီမိဖုရားကြီးက သားတော်

ကိုခေါ်ပြောတယ်။ သားတော်ကြီး ခမည်းတော်မင်းကြီးက ကြင်ယာတော်များ ရှာရမယ်၊ ထီးတော် နန်းတော်အပ်ချင်တယ် အမိန့်ချတယ်=သားတော်ကြီး ဘယ်လိုသဘောရသလဲဆိုတော့၊ သူရဲစိတ်ကူးကြံစည်ချက်အတိုင်း—

သားတော်မှာ ရုပ်ဆင်း အင်မတန်ဆိုးဝါးပါတယ်၊ သားတော်နှင့် ကြင်ယာဖက် အမျိုးသမီးဟာ သားဟောင်းကို မြင်လျှင် ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်သွားပါလိမ့်မယ်၊ အဲဒီလိုဖြစ်ပြီး သားတော် အရှက်ရမည်စိုးတဲ့အတွက်ကြောင့်၊ အိမ်ထောင်မပြုတော့ပဲ ခမည်းတော်မယ်တော်တို့ကိုသာ လုပ်ကျွေးနေပါရစေ။ မိဘနှင့်ပါး နတ်ရွာလားပြီးနောက်တော့ သားတော် တောထွက်ပြီး ရဟန်းပြုကာ တရားအားထုတ်နေပါမည်—

လို့ပြန်ကြားလျှောက်ထားလိုက်တယ်။

ခမည်းတော်မယ်တော်တွေ့မကျေမနပ်ဖြစ်၊ ဒုတိယအကြိမ် ပြော။ တတိယအကြိမ် ပြော၊ ရှေးကလိုပဲ ပြန်ပြော၊ မကျေနပ်၊ စတုတ္ထအကြိမ်ကျတော့ မိဘစကားကိုမပယ်လို့တာနဲ့ ဥပါယ်တံမျဉ်ဖြင့် ပြောပြန်တယ် ဒီနေရာမှာ—

မိဘစကား နားထောင်သားကား ငါးပါးရန်သူ တွေ့ကြုံမှုလဲ မည်ဉ်းမဆဲ မဆင်းရဲတည်း—

ဆိုတဲ့ လက်ဝဲလေး ရအောင်ကျက်မှတ်ထားကြ၊ မိဘစကား နားထောင်တဲ့ သားသမီးများဟာ ရန်သူမျိုးငါးပါးနဲ့

မတွေ့ရဘူး၊ တွေ့သော်လဲ ညှဉ်းဆဲမခံရဘူး၊ မဆင်းရဲရဘူး အာမျှားကချစ်ခင်ပြီး လူလိမ္မာကလေးဟုချီးကျူးကြ-သမုတ်ကြတယ် အဲဒါမှတ်ထားကြပါ။ မိဘစကားလိုက်နာကြပါ။

ဥပါယ်တံမျှဉ်ဖြင့် ဘယ်လိုပြုသလဲဆိုရင်-လူမကနှတ်တမျှ အလွန်လှပသော ဇရုပ်အမျိုးသမီးပုံ ဟခုကိုက်ဖြယ်တိုင် ပြုလုပ်ပြီး၊ ခမည်းတော် မယ်တော်ကြီးမျှားအား ပြောပြတယ်၊ ဟောဒီဇရုပ်နဲ့တူတဲ့ အမျိုးသမီးကိုရမည်ဆိုလျှင် သားတော်ကြင်ယာ ဇနီးအဖြစ် လက်ထပ်မည်ဖြစ်ကြောင်း လျှောက်ပြန်လေ၏။

အဲဒါနဲ့ ခမည်းတော် မယ်တော်တို့လည်း မှူးမတ်ကိုအား ဇရုပ်ကိုထမ်းပြေးလွှင် ဟိုတိုင်းပြည် ဒီတိုင်းပြည်လှည့်လည်စေ၍ ဇရုပ်နှင့်တူတဲ့ အမျိုးသမီးကိုရှာစေ၏။ ခတွေ့လျှင် ဇရုပ်ကိုပေးခဲ့၍ ထီမ်းမြားမည့်နေ့ရက်ကိုလဲ ချိန်းချက်ခဲ့ရုန်မှာလိုက်၏။ အတိုအကျဉ်းလိုရင်းဟောရင် မှူးမတ်တို့လဲလှည့်လည်ရှာလိုက်ကြတာ မဒ္ဒရင်တိုင်း သာဂလမြို့ရောက်ခါကျတော့မှ မဒ္ဒရင်မင်းရဲသမီး ဇရုပ်နဲ့ဆင်ဆင်တူတဲ့ပပဝတီမင်းသမီးကိုတွေ့ကြတယ်၊ ပပဝတီဟာ လူမက နတ်တမျှလှပချောမောပြီး ထူနှန်းလင်းတောက်ပတဲ့ ကိုယ်အရောင်ကလဲလေးတောင်လှိုက်တဲ့တိုက်ခန်းမှာ မီးမထွန်းပဲလင်းသတဲ့၊ ပပဝတီရဲ့အထိန်းတော်က ခုဇ္ဇာအမည်ရှိသတဲ့ဤတွင်ပထမရုက် တရားရပ်နားလိုက်၏။

ယနေ့တော့ သင်္ကန်းအကြတ်နေ့ပါပဲ မနေ့ကတရားနှင့်ဆက်ပြီးဟောပါမည်၊ သင်္ကန်းရက်မှာ အကျရယ်-အကြတ်

ရယ်–အတက်ရယ်လို (၃) ရက်ဟောရမြဲမှာ မနက်ဖြန်ကျ တော့ သင်္ကြန်အတက်နေ့၊ ဟိုဘက်နှစ်ရောက်တော့ ထင်ရှား တဲ့ မှတ်တိုင်ကြီးတခုကျော်သွားပြီ၊ အချိုလည်းဒီမှတ်တိုင် အတွင်းသေရစ်ကြပြီ၊ အခု ( ၄၄ ) ခုနှစ်မှတ်တိုင်ကြီးမှာ ဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဆုံးအောင်နေရလျှင်လည်း ဆုံးအောင်နေရမှာ ပေါ့လေ၊ မနေရလည်း တဝက်တပျက်နဲ့ ကျန်ရစ်တဲ့လူကျန် ရစ်မှာပေါ့လေ၊အဲဒါကြောင့်မမြဲတဲ့ သေဘေးကြီး တွေးတွေး ပြီး ပထမဟောခဲ့သလိုပဲ၊ တခြားသောအရေးထက် အရေး ကြီးတာက အပါယ်ဘေးကြီး သံသရာဘေးကြီး ကြောက်ဖို့ရာ အရေးကြီးတယ်၊မကြောက်လျှင် ဒီတရား ဘယ်လောက်အဖိုး တန်တယ်ပြောပြော မလုပ်ဘူး မကျင့်ဘူး ကြောက်လန့်မှ အားထုတ်မှာပဲ ဆေးစားတဲ့သဘောလိုပဲ ဆေးစားတဲ့ သူနာသည် ဆေးဆရာကဘယ်လောက်ပဲ ချော့မော့ပြောပြော ရောဂါရှင်က ဒီရောဂါကို ပျောက်ချင်မှ ဆေးသောက်မှာ၊ အဲဒီတော့ အရေးကြီးတာက ကြောက်ဖို့ရာ ပထမအရေးကြီး တယ်၊ထိတ်လန့်ဖို့ရာနှင့် သံဝေဂဖြစ်ဖို့ရာပေါ့လေ၊ အဲဒီသံဝေဂ ဖြစ်ဖို့ရာကလည်း အစရက်က ပဋ္ဌာန်းဟောစဉ်ထဲမှာထည့်ပြီး ဟောထားတာပဲ၊ ဘာတွေပါလဲဆိုလျှင်—

ယုံ၊ ငါး၊ ကြွက်၊ ဖား၊ သမင်များ ပျော်ပါးနေကြရှာ အဲဒါတွေ ဒီအထဲပါပြီးသား ယုံ ဥပမာ၊ ငါး ဥပမာ၊ ကြွက် ဥပမာ၊ဖားဥပမာ၊သမင်ဥပမာ အဲဒါတွေက တိရစ္ဆာန်ဖြစ်လို့-

ရန်သူအနား သေမည်ကား လားလားမသိရှာ ဟောခဲ့တဲ့ ဥပမာပါပဲ၊ သူခများများ တိရစ္ဆာန်ဆိုတော့ မသိရှာကြဘူး၊ မသိလို့လဲပဲ မုဆိုးရှေ့မှာ ကိုးယို့ကားယားနဲ့ ပြေးလွှားပျော်မြူး

တာ ငါးကလည်း ပိုက်ကွန်ထဲမှာ လောက်လက်လောက်လက်နဲ့ ပြေးလွှားနေတယ်။ ကြွက်ကလဲ ကြောင်အနားမှာ အငြိမ်မနေ ပျော်ပွဲခင်း ပြေးလွှားနေတယ်၊ ဖားကလဲ မြေအနားမှာ မကြောက်ဘူး၊ သမင်ကလဲပဲ ခြင်္သေ့နားမှာ မကြောက်ဘူး သဘေးမမြင် ပျော်ရွှင်နေတာတွေဟာ ဥပမာတွေပဲ၊ သူ့ ခမျာများ မကြာခင်သေရမှာ မသိရှာကြဘူး အဲဒီဥပမာတွေ နည်းယူပြီး လူသားစင်စစ်ဖြစ်တဲ့ငါတို့လဲပဲ သေမင်းခံတွင်းနား ကပ်နေတာပါလား၊ သေမင်းနှင့် တနေ့တခြား အင်မတန် နီးကပ်နေပေပြီ၊ နီးကပ်နေသည့်အတွက် ဘဝအဆက်ဆက် ကိုယ်ချမ်းသာမည့် ကုသိုလ်ကိုတော့ သွားရင်း လာရင်း နေ ရင်း ထိုင်ရင်းနဲ့ မပြတ်မလပ်ပဲနဲ့လုပ်မှပဲဟု သိဖို့ရာအရေးကြီး ဒါပါပဲ၊ အပါယ်ဘေး သံသရာဘေးကြီးကြောက်ဖို့ရာ အရေး ကြီးတာပဲ၊ အားထုတ်ရန်တရားကတော့ မခက်ဘူးလားဆို လျှင် တရားကတော့ အခုပြော အခုကြားတယ် သိတယ် ကြောက်ဖို့ရာကတော့ အခုပြောလို့ အနုမကြောက်ဘူး အဲဒါ ခက်တာပဲ၊ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် သံဝေဂတရားကို များများဟောလေ့ရှိတယ်။

သံဝေဂဂါ ပဒဟာဘိ ပဒဟန္တော နာမကာယေန
ပရမတ္ထသစ္စံ သစ္ဆိကရောတိ၊ ပညာယ စ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊

အဟုတ်ကြောက်လို့အဟုတ် တရားကိုအဟုတ်အားထုတ်ရှု လျှင် နာမ်တရား ဉာဏ်တရားတို့ဖြင့် ဆိုက်ရောက်အသိပေါက် တာပါပဲ၊

သံဝေဂဆိုတာ ကြောက်ဖို့ရာဟောတာ ကိုယ်လည်း အတူတူ သူလည်းအတူတူ များသောအားဖြင့် အကြောက်နည်းကြတယ်။

သံဝေဂဖြစ်သူ နည်းတယ်၊ ဒါကြောင့်မို့ ဒီတရားထဲမှာ အဓိကထားပြီး သံဝေဂတရား ဟောပါတယ်၊ ယုံများ-ငါးများ-ကြွက်များ-ဖားများ-သမင်များတို့ဟာ သူရန်သူ ရှေ့မှာ မကြောက်ပဲနဲ့ ပျော်ပါးနေတဲ့သဘောမျိုးလို၊ သတ္တဝါတွေသည် ရန်သူဓါးထမ်း နောက်ကဖမ်း သေငြမ်းထက်ကြပ်ပါးနေတာကို မသိလို့ ပျော်ရွှင်နေကြတယ်၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို မပြုပဲ မေ့နေကြတယ်၊ တသွဲလွဲ-တသသ တကြွကြွနဲ့ သေဘေးကို နည်းနည်းမှ မဒေါက်မေ့ပဲနဲ့ ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်နဲ့ မေ့မေ့လျော့လျော့ နေကြတာတွေ့ ဤသို့ မနေသင့်တဲ့အကြောင်း၊ မနေထိုက်တဲ့အကြောင်းအဲဒါကို ဟောပြတာပဲ၊ အဲဒါ လို့ရင်း အဓိကပဲ၊ ဒီပြင် တရားပြဖို့ရာက မခက်ခဲလှပါဘူး၊ ကဲ....တရားဆက်ဟောကြ နာကြရန်က-

ဟောတုပစ္စယောတိ ပါဠိအရ ကောက်ပြရင် ဟောတုကိတ် ၆-ပါးတရား၊ ဟောတု သမ္ပယုတ္တကာနံ မမ္မာနံက စိတ်စေတသိက်တရား၊ တံသမုဋ္ဌာနာနဥ္စရူပါနံက ထင်စိတ်ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ပဝတ္တိရုပ်တရား ပေါင်းလိုက်လို့ရှိယင် (၃)ပါးရှိတာပဲ၊ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်က တရားရှုရာ၌ လိုရင်းမဟုတ်ပါ၊ ဘုရားဟောဖော် ထို ပဌာန်းပါဠိတော်မြတ်ကြီးကို အထပ်ထပ် ဟောနိုင် နာနိုင်မှ တော်ရုံကြတာ။

ဟေတူအရကား လောဘဟိတ်-ဒေါသဟိတ်-မောဟဟိတ် အလောဘဟိတ် – အဒေါသဟိတ်–အမောဟဟိတ် ပေါင်း (၆)ပါးရတယ် မှတ်ထား၊ ဟေတု သမ္မယုတ္တကာနံ မ္မောနံ.... ဤအရကား စိတ်နှင့် စေတသိက်တရားကို ရတယ်။

တံသမုဋ္ဌာနာနဉ္စ ရူပါနံ....အရကား လောကနှင့်တွဲပြီး ထင်ရှားသိသာရန် ပြောသော်—ဒုစရိုက် (၁၀)ပါး၊ သုစရိုက် (၁၁)ပါး၊ ကိုယ်နှင့်ပြုနှုတ်နှင့်ပြောတဲ့ ရုပ်တရားတွေရတယ်၊ ဒီတရားတွေ ရတာပါပဲ၊ သမ္မုတိသစ္စာနှင့် ပြောရလျှင် ဒီလူတွေပါပဲ၊ ဒီလူတွေက အထင်မှားလို မြတ်စွာဘုရားက ဟောရတာ ကြားဘူးတဲ့ ပုံတိုလေးတခုက လောကမှာ ကြက်တစ္ဆေတွေဆိုတာ လူယောင်ဆောင်ပြီး ရုပ်သေးပွဲတွေ လုပ်ပြကြတယ်၊ ဆိုင်းတွေစိုင်းတွေနဲ့ မီးတွေနဲ့ မင်းသား မင်းသမီးတွေနဲ့၊ ရုပ်သေးစင်တွေနဲ့၊ စည်စည်ကားကားနှင့် လူယောင်ဆောင်ပြီးဘော့ ကြက်တစ္ဆေတွေက ပွဲပြကြတယ်၊ လူတယောက်က ပွဲလမ်းသဘင်၊ အပျော်အရွင်တပ်မက်ပြီး သူ့ခမျာမှာ ပွဲလမ်းသဘင် အဟုတ်ထင်၍ သွားကြည့်တယ်၊ တညလုံးကြည့်တာ မင်းသားတွေလည်း မြင်ရ မင်းသမီးတွေလည်း မြင်ရ၊ ဆင်ရုပ်တွေ မြင်းရုပ်တွေလည်း မြင်ရ၊ ရုပ်သေးစင်လည်း မြင်ရ၊ ဇာတ်လမ်း ဇာတ်ထုတ်တွေလည်း ကြားရ၊ နံနက် မိုးလင်းတော့ ချုံထဲ သူတယောက်ထဲ ကျန်ရစ်တယ်၊ ကြက်တစ္ဆေခြောက်တာနှင့် တွေ့တာကိုး၊ ဒါကြားဘူးလို သတိရပြီးပြောတာပါ၊ စာထဲမှာတော့ ဂန္ဓဗ္ဗ-နဂရံလို ပါတယ်၊ ထို့အတူ တရားမမြင်ခင်မှာတော့ အထင်မှားကြတယ်၊ တရားအားထုတ်လို မြင်လာက သမ္မုတိပညတ်

တွေ့ အာကုန်ပျောက်သွားတာပဲ၊ အဲဒီ ကြတ်တစ္ဆေ ခြောက်တာကို တကယ်အဟုတ်ထင်ပြီး ရှင်သေးသွားကြည့်တဲ့သူဟာ နံနက်လင်းတော့ ငုတ်တုတ်ကြီး ခုံထဲမှာ သူတယောက်ထဲ ထိုင်လျက်နေတယ်၊ ဒီပြင်ဟာတွေ့ အာကုန်ပျောက်ကွယ်သွားသည်။

အဲဒီလိုပါပဲ အခုလဲ လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတွေ့ဆိုတဲ့ အကောင်အထည် ဒြပ် ပညတ်တွေ့လဲပဲ တရားကိုမြင်တော့ ကွယ်ပျောက်ပုံကဲ့ ကြတ်တစ္ဆေခြောက်တာနှင့် စပ်မိလို့ ထည့်ပြီး ဟောတာပါပဲ၊ စဲထဲလာတာကတော့ ကြတ်တစ္ဆေနဲ့ မလာဘူး၊ ဂန္ဓဗ္ဗနတ်တွေ့နဲ့ လာတယ်၊ ဂန္ဓဗ္ဗနတ်တွေ့က ပျင်းလို့ ရှိလျှင် စိတ်ကူးနှင့်ဖန်ဆင်းပြီးတော့ မြို့တွေ့ အိမ်တွေ့ တိုက်တွေ့ လမ်းတွေ့ ပန်းတွေ့ စသည်တို့ကို တန်ခိုးနဲ့ သူတို့စိတ်ကူးအတိုင်း ဖန်ဆင်းကြတယ်၊ အဲဒါတွေ့နဲ့သွားလာပျော်ရှင်ပြီး တော်တော်မောတော့ ဒါတွေ့ဟာ ပျောက်သွားတယ်၊ သူတို့စိတ်ကူးတဲ့အတိုင်း ဖန်ဆင်းလိုက်လျှင် ဖြစ်လာ၊ ဖန်ဆင်းလိုက်လျှင် ဖြစ်လာတော့ ကစားကြ မြူးတူးပျော်ပါးကြပြီးတော့ ဒါတွေ့ဟာ နောက်ကျတော့ ပျောက်သွားတယ်၊ သူချည်းပဲ ကျန်ရစ်တော့တယ်။

အဲဒါလိုပဲ ဂန္ဓဗ္ဗနတ်တွေ့ ကစားတဲ့မြို့လိုပဲ အခုလဲပဲလူ့ပြည် လူ့ဘဝ၊ နတ်ပြည်နတ်ဘဝ၊ ဗြဟ္မာပြည် ဗြဟ္မာဘဝဆိုတာ ဝိပဿနာဉာဏ်အမြင် မရောက်ခင်ပဲ ထင်ရတာပါ၊ ဉာဏ်အမြင် ရောက်တော့ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးသာ အဟုတ်အမှန် ငုတ်တုတ်ကြီး ကျန်ရစ်တော့မှာပါ၊ အခု ပဋ္ဌာန်းပစ္စည်းဆိုတာ ရုပ်နာမ်ပါပဲ၊

ဟေတူကဟိတ်(၆)ပါး၊ဟေတု သမ္ပယုတ္တကာန် ဓမ္မာန်ကစိတ် စေတသိက်တရား၊ တံသမုဋ္ဌာနာနဉ္စ ရူပါန်ကဒုစရိုက် (၁၀)ပါး သုစရိုက်(၁၀)ပါး ပြုကြတဲ့ ကာယဝါစာရုပ်အမှုအရာတွေပေါ့၊ ပဝတ္တိအခါဖြစ်တဲ့ စိတ္တဇရုပ်တွေပဲ။

သူအသက်သတ်တာ ဒေါသနဲ့၊ စားချင်က လောဘနဲ့ သူအသက်သတ်ပြီး နေကြတာ၊ အထင်အရှားပဲ၊ အဲဒီအယဲမှာ လောဘဆိုတာ စားချင်တဲ့လောဘ၊ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာန်က အဲဒီလောဘ အရင်းခံဖြစ်တဲ့ စိတ်တွေ စေတသိက်တွေပဲ။

တံသမုဋ္ဌာနာနဉ္စရူပါန်က ဓါးနှင့်ခုတ်ခြင်း စသည်တွေပါပဲ၊ ဉာဏ်နှင့်သိလိုက်လို့ရှိရင်၊ ဒီတရားတွေသာ ရှိပါတယ်၊ လောဘဟေတု၊ လောဘအကြောင်း။ ဒေါသဟေတု၊ ဒေါသအကြောင်း၊ မောဟဟေတု၊ မောဟအကြောင်းကြောင့် သူ့အသက်သတ်၊ သူ့စွာခိုး သေရည်သေရက်သောက် မုသားပြော၊

ဆောင်—သက်သတ်ခိုးမှု၊ ကာမေသု၊ သုံးခုကာယကံ။

လောဘကြောင့်၊ ဒေါသကြောင့်၊ မောဟကြောင့် သူ့အသက်သတ်၊ သူ့စွာခိုး၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံပြု အဲဒါတွေဟာ လောဘ ဒေါသ၊ မောဟ အရင်းခံပြုကြတာပဲ၊ အဲဒါ စာနဲ့ဟောတော့ ပဋ္ဌာန်း ရှာထဲရပ်ထဲနဲ့အရ ပြောမယ်ဆိုရင် သူ့အသက်သတ်တဲ့ အလုပ်တွေပါပဲ၊ သူ့စွာခိုးတဲ့ အလုပ်တွေပါပဲ၊ အဲဒါတွေ ပြုလာတာပဲ၊ ဟေတုပစ္စည်း အကြောင်းအကျိုးတရားလို့ ဉာဏ်ပေါက်သွားလို့ရှိရင် လူ

ပျောက်သွားတော့တာပဲ၊ ဝါ-ငါမဟုတ် ကိုယ်မဟုတ်ဘူးဟု သိသွားတာကို လူပျောက်တယ်လို့ နားလည်အောင် ပြောတာပါ၊ ရိုးရိုးစိတ်မျိုးနဲ့တော့ ဘယ်ပျောက်မလဲ၊

အဲဒါကြောင့် ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန် အကြောင်းအကျိုးတရားကို ညွှန်ဆိုက်တော့ သက်သတ်ခိုးမှု ကာမေသု သုံးခုကာယကံ။ မုသာမိတ်ခွဲ၊ ဆဲရေးပြိန်ဖျင်း၊ အပါယ်ချင်း၊ လေးသင်းဝစီကံ။

သူဥစ္စာကို ငါ့ဟာဖြစ်စေ၊ သူသက်ဇီဝေ၊ သေစေလိုကြ၊ ပါပဒိဋ္ဌိ၊ အပါယ်ညှိ၊ ဤမနောကံ-ဆိုတဲ့အတိုင်း ဒုစရိုက် (၁၀)ပါး မှတ်ထားကြ။

သုစရိုက် (၁၀) ပါးကလည်း ထိုဒုစရိုက်တို့မှ ရှောင်ကြဉ်တာပေါ့၊ ကိုယ်ထဲရှိပစ္စည်းကို မသိလို့ ကိုယ်မသုံးတတ်လို့ ကိုယ်မှားနေတာလို့ တရားအစက ဟောခဲ့ပြီ၊ အဲဒါကြောင့် တရားစစ်လိုက်တော့ ဘာလဲဆိုလျှင် (လောဒေါမောဟေ၊ မိုက်မှားနေ၊ မှတ်လေဟေတု အကြောင်းရင်းစုပါပဲ။)

အလော-အဒေါ-အမော သုံးထွေ၊ ကောင်းမြတ်နေ မှတ်လေဟေတု၊ ကြောင်းရင်းစု။

လက်ာအတိုင်းပါပဲ၊ ရှေဟိတ်သုံးပါးက အကုသိုလ်မှတ်၊ နောက်ဟိတ်သုံးပါးက ကုသိုလ်မှတ် အဲဒါ စာထဲအတိုင်းပြတာ၊ စာထဲကနေပြီး ကိုယ်ထဲပြောင်းကြည့်ပေါ့၊ ခန္ဓာကိုယ်ထဲရောက်အောင်ကြည့်မှတရားမှန်သိမှာ ဩဝ်လက်စသတ်တော့ မြတ်စွာဘုရားဟောတဲ့ ဒီပဋ္ဌာန်းတရားဆိုတာ မိမိအတွင်း သူတပါးအတွင်း ရှိတယ်ဆိုတဲ့ တရားသည် မှန်ပါပေ၏၊

တရားတော်သို့ ပြောတာပဲကိုးဟု ဉာဏ်သိသူများ ယုံကြည်ကြမှာပါပဲ၊ ဟုတ်လေခြင်း ဟုတ်လို့ကဲ့လေခြင်း ဟု အံ့သြဝမ်းမြောက်ဖွစ်ကြမှာပါ။

(ပဋ္ဌာန်းတရားဘယ်မှာရှိသလဲ)

မိမိအတွင်းရှိတယ်၊ သူတပါးအတွင်းရှိတယ်၊ ကိုယ်ထဲမှာရှိတယ်၊ အခုကိုယ်ထဲမှာရှိတာတွေကို ရှိတဲ့အတိုင်း ပြောနေတာပဲ၊

ပဋ္ဌာနဒေသနာနာမ၊ပဋ္ဌာန်းတရားမည်သည်ကား။အနတ္တ-ဓမ္မဒီပနေ၊အနတ္တတရားပြရာ၌။ မတ္ထကပတ္တာ၊ အမြင့်ဆုံးတရား အမြတ်ဆုံးတရား အစိတ်ဆုံးတရားဟု စာကပြတယ်၊ အဲဒီ ပဋ္ဌာန်းတရားဟာ အနတ္တတရားပြတဲ့နေရာ၌ အမြင့်ဆုံးပါပဲ၊ အသေးအစိတ်ဆုံးဟောတဲ့ တရားပါပဲ၊ အဘိဓမ္မာ ရုပ်နာမ်သဘောရယ်၊ ထိုရုပ်နာမ်တို့၏ ဖြစ်ပေါ်ရန်အကြောင်းရယ်၊ မမြဲတဲ့အပျက်အနိစ္စရယ်ကျိသုံးပါးဉာဏ်မြင်က ငါဟုတ်တယ်၊ငါပြုလုပ်လို့ဖြစ်တယ်၊ မပျက်ပဲမြဲတယ် ဆိုသောအမှားထင်စရာဘယ်မှာရှိနိုင်တော့မှာလဲ၊ ဒါကြောင့် ပဋ္ဌာန်းဒေသနာသည် အမြတ်ဆုံးပဲ၊အမြတ်ဆုံးဆိုတာ အသေးစိတ်ပေါ့လေ၊ သူထက်စိတ်အောင် မဟောနိုင်တော့ဘူး၊ ဒါ ရုပ်တွေ နာမ်တွေချည်းသက်သက်ဟောတာရော အကြောင်းတရား အကျိုးတရား ဖက်ပြတာရော မမြဲတာရော ဟောတာဖြစ်၍ ငါဟူ၍ အသက်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ငါပြုလုပ်တာ ငါလုပ်ကိုင်တာ ငါခံစားတာဟုလည်းကောင်း၊ မြဲတဲ့ငါဟုလည်းကောင်း ဘာမှ ထင်စရာ မှတ်စရာမရှိဘူး အထင်အမြင် အယူမှားစရာမရှိပါဘူး၊

ဘာမှ ငါ့ကောင် ကိုယ်ကောင် အသက်ကောင်လည်းမပါဘူး၊ ယောကျ်ားလည်းမရှိဘူး၊ မိန်းမလဲမပါဘူး၊ အတ္တဇီဝါ-မပါတရားသက်သက်ဟောတာပဲ၊ ယောကျ်ားဟူ၍ မိန်းမဟူ၍ သတ္တဝါဟူ၍ အတ္တဟူ၍ ဇီဝဟူ၍ တခုမှမပါဘူး၊ အဲဒါ လိုရင်းကြီးမို့ အထပ်ထပ်ဟောပါတယ်၊ ပထမရက်ကဟောပြီးကိုက် မှတ်မိအောင်ထပ်ဟောကြစို့။

ဟေတုပစ္စယောတိ ဟေတူဟေတုသမ္ပယုတ္တကာနံ-
ဓမ္မာနံ တံသမုဋ္ဌာနာနဉ္စရူပါနံ ဟေတုပစ္စယေန
ပစ္စယော၊

အဲဒါက စာလိုမှတ်၊ လောကအတိုင်း ပြောမယ်ဆိုလျှင် ဒုစရိုက်ဘာရားတွေပြုကြတာ အဲဒါဟာ ဟေတုပစ္စည်းတွေပဲ လောကနဲ့ပြောမယ်ဆိုလျှင် လောဘအရင်းခံပြီး သူအသက်သတ်၏၊ သူပစ္စည်းခိုး၏။ သူအသက်သတ်တာ ဘယ်လိုသတ်သလဲ လောဘအကြောင်းရင်းနှင့် စိတ်ကူးတယ်၊ စိတ်ကူးပြီးထသတ်တယ်၊ မောဟအရင်းခံပြီး စိတ်ကူးတယ် စိတ်ကူးပြီးမကောင်းတာပြုတယ်၊အဲဒါပါပဲ တရားနာဆင်ခြင်မယ်ဆိုလျှင် တရားဉာဏ်နှင့် တရားပေါက်တော့တာပဲ၊ အဲဒါမျှားမျှားဆင်ခြင်လို့ရှိရင် အသိဉာဏ်နှင့် တရားပေါက်တော့တာပဲ၊ ဒါမသိခဲ့လို့ရှိရင် အတ္တငြိကပ် ပါယ်လေးရပ် ချဉ်းကပ် မြန်မြန်ရောက်တတ်သည်။ အတ္တအမှားရှိနေတယ်ဆိုလျှင် သေလျှင်ငရဲရောက်ဘတ်သည်ဟုမသိရှာကြဘူး၊အတ္တမကပ်အောင် ပရမတ်ကို မပြတ်ကြည့်၊ ဉာဏ်နှင့်ကပ်၍ကြည့် အတ္တမငြိကပ်အောင် ရုပ်တရား နာမ်တရားကို မပြတ်ကြည့်ကြရန် ပြတာပဲ၊ အတ္တမကပ်အောင် ရုပ်တရား နာမ်တရားကို မပြတ်ကြည့်ဆိုတော့

ကြားလည်းမကြားဘူး ဆင်လည်း မဆင်ခြင်ဘူးဆိုလို့ရှိရင် ငါသူတပါးပဲထင်ဖို့တလမ်းသာရှိတော့တာပဲ၊ အခု ပဋ္ဌာန်း တရားကို ကိုယ်တိုင်ကြားဘူးပြီး ဆင်ခြင်တတ်အောင် ပြထားပြီ၊ သို့သော် လောဘအကြောင်းခံပြီး စိတ်ကူးပြီး သူအသက်သတ်၊ လောဘအရင်းခံပြီး ဒေါသအကြောင်း ခံပြီးတော့ စိတ်ကူးပြီး သူပစ္စည်းခိုး၊ လောဘဒေါသ မောဟ အရင်းခံပြီး၊ စိတ်ကူးပြီး၊ မုသားပြော၊ လောဘ ဒေါသ မောဟ အရင်းခံပြီး စိတ်ကူးပြီး သေရည်သေရက်သောက်၊ ယခု သတ္တဝါတွေ ပြုကြပြောကြကြံစီစိတ်ကူးကြတာတွေသည် ဟေတူ ဟေတုသမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံ တံသမုဋ္ဌာနာနဥ္ဇရူပါနံ ဆိုဒါတွေပဲ အလောဘ အဒေါသ အမောဟအရင်းခံ ကြံစီပြီး ဥပုသ်စောင့်ခြင်း၊ အလောဘ အဒေါသ အမောဟ အရင်းခံ စိတ်ကူးပြီး တရားအားထုတ်ခြင်းပါပဲ၊ တရားနာခြင်းစသော ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေပြုကြတာပဲ၊

ဩော်–ဒို့လုပ်တာတွေကို မသိလို့ မြတ်စွာဘုရားဟောပေ တာ၊ အဲဒီတော့ တကယ်ကြည့်လိုက်တော့ တိမ်ကြားမင်းခေါင်း တိမ်ကြားမင်းခေါင်ဆိုပြီးတော့ လာတော့ မြေပြင်ပေါ် ကလာ သလိုပဲဟု ဆရာတော်ဘုရားကြီးထည့်၍ ဟောလေ့ရှိတဲ့ ဥပမာ စကားအရ ပဋ္ဌာန်းတရား ပဋ္ဌာန်းတရားဆိုတာ လက်စသတ် တော့ ဒို့ကိုယ်တွင်းမှာရှိတဲ့တရားကိုး၊ မြတ်စွာဘုရားက သိအောင်ဟောတာပဲ၊ လောဘဒေါသ မောဟ အရင်းခံ၍ စိတ်ကူးကြံစည်ပြီးလျှင် အကုသိုလ်ကံတွေပြု အလောဘ အဒေါ သ အမောဟ အရင်းခံ၍စိတ်ကူးကြံစည်ပြီးလျှင် ကုသိုလ် တွေပြု အဲဒါဟာ ပါဋ္ဌိတော်ဟောလိုရင်းပဲ ရွတ်လိုက်ကြပ၊

ဟေတုပစ္စယောတိ ဟေတူ ဟေတုသမ္ပယုတ္တ-ကာနံမေ္မာနံ တံသမုဋ္ဌာနာနဥ္စရူပါနံ ဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော—

အဲဒါပါဠိစကား မြန်မာလိုပြန်ကြဦးစို့၊ လောဘ-ဒေါသ-မောဟအရင်းခံ၍စိတ်ကူးပြီ လျှင်အကုသိုလ်တွေပြု အလောဘ အဒေါသ-အမောဟအရင်းခံ၍စိတ်ကူးကြံစည်ပြီးလျှင် ကုသိုလ်ကံတွေပြု ဒါပါပဲ ပါဠိတော်ကို မြန်မာပြန်လိုက်လို့ရှိရင် ဒါရတာပဲ၊အဲဒါ မိမိထဲခန္ဓာထဲ အသိဉာဏ် ရောက်သွားပြီ၊မိမိလည်းပြု သူပ ပါးလည်းပြု သတ္တာါတိုင်းပြု အခု တိရစ္ဆာန်တွေလည်း ဒီအတိုင်းပဲ၊ သူတို့လည်း ဟေတု ပစ္စည်းနဲ့လုပ်နေတာပဲ၊ အခု တရားနာကြားသူတွေလဲ ဒီဟေတုပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်-ရုပ်နာမ်တရားနှင့် ကုသိုလ်-အကုသိုလ်အမှုတွေ လုပ်နေတာပဲ၊အဲဒါတွေကို သဘောကျအောင်ပြောတော့ ဤတရားအစက သုတ္တန်တရားတခု ထုတ်ပြထားတယ်မဟုတ်လား၊ ထိုသုတ္တန်နှင့် ပေါ်အောင် ဆက်ပြသွားမယ်၊

ပပဝတီမှာ အင်မတန်မှ အလုပ်အကိုင် ကျွမ်းကျင် အလွန်ခင်မင်တဲ့ခုဇ္ဇာအမည်ရှိတဲ့ အစေခံမအလုပ်အကျွေး တယောက်ရှိတယ်၊ ဇာတ်တော်ပေါင်းတဲ့အခါမှာ ဘုရားလက်ထက်ကျတော့ ခုဇ္ဇုတ္တရာ ဖြစ်လာတာပဲ၊ ပပဝတီကယသော်ရောဖြစ်လာတာပဲ ကုသမင်းကြီးက ဘုရားဖြစ်လာတာပဲ၊ဒါနဲ့ နေ့တိုင်းနေ့တိုင်းမြစ်ကို ရေချိုးဆင်းကြ ရေချိုးဆင်းတော့ ရွှေစင်ရုပ်နှင့် မှူးတော်မတ်တော်တွေကလည်း ဝေါယာဉ်ထမ်းပြီး မြစ်ကမ်းရောက်သွားတယ်၊မြစ်ကမ်းရောက်သွားတော့ ခေတ္တဝဏအပန်းဖြေနားနေကြဟိုတိုင်းပြည်ဝင်ပြီးရှာမရ ဒီတိုင်းပြည်ဝင်

ရှာမရ ဒီဌေးရုပ်နဲ့တူတဲ့မိန်းမကိုတယောက်မှမတွေ့ဘူး သူခမျာ များလည်းသွားရတာ မောပန်းလှပြီ၊ တနေရာမတွေ့တနေရာ၊ တနေရာမတွေ့တနေရာဆိုပြီး သွားရှာကြတာပေါ့၊ အဲဒါနဲ့ သဂလတိုင်းပြည်ရောက်သွားတော့ မြစ်ဆိပ်ကမ်းဝေါကြီးချပြီး ဌေးရုပ်ကြီးက မတ်တတ်ကြီးပေါ့၊ မျိုးမတ်သေနာပတိတွေ့ မင်းယောကျ်ားတွေက သင့်တော်တဲ့နေရာ ခပ်ဝေးဝေးကနေပြီး စုံစမ်းအကဲခတ်နေကြတာပ ခုဇ္ဇုတ္တရာ ခေါင်းဆောင်တဲ့ကျေးကျွန် အမျိုးသမီးတွေက ပပဝတီရေချိုးနေကြနေရာမြစ်ဆိပ်ကမ်း ရေးဦးစွာ လာမြဲအတိုင်းလာကြပါရော—

ပြင်ကြ ဆင်ကြ သန့်ရှင်းကြ ပပဝတီက နောက်မှလိုက်လာတဲ့ အစဉ်အလာအတိုင်း ပူပြင်နေကြရာ ခုဇ္ဇုတ္တရာက အရင်ရောက်လာတော့ မြစ်ကမ်းမှာ ဝေါပေါ်က ပါတဲ့ ဌေးရုပ်ကို မြင်ပါ၊ရော ပပဝတ်မင်းသွီးဟု အဟုတ်ထင်မှတ်ပြီး စိတ်ဆိုးပြီး ဘုရင်မင်းမြတ်သာ သိမယ်ဆိုယင် ဒို့ကို အသေသတ်တော့မှာပဲ ဒီမင်းသမီးဟာ စည်းမရှိကမ်းမရှိ ဒို့ အရင်ရောက်နေတယ်၊ဘာကြောင့် ဒို့ အရင်ရောက်ပါလိမ့်မယ်ဆိုပြီး စိတ်ဆိုးမာန်ဆိုးနဲ့ သွားပြီးတော့ ပပဝတ်ထင်ပြီး ဌေးရုပ်ကြီးကို လက်နဲ့ရိုက်လိုက်တာ လက်ကဲ့သွားရော ဟင် လက်သာ ကဲလာတယ် ပပဝတီမဟုတ်ပါပဲလား၊ အရုပ်ကြီးပါလားဟု ပြောရာ အနီးအနားက မင်းချင်း ယောကျ်ား မူးမတ်များက ဘာဘုံးလို့မေးကြည့်ရာ သြော် တခြားမဟုတ်ပါဘူး၊ကျုပ်တို့မင်းသမီးရေချိုးထွက်လာရာ ကျုပ်တို့က အစောင့်အရှောက် လိုက်လာမြဲပါ၊ ကျုပ်တို့က အရင်ထွက်ရမှာ သူက အရင်ထွက်ပြီးလာလို့ အဲဒါနဲ့

ဘုရင်မင်းမြတ်ကြီး သိလို့ရှိယင် ကျုပ်တို့အသက်အသေသတ်မဲ့ ဘဝရောက်မှာမို့လို့ ပပဝတိမှတ်ပြီး ရိုက်လိုက်တာပါ၊

ဟိုကစုံထောက်မှူးမက် မင်းချင်းယောကျ်ားတွေကသိပြီ၊ရိပ်မိပြီ၊သြော်ဒီတိုင်းပြည်မှာ ဒီဓနုရုပ်နဲ့ဘူတဲ့ မင်းသမီးရှိတယ်ဟု သိ၍ မေးတယ်၊ အသင်ခုဇ္ဇာ အသင်တို့ တိုင်းပြည်မှာ ဒီဓနုရုပ်နှင့်တူတဲ့ မိန်းကလေးများရှိသလားမေးတော့ရှိတယ်၊ မဒ္ဒရာဇ်မင်းကြီးရဲ့ သမီးတော်(၇)ပါးထဲက ပပဝတိအမည်ရှိတဲ့ မင်းသမီးရှိတယ်၊ နေရာကျပြီ ဒို့မင်းကြီးက မှာလိုက်တဲ့ အတိုင်း ဘုရားအလောင်းတော်တော့ ကြင်ယာတော်ရတော့ မှာပဲ ဒါနဲ့ တူယူမယ်ဆိုတဲ့ စကားအတိုင်း တူရင်တော့ ယူမှာပဲဆိုပြီးတော့ အဲဒီအခါမှာ ဓနုရုပ်ကြီးထမ်းပြီး နန်းတော်သွားကြ၊ ရောက်ကြတော့ မဒ္ဒရာဇ်မင်းကြီးက ဘယ်တိုင်းပြည် ဘယ်ဌာန ဘာကိစ္စလာကြသလဲ ဟု မေးရာ တခြားမဟုတ် ပါဘူး ဘုရား၊ ကုသဝတိပြည့်ရှင် သြက္ကာကရာဇ်မင်းကြီးရဲ့ သားတော်ဖြစ်တဲ့ ဘုန်းကံအလှန်ကြီးမားတဲ့ ကုသမင်းသား ရှိပါတယ်၊ ထိုသားတော်အတွက် ကြင်ယာတော်များ အရှာခိုင်းပါတယ်၊ ယခု ရွှေတော်မှောက် ရောက်လာသော ဓနုစင်ရုပ်နှင့် တူသော မင်းသမီးများတွေအောင် ရှာ၍ တွေ့လျှင် လက်ထပ်ထိမ်းမြားရန် တိုင်းပြည်ခေါ်ခဲ့ရမည်၊ ဤဓနုစင်ရုပ်ကိုလဲ မင်္ဂလာပဏ္ဏာတော်အဖြစ်နှင့် ပေးထားခဲ့ရမည်ဟု အမိန့်ကြော်ငြာတော် မှတ်သောကြောင့် ယူဇနာ(၁၀၀)ဝေးကာရာတိုင်းပြည်မှလာခဲ့ရပါကြောင်း ပေါင်းရုံးကာ သံတော်ဦးတင်ကြပါရော-

အားလုံး အကြောင်းစုံ မေးမြန်းလျှောက်ကြား၍ ပြီးဆုံးသောအခါ သမီးတော်ခေါ်ပြီး ရွှေရုပ်နှင့် တူတဲ့သမီးတော်ရှိတယ် ဟောဒါပဲလို့ ပြလိုက်တော့ အဲဒီကျမှမှုးတော်မတ်တော်တွေက သဘောကျပြီး၊ ကိုင်းဒီရွှေရုပ်ကိုလည်း လက်ဆောင်ပဏ္ဏာတော်အဖြစ်နဲ့ မင်းကြီးကို အပ်နှင်းပါ၏၊သမီးတော်ကိုလည်း သြကာကဆုဇ်မင်းကြီး၏ သားတော်ဖြစ်တဲ့ ကုသမင်းအားအပ်နှင်းပါဟုပြော၍ အဲဒီအခါမှာ စကားစုံလင်စွာ ပြောပြီးကောင်းပါပြီ အပ်နှင်းပါ့မယ် မင်းကြီး၏အလိုတော်အဝိုင်းဖြစ်ပါစေမယ်ဟု ဝန်ခံလိုက်တယ်၊အဲဒါပဲ မင်္ဂလာအခမ်းအနားအခန်နဲ့ အကျွန်ုပ်တို့ပြုတာပါပဲ ဒီရွှေရုပ်ကို အသင်မင်းကြီးအားအပ်နှင်းပါ၏။ အဲဒီရွှေရုပ်ကို အပ်နှင်းပြီးတော့ ပြန်ကြရော ဇာတ်ခေတ်ာ်ကို တိုတိုပြောမယ် ဆိုလျှင် ပြန်ပြီးသည့်နောက်မှ မကြာမီသာဂလဘုရင်မဒွရာဇ် မင်းကြီးကလည်း သမီးတော်ကို အဆောင် အယောင် ပစ္စည်း ဥစ္စာတွေနဲ့ ပို့လိုက်တယ်၊ မလွတ်တိုင်း ကုသဝတီပြည်ကလဲ လက်ခံတယ်၊ သို့သော်လည်း မယ်တော်မဖုရားကြီးက လောကအရာပါးနပ်ကျွမ်းကျင် လိမ္မာသည့်အတွက်ကြောင့် သားတော်က အလွန်အရွပ်ဆိုး ခွေးမကအင်မတန်ချောတော့ သဘောတော်ပြုရင် မြင်မြင်ချင်း ကြောက်လန့်ပြီး သူတို့ပြည် ပြန်သွားမှာစိုးတာနဲ့ မိဖုရားကြီးက ဥပါယ်တံမည်နဲ့ မိဖုရားကြီးပြောပုံက အသင်ခွေးမတော် ဒို့အမျိုးအစဉ်အလာရှိတယ် ဓလေ့ထုံးစံရှိတယ်၊ အကြင်လင်မယားရယ်လို့ ဖြစ်ကြ၊သင် သာတော်တဦးရမှ တယောက်နှင့်တယောက် နေမှာတွေ့စတမ်း အဲဒီလို အစဉ်

အလာရှိတယ်၊ အဲဒီတော့ သမီးတော်သည် သားတော်ကို နွေအခါမှာ မတွေ့နိုင်ဘူး မမြင်ရဘူး ဟု ပြောထားရာ ကောင်းပါပြီထုံးတမ်းစဉ်လာအတိုင်း လိုက်နာပါမည်ဟု အာမခံ၏။

အမှန်စင်စစ်တော့ နွေမှာမမြင်စေချင်လို့ပါပဲ၊ နွေမြင်လို့ရှိလျှင် အဆင်းမလှဘဲကြောက်လန့်ပြီး ပြန်သွားမှာ စိုးလို့ပေါ့၊ အဲဒါနဲ့ သူတို့ထုံးတမ်းစဉ်လာအတိုင်း လက်ခံပြီးနေကြပါတယ်။(ဝတ္ထုထဲမှာတော့ကြားထဲက အများကြီးအကြောင်းအရာတွေပါတယ် ခုတရားမှာ လိုရာမျှ ဟောရတာပဲ၊ညည်မှာအတူတကွ တွေ့ကြဆုံကြတယ်၊ နွေကျတော့ တခြားစီနေကြတယ်၊) မြင်ရတော့ ကုသမင်းသားက ဘယ်လောက်လှတယ်ဆိုတာသိချင်မြင်ချင်လာတယ် လောဘဟိတ်က အဆင်းကို သာယာ၍ သိချင်မြင်ချင်တော့ ဥပါယ်တံမည်နဲ့ကြံစီပြီးချောမောလှပတဲ့ ညီတော်ကို ကုသမင်းက နောက်နေပြီး ထီးတော်မိုးလုပ်ပြီး ပပတီကို ကြည့်တော့ ချောမှန်း လှမှန်းကို မြင်ပါရော မြင်လေလေ—လောဘ ဟိတ်က ကြီးကျယ်လေလေဖြစ်လာရော၊ ကုသမင်းကတော့ မြင်ရပြီ။ ပပတော်က ဘယ်သူသည် ငါ့ရဲခင်ပွန်းလဲ၊ ဘယ်သူ ငါ့ရဲကြင်ယာတုံးဆိုတာသူခမျာ မကဲ့ရှာဘူး၊ ညီတော် နောင်တော် (၂)ပါး လိမ်ထား့တာကြောင့် မသိရှာဘူးပေါ့။

ညီတော် ဇယမွတ်မင်းသားက ရုပ်ချောတယ်၊ နောင်တော်ဖြစ်တဲ့ ကုသမင်းက အရုပ်ဆိုးတယ်၊ လူကိုထုတ်ပြလို့ရှိယင် ဇယမွတိမင်းသားကို ထုတ်ပြတယ်၊ ကုသမင်းကို ပြည်ဖုံးကားချထားတယ်၊ အဲဒါနဲ့ ပပဝတီက မကျေနပ်လို့ ခုဇ္ဇာရယ် ငါတို့သူများတိုင်းပြည်ရောက်လာတယ်၊ ဘယ်သူဟာ ငါ့ရဲ ကြင်ယာ

မှန်းလည်း မသိဘူး၊ ဘယ်သူဟာ ငါ့ရဲ့ ခင်ပွန်းမှန်းလည်း မသိဘူး၊ သင် သေချာစွာသိအောင် စုံစမ်းပါ၊ ဘယ်သူဟာ ကုသမင်းတုံး၊ ဘယ်သူဟာ ငါ့ ခင်ပွန်းဖြစ်တုံးလို့ သိလိုတယ်ဟု ခိုင်းရာ ကောင်းပါပြီဆိုပြီး ခုဇာက စုံစမ်းတော့ အရှုပ်ဆိုးတဲ့ ကုသမင်းကို ဒိဋ္ဌတွေ့မြင်ပါရော၊ တွေ့တော့မှ (အရှင်မ) ပပဝတီအရှင်မရဲ့ ခင်ပွန်းဖြစ်တဲ့ ကြင်ယာမောင်တော်သည် အင်မတန် အရှုပ်ဆိုးတယ် ကြည့်ဝံ့စရာတောင်မရှိဘူး၊ အလွန်တရာ ကြောက်စရာကောင်းတဲ့ အရုပ်ကြီးပဲလို့ ပြောလိုက်တယ်၊ ဒါဖြင့်ရင် ဒီလိုအရုပ်ဆိုးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ တသက်လုံးနေရမှာထက်တော့ ကိုယ့်ဘဉီးတည်း နေရတာက ပိုကောင်းသေးတယ်၊ စိတ်ချမ်းသာမယ်၊ ဒို့တိုင်းပြည်ပြန်ကြစို့ရဲ့ဟု တိုင်ပင်ပြီး တိတ်တိတ် ဘယ်သူမှ မပြောပဲနဲ့ ကျေးဘော်မျိုးကျွန်တော်မျိုးတွေနဲ့ သူတို့တိုင်းပြည် ပြန်သွားကြပါရော-

သာဂလနိုင်ငံ သူတို့တိုင်းပြည်သို့ ပပဝတီလည်း ပြန်သွားတဲ့အခါ ကုသမင်းကြီးလည်း ပြန်သွားမှန်းသိတော့ သူခမျာမှာ အင်မတန် မနေနိုင် မထိုင်နိုင်ဖြစ်ရှာတယ်၊ ခင်မင်ရှာလွန်းလို့ ချစ်ရှာလွန်းလို့ မျက်ခွင်စက်လက်နဲ့ သေကပရိဒေဝမီးတွေ တောက်လောင်ရှာရတယ်၊ (ပိယတော ဇာယတေ သောကော) အရ ဒုက္ခရောက်တော့ဒါပဲ။

တရားနာတဲ့သူခတွေ သိစေခြင်တာကတော့ လောဘဟေတုရဲ့ ဖြစ်အင်ပါပဲ၊ ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်မြတ်အရ-(လောဘဟေတု-ဟေတုသမ္ပယုတ္တကာနံဓမ္မာနံ တံသမုဋ္ဌာနာနဉ္စရူပါနံ ဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော) စာအရနှင့်ရှတ်တဲ့ ပဋ္ဌာန်းတရားမှာ လောကကြီးယှဉ်ပြတော့-ကုသမင်းကြီးသည် ချောမော

လှပတဲ့ ပပဝတိမင်းသမီးကို လိုချင်တဲ့ လောဘကြောင့် စိတ်တွေကူးပြီး ငါတော့ ဒီတိုင်းပြည် မနေချင်တော့ဘူး၊ ပပဝတိရှိတဲ့ သာဂလပြည် လိုက်သွားမယ်လို့ စိတ်ကူးဖြစ်တယ်၊ အဲဒီအခါမှာ သူမယ်တော်ကြီးကို ပြောပုံမှာ မယ်တော်ကြီး ဒီတိုင်းပြည်ကြီးသည် အင်မတန် ပေါမျှားပြည့်စုံတဲ့ ဤတိုင်းပြည်ကြီးသည် သင် မယ်တော်ကြီးတို့ရဲ့ တိုင်းပြည်ပဲဖြစ်ပါတယ်၊ မယ်တော်ကြီးသည်သာလျှင် ထီးနန်းအုပ်ချုပ်ပြီး မင်းလုပ်တော်မူရစ်ပါတော့၊ သားတော်ကတော့ ချစ်ခင်တဲ့ ပပဝတိရှိတဲ့ သာဂလပြည်ကို သွားပါရစေတော့....အဲဒီလို တောင်းပန်ရှာတယ်၊ မနေနိုင်၊ မထိုင်နိုင် ဖြစ်ရတယ် အဲဒါကို လှန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း (၃၀၀) လောက်က ကုသပျို့ရေးတဲ့ မုံရွေး ဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ရေးသွားတာမှာ—

ကုသမင်းစစ် ဧကရာဇ်လည်း ချစ်လျှင်ချစ် ခြင်းမချစ်လျှင် မချစ်ခြင်း၊ ဂျင်းစိမ်းနဲ့ မိဿလင် သူကကြင်လျှင် ကိုယ်ကကြင်ခြင်း မကြင်ခြင်းဟု မတင်းနိုင်ပေ စိတ်လျှော့လေ၍ မိန်းမောဇတ္တဝေ-မျက်ရည်တုတ်တုတ်ကျသတည်း—

(သြော်) ဘုရားအလောင်းတော်ကြီးအတွက် သနားစရာလဲကောင်း အားနားစရာကောင်းလိုက်တာနော်ဟု တရားဟောရင်း တွေးမိတယ်၊ ကုသမင်းကြီး မျက်ရည်ကျတာက ပဋ္ဌာန်းတရားနှင့်ပြောရင် စိတ္တာသမုဋ္ဌာနဥတုဇရုပ်တွေ ဖြစ်တာပဲ၊ တိုင်းတော် ပြည်တော်က နေပြီး သွားတာကလည်း စိတ္တဇရုပ်တွေပဲ၊ ပပဝတီ ခင်တွယ်တဲ့ လောဘကြောင့် စိတ်ကူး

ကြံစည်ပြီး မယ်တော်ကြီးကို တိုင်းပြည်ပြန်အပ်တာ၊ တိုင်းပြည်ပြန်အပ်ပြီး သူကကြင်မှ ငါကြင်မယ် သူကခင်မှ ငါခင်မယ်လို့ အားတော် မတင်းနိုင်ရှာဘူးတဲ့၊ မနေနိုင် ပြိုင်ပြိုင် မျက်ရည်ကျပြီး သူ့ခမျာမှာ မိန်းမောတွေဝေနေတဲ့ အကြောင်းကို ဆရာတော်ဘုရားကြီးက အဲဒီပျို့မှာ ရေးထားတယ်။

ဘုရားအလောင်းတော်ကြီး ဒုက္ခရောက်ပုံတွေရော ပဝေတီအကြောင်းပျူပြီး တိုင်းတော် ပြည်တော်စွန့်ပြီး မျက်ရည်တွေများကျလို့ မယ်တော်ကြီးထံ ခွင့်ပန်လို့ ယူဇနာ (၁၀၀) ဝေးတဲ့ သာဂလတိုင်းပြည်သွားရပုံ ဘုရားအလောင်းတော်ကြီးသည် အင်မတန် ဆင်းရဲရှာတဲ့အကြောင်း အဲဒါ ဘာလဲဆိုတော့ ဟေတုပစ္စည်း ပဋ္ဌာန်းအကြောင်းအကျိုး တရားတော်ပါပဲ။

ကုသမင်းသည် ကဲ မယ်တော်ကြီးနေရစ်တော့ နေရစ်ပေတော့လို့ တိုင်းပြည်ကြီးပြန်အပ်ပြီး သားတော်ကတော့ ယူဇနာ (၁၁၀) ဝေးတဲ့ သာဂလပြည် သွားတော့မယ်။ အဲဒီ မယ်တော်ကြီးကို ပြောတယ်၊ မယ်တော်ကြီးက သားတော် သတိ ဝီရိယနဲ့ သွားလေ၊ သူများတိုင်းပြည်ဆိုတာ အန္တရာယ်များတယ်၊ တော့်လို့မရလဲ သွားပေါ့ဟု ပြောပြီး သားတော်လဲ သွားရော ဘာပါလဲ စောင်းပါတယ်၊ ငွေ(၁၀၀၀)ပါတယ်၊ မယ်တော်ကြီးက ထမင်းတထုပ်ပေးလိုက်တယ်၊ကိုင်း ဒီထမင်းစားသွားပေတော့၊ သူများတိုင်းပြည်သွားရမှာ အန္တရာယ်လဲများတယ်၊ အန္တရာယ်များတဲ့နေရာမှာ သတိဝီရိယထားပြီး ငါ့သား သွားတော့ဟု အထပ်ထပ် မှာကြားသတဲ့ပေးတော်မူရှာတယ်။

အဲဒါနဲ့ ထမင်းထုတ်ယူပြီးသွားရော ယူဇနာ(၁၀၀)ဝေးတဲ့ တိုင်းပြည်ကို ၁၂-နာရီနေမှန်းတဲ့ချိန်လောက်ကျတော့ ယူဇနာ (၅၀) ရောက်သွား၊ ထမင်းများစားပြီး ကျန်တဲ့ခရီး ကျတဲ့ နေ့ပိုင်း သွားလိုက်တာ ယူဇနာ(၅၀)ရောက်ရော၊ ပေါင်းလိုက်တော့ ယူဇနာ (၁၀၀) ရောက်သွား၏။ ယူဇနာ (၁၀၀) ရောက်လာပြီ၊ သာဂလတိုင်းပြည်တော့ ရောက်လာပြီ၊ ပပဝတီ နေတဲ့တိုင်းပြည်တော့ ငါရောက်လာပြီ သူ့ နန်းတော် သူ့ ပြာသာဒ် ရောက်ဖို့ရန် ငါ အင်မတန် ခဲယဉ်းသေးတယ်၊ ကိုင်း ဇရပ်တဆောင်နားနေအုံးမှပဲလို့ ကြံပြီးဇရပ်တဆောင် ရောက်သွား၊ မိန်းမတယောက်က ရေခပ်လာ ကုသမင်းကြီးက မြင်တော့ ဘယ်မြို့က လာပါသလဲလို့မေးရာ ခေဘွာခဏ တည်းခိုစရာ မရှိလို့ပါ။

ကိုင်း ကျုပ်တို့နဲ့လိုက်ခဲ့ပါဆိုလို့ လိုက်သွား၊ ထမင်းများကျွေးပြီး ညကျတော့ သိကြားမင်းပေးတဲ့ ကောကနုဒစောင်းတီးတယ်၊ စောင်းတီးတဲ့အခါ ပပဝတီက စောင်းသံကြားရာ စဉ်းစားတယ်၊ ကောန်မုခ္ဍ ကုသမင်းကြီးတော့ လိုက်လာပြီ၊ ဤစောင်းသံသည် မင်းကြီး၏စောင်းသံအမှန်ပဲဟု ပပဝတီ မင်းသမီးက သိတယ်။

အလောင်းတော် ကုသမင်းကြီးက ဘုန်းတန်ခိုးအာနုဘော် ရှိ၍ ပပဝတီမှာ စက်တော်ခေါ်နေကြ သလွန်ပေါ်မနေရဲတော့ပဲ အောက်ဆင်းအိပ်ရတယ်၊ ငါက မုန်းလို့ပစ်လာတာ၊ဘယ်အတွက်ကြောင့် ငါ့နောက် လိုက်လာပါလိမ့် မလဲလို့ တွေးပြီး ပပဝတီမှာ ဘုန်းတန်ခိုး အာနုဘော်မတူတော့ သလွန်တော်ပေါ် စက်တော်မခေါ်နိုင်လို့ အောက်ဆင်းအိပ်ရ

တယ်၊ အဲဒါနဲ့ ဒီမိန်းမအိမ် အိပ်ပြီး မနက်ကျတော့ သူ့ကို နှုတ်ဆက်ပြီး သူတို့နန်းတော်နဲ့နီးအောင် ဘယ်လိုကြံရပါ့မလဲ လို့ ကြံတော့ တည်အိပ်ပြီး ဖျာရက် တောင်းရက်တဲ့နေရာ သွား လိုရင်းပြောရရင် အဲဒါကလည်း မနီးစပ်သေးဘူး၊ထမင်း ချက်တဲ့နေရာ ရောက်သွားပါရော၊ ဘုရားအလောင်းတော် ကြီးဟာ ဆင်တင်းကုပ်သွား မနိုး၊ဖျာရက်တဲ့ နေရာသွား မနိုး၊တောင်းရက်တဲ့နေရာသွား မနိုး၊ အိုးလုပ်တဲ့နေရာသွား မနိုး၊ ပပဝတီနဲ့မနိုးရင် နိုးတဲ့နေရာ အလုပ်လုပ်မှပဲဆိုပြီး နောက်တော့ စားတော်ကဲချက်တဲ့ နေရာရောက်သွားတာပဲ။

အဲဒီလို စားတော်ကဲချက်တဲ့နေရာ ရောက်သွားပြီးတော့ ထမင်းချက်ရှာတာပဲ၊ ထင်းခဲလိုခဲ့၊ ရေခပ်လိုခပ်၊ ထမင်းထမ်း ပြီးပို့ရ၊ (ဘဝစက်ကွင်း တသက်တာွင်းမှာ မင်းလည်းတခါ ကျွန်တခါနှင့် အဖြစ်မျှားစွာ ဖြစ်ရပါတကား)လို့ သူဟာသူ ငြိုးရှာတယ်။

တဘဝထဲမှာပင် မင်းဖြစ်လိုက် ကျွန်ဖြစ်လိုက် အခုထမင်း ချက်ရတဲ့ဘဝရောက် အဲဒါတွေဟာ ဘာလဲဆိုရင် လောဘ ဟေတုပစ္စည်း ထင်ရှားရန်ပြဘာပါပဲ၊

လောဘဟေတု လောဘဟေတုသမွယုတ္တကာန မမ္မာန တံ သမုဋ္ဌာနာနဉ္စ ရူပါနံ လောဘဟေတုပစ္စယေန ပစ္စ-ယော။

အဲဒါပါဠိစကားနဲ့ မြန်မာလိုပြန်လိုက်တော့ ကုသဇာတ် တော်လာတဲ့အကြောင်းတွေမှာ ဒီပစ္စည်းပဲ၊ အကြောင်းရင်း

မူလက ပပဝတိခင်ဘုယ်တဲ့လောဘ၊ စိတ်ကူးကြံစည်တဲ့ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံ၊တိုင်းတော်ပြည်တော်စွန့်ပြီး သကာလယူဇနာ(၁၀၀)ဝေးကွာတဲ့သာဂလတိုင်းပြည်သွားတဲ့စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံရူပါနံ၊ ဖျာယက်တာတွေ့၊ ကောင်းယက်တာတွေ့၊ အိုးလုပ်တာတွေ့၊ ထမင်းချက်တာတွေဟူသမျှ ကိုယ်နှင့် ပြုလုပ်ဟူသမျှ စိတ်တွေကြံသမျှမှာ ဒီပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်တွေအကုန်လုံးပါတာပဲလို့မှတ်ကြ—။

ဒီဟောနေတဲ့တရားတွေဟာ ဟေတုပစ္စည်းနဲ့ ပစ္စယုပ္ပန်အခန်းကြောင်းအကျိုးတရားဖွဲ့ထဲ အကုန်လုံး အကျုံးဝင်တာပါပဲ။ အဲဒါတာတွေ့လဲဆိုရင် လောဘနှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲမှုကြီးတွေပါပဲဟု သိကြပါ၊ ဒီလောဘနှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲတဲ့ အတိုင်းဘုရားအလောင်းတော်ကြီးသည် မင်းလဲတခါ ကျွန်ဝ.ခါနဲ့ တဆင်းရဲရဲ တမဲ့မဲ့ဖြစ်ရရှာတာပေါ့၊ အဲဒါလဲ သူပြုမိခဲ့တဲ့ လောဘပစ္စည်း အကြောင်းအကျိုးတရားတွေပဲ။

အရုပ်ဆိုးရတာက ဒေါသပစ္စည်း အကြောင်းအကျိုးတရားပဲ၊ (ဒေါသဟေတု ဒေါသ သမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံ တံသမုဋ္ဌာနာနဉ္စရူပါနံ ဒေါသဟေတု ပစ္စယေနပစ္စယော)လို့ ပါဠိဆိုရမှာပေါ့။

ရှေးကဟောခဲ့တဲ့ အဲဒီအရုပ်ဆိုးတာဟာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအရှင်မြတ်ကို စိတ်ဆိုးမာန်ဆိုးနဲ့ ဒေါသခြုံရုံပြီး မုန့်လှူဒါန်းခဲ့တဲ့ကုသိုလ်က အဲဒီ ဒေါသခြုံရုံတဲ့ ကုသိုလ်ကံကြောင့် သူဖြစ်ရာဘဝမှာ အရုပ်ဆိုးတဲ့အကျိုး ပစ္စုပ္ပန်တရားထင်ရှားရတာပေါ့။

အရင်းစစ်လိုက်တော့ အမြစ်မြေကဆိုသလို သတ္တဝါတိုင်းမှာ ကိုယ်ပြုတဲ့ ကံအတိုင်းပဲဖြစ်ကြရတာပေါ့။ ဒါကြောင့်—

"သတ္တဝါအားလုံး ပေါင်းရုံးသနစ် အရင်းစစ်သော် အမြစ်မြေက ကံမူလတည်း ဟူလည်းကောင်း။ ကံဟူမူလ သမ္မုဒ္ဓတို့ ဟောပြသည်မှာ အရင်းသာတည်း" ဟုလည်း ကောင်း ပညာရှိကြီးများဆုံးမခဲ့ကြပါတယ်။

ဘုံသုံးပါးမှာဖြစ်ပြီးဖြစ်ဆဲ ဖြစ်လတ္တံ့ သတ္တဝါတွေဟာ— အမျိုးယုတ်တာ အမျိုးမြတ်တာကံ၊ အဆင်းလှတာ မလှတာကံ၊ ချမ်းသာတာဆင်းရဲတာကံ၊ အနာရောဂါ များတာ မများတာကံ၊ ဉာဏ်ပညာရှိတာ မရှိတာကံ၊ အသက်ရှည် တာ တိုတာကံ၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတာ မကြီးတာကံ၊ ဘယ် သီကြား ဘယ်ဗြဟ္မာ ဘယ်စကြာမင်းမှ ဖန်ဆင်းလို့ရတာ မဟုတ်ဘူး၊ ကံပြုပြင် ကံစီရင်ချက်အရ ဖြစ်ကြရတာချည်းပဲ။

ဒါကြောင့် ကျွးဇူးရှင် မန်လည်ဆရာတော်ဘုရားက "မြတ်ယုတ်မျိုးနွယ်၊ ကြီးငယ်ဂုဏ်သိရှိ၊ စည်းစိမ်နည်းများ၊နာ ဖျားကင်းယူ၊သက်ဟူရှည်တို့၊ ရုပ်ကိုမူလ၊လှမလှက၊ ဉာဏရှိမဲ့၊ လွန်ထင်ပြဲသား တဆယ့်လေးဖြာ၊ ဤခြင်းရာကား ဗြဟ္မာ ဗိဿနိုးနတ်အမျိုးတို့ တန်ခိုးဖန်ဆင်းမဟူလျှင်တည်း ခပင်း သတ္တဝါ ကံဖြင့်သာလျှင် နာနာကာရဖြစ်ကုန်ကြ၏။" လို့ ဘုရား ဒေသနာတော်ကို အများဝေနေယျတို့ လွယ်ကူစွာသိကြပါ စေနော်ဆိုပြီး ရေးသားစီရင် ပြတော်မူခဲ့သည်မှာ ဘုရား ဟောသော သုဘသုတ်၊ စူဠကမ္မဝိဘင်္သုတ်အတိုင်းပါပဲ။

အဲဒါကို ကံသာမူလပြုသမျှလိုတဲ့အတိုင်း ဘုရားလောင်းတော်ကြီးခမျာမှာလဲ ရှေးကဆုတောင်းပတ္ထနာပြုကြောင်း ကံတွေပါလာတာကြောင့် ယူဇနာ (၁၀၀) ဝေးလှတဲ့ တရွာတကျေး ပြည်တိုင်းရပ်အဝေးမှာ လာရောက်ခါဖျာရက်လိုရက်ရ၊ အိုးဖုတ်လိုဖုတ်ရ၊ ထမင်းချက်လိုချက်ရ၊ ထင်းခွဲရေခပ်အောက်ကျတဲ့အလုပ်လုပ်ရ ဤပြုလုပ်ရသမျှ ဒုက္ခတွေဟာ ပပဝတီကို တွေ့ရနိုးနိုး မြင်ရနိုးနိုး မြော်ကိုးတောင့်တတဲ့ လောဘရမက်ဆိုးက အကြောင်းရင်းမူလပေါ့၊ အဲဒီလောဘရမက်ဆိုး မကင်းကြရသေးသမျှ ကာလပတ်လုံးကတော့ သူရောငါပါ သတ္တ ါခပင်းတို့မှာ၊ ဆင်းရဲတွင်းမှာနစ်ပြီးရင်း နစ်ကြရအုံးမှာပဲ၊ အဲဒါ သံဝေဂဖြစ်စရာ အင်မတန်ကောင်းတဲ့အချက်တွေပေါ့။

ဘုရားအလောင်းတော် ကုသမင်းကြီးခမျာမှာ ဘုရားဖြစ်တော့ အကုသိုလ်နယ်ပယ် ဒုက္ခပင်လယ်ထဲမှ အကုန်လုံးကျွတ်လွတ်ရပါတယ်။

အဲဒီလောဘ ဒေါဟ မောဟစတဲ့အကုသိုလ်တွေမရှိတော့မဖြစ်တော့အကုန်လုံးကျွတ်ထွက်တော့မှချမ်းသာသုခအေးငြိမ်းခွင့်ရရှာတော့တာပါပဲ၊ ကိလေသာအပူငြိမ်းတော့ အေးနိဗ္ဗာန်ရောက်ကာ အေးငြိမ်းတော့တာပေါ့။ ကဲ ဒါကြောင့် ကိလေသာအပူမှ ငြိမ်းအေးချမ်းသာတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ အရဟံဂုဏ်တော် ပေါ် လာရန် မပြတ်အခါခါ ကြည်ညိုကြ ရှိခိုးကြဖို့ အစက ဟောခဲ့တဲ့ဂါထာဆိုကြ လောဘောစ၊ လောဘလည်းကောင်း၊ဒေါသော စ၊ဒေါသလည်းကောင်း၊ မောဟောစ၊မောဟလည်းကောင်း၊ဣတိ၊ဤသို့၊ သဗ္ဗေဝေရီဟိ၊ ခပ်သိမ်း

ကုန်ဆေး ရန်သူတို့ထက်။ ဒုဇ္ဇယော၊ အောင်နိုင်ခဲ့ကုန်ထ
သော။ တယော၊ သုံးပါးကုန်သော။အန္ဓောပစ္စတ္တိကော၊ ကိုယ်
တွင်း ပုန်ကန်သူပုန်ရန်တို့ကို။ သဠေ တံ၊ကောင်းစွာ အောင်မြင်
တော်မူပါပေသော။ ဇိနံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ အဟံ၊ တပည့်
တော်သည်။ နမေနမာမိ၊ ကြိမ်ကြိမ်ဝပ်လျှိုး ဦးညွတ်ကျိုးခါ
ရှိခိုးကန်တော့ပါ၏ဘုရား။

ဒီနေရာရပ်ပြီးတော့ ပညတ်နဲ့ပြောကြမယ်ဆိုရင် ကုသမင်း
ကြီး ဆင်းရဲရှာတယ်။ ကုသမင်းကြီး ဆင်းရဲရှာတယ်ပေါ့၊
ပဋ္ဌာန်းနည်းနဲ့ ပြောရမယ်ဆိုလျှင်တော့ ဟေတု ပစ္စည်း
အကြောင်းအကျိုးတရားတွေ မပြတ်မစဲ ဖြစ်နေတယ်လို့ ပြော
ရမှာပေါ့။

ဒီလောက်ဆိုလျှင် တရားနာသူတွေဉာဏ်တွေထဲမှာ ဆင်း
ရဲဒုက္ခဆိုတာ "လောဘဟေတု လောဘသမ္မယုတ္တကာနံ ဓမ္မာ
နံ တံ သမုဋ္ဌာနာနဉ္စ ရူပါနံ လောဘဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော"
ဆိုတဲ့ ဟေတုပစ္စည်း ပဋ္ဌာန်းတရားကြီးပဲဆိုတာ နဲနဲတော့
သဘောပေါက်ရောပေါ့။ ဒါကြောင့် ကုသမင်းနှင့်တကွ တရား
နာသူတွေမှာ ဖြစ်နေသမျှ ရှိနေသမျှ သခ်ါရဒုက္ခသည်ကား
ဟောဒီ လောဘဟေတု ပဋ္ဌာန်းတရား ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန်တွေပါ
တကားဟု ငါသူတပါး ယောကျ်ား မိန်းမတွေဉာဏ်ထဲကွယ်
ပျောက်သွားအောင် ပရမတ်ကို ဉာဏ်မြင်ရန် အထပ်ထပ်ဆင်
ခြင်နိုင်ကြပါစေသော်-ဟု ဆုတောင်းခါ ဒီကနေ့တရား ရပ်
နားလိုက်၏။။

ပဋ္ဌာန်း ၅-ပ-မ-သ-စ

## အာရမ္မဏပစ္စည်း

ယနေ့သည်ကား တန်ခူးလပြည့်ကျော် (၈)ရက် မဟာသင်္ကြအတက်နေ့ဖြစ်ပါတယ်။ သင်္ကြအကျနေ့ အကြတ်နေ့ကတရားနှင့်ဆက်ပြီး ဟောရမည်။ ယနေ့ဟောရမည့်တရားမှာ-အာရမ္မဏ-ပစ္စည်းတရားပေါ့ ဟေတုပစ္စည်းနဲ့စပ်ရင် အာရုံအာရမ္မဏိက ဆက်ရက်ပါပဲ မြန်မာလိုမှတ်မိအောင် ထပ်ဆိုကြပဋ္ဌာန်းတရား အထူးထူးအပြားပြားသော အကြောင်းတရား၊ (အမျိုးမျိုးသော အကြောင်းတရား) ၂၄-ပါးသော အကြောင်းတရားတွေပဲ ကုန်အောင်တော့ မပြောနိုင်ဘူး မာတိကာအစဉ်မျှလောက် ပြောနိုင်တယ်။ အလွန်နက်နဲကျယ်ဝန်းများပြားတဲ့ အနန္တနံယ မဟာပကရဏသမန္တပဋ္ဌာန်းတရားကြီးကို။ ဒါကြောင့် (သစ်သီးရှန်းရှန်းတလုံးမှန်း၊ ပဋ္ဌာန်းပစ္စည်းဘယ်မျှနည်း)ဟု ကြေးကန်အမေးကို ကျီးသဲလေးထပ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက သစ်သီးတလုံးအတွင်း ပါဝင်တဲ့ ပဋ္ဌာန်းပစ္စည်းတွေ ထုတ်ပြသွားတယ်။ ဒါကိုအကျယ်မဟောပါဘူး၊ သစ်သီးလို့ တလုံးခေါ်တဲ့ ပညတ်အစုံတွင် အဆင်းအာရုံ အနံ့အရသာ အတွေ့စသည်တွေမှာ တရားကိုယ်ကပဋ္ဌာန်းတွေပဲ။

ပဋ္ဌာန်းပစ္စည်းရှတ်လျင် အန္တရာယ်ကင်းတယ်တဲ့ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတယ်တဲ့၊ ယုံကြည်ပြီးရှတ်ကြပါ၊ ပဋ္ဌာန်းပစ္စည်းတရားကြီးမှာ ဘေးရန်ဥပါဒ်အန္တရာယ်ကင်းတတ်တယ်၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတယ်။

မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်သည်ပင်လျှင် အပရာဇိတရွေပလ္လင်ပေါ်တွင် ကဆုန်လပြည့်ကျော် (၇)ရက်နေ့အထိ၊ ၇-ရက်ကနေပြီး ကဆုန်လဆုတ်(၈)ရက်တွင် အဘိမြောတရား

ခုနစ်ကျမ်းကို မြတ်စွာဘုရားဟောတော်နဲ့ ဆင်ခြင်တော်မူတယ်၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီကျမ်း၊ ဝိဘင်းကျမ်း၊ ဓာတုကထာကျမ်း၊ ပုဂ္ဂလပညတ်ကျမ်း၊ ကထာဝတ္ထုကျမ်း၊ ယမိုက်ကျမ်း-အဲဒီခြောက်ကျမ်းကို ဆင်ခြင်တော်မူစဉ်အခါတွင် မြတ်စွာဘုရား၏ စိတ်တော်မှာ ကြည်ကြည်လင်လင် အားပါးတရ မရှိလှဘူးတဲ့။

ပဋ္ဌာန်း ဒေသနာတော်ကြီးကို ဆင်ခြင်တော်မူလိုက်တဲ့ အခါကျတော့မှ စိတ်ထဲမှာ ဉာဏ်တော်ကြီးကလည်း အင်မတန်ကြီးကျယ်၊ ပဋ္ဌာန်းတရားတော်ကြီးကလည်း ကြီးကျယ်တော့ ထို အခါမှာ ဝမ်းမြောက်ရွှင်လန်းပြီး ပီတိသောမနဿတွေဖြစ်လို့၊ ရောင်ခြည်တော်တွေများ ကိုယ်တော်မြတ်မှ ကွန့်မြူးထွက်ပေါ်လာပါတယ်၊ အဆုံးအပိုင်းအခြားတောင် မရှိဘူးတဲ့ အနန္တပဘာ၊ ရောင်ခြင်တော်ဟုဟောတယ်။

ဤသည်ကား ပဋ္ဌာန်းတရားတန်ခိုး အာနုဘော်တော်ဟု ယုံကြည်သိမှတ်ကြပါလေ သူတော်ကောင်းတွေတို့။

ထို့ကြောင့် အန္တရာယ်ကင်းအောင် ဘုန်းတန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးအောင် ပဋ္ဌာန်းတရားကိုရွတ်ကြပါ အကျယ်မရွတ်နိုင်သော်လည်း ပစ္စယုဒ္ဒေသကို ရွတ်ကြပါ၊ ပစ္စယုဒ္ဒေသဆို တာက ဟေတုပစ္စယော အာရုံမွေးပစ္စယော စသော ၂၄-ပစ္စည်းပါ၊ ပစ္စယနိဒ္ဒေသဆိုတာက- အခုဟောနေတဲ့ ပစ္စယုပ္ပန် အကျယ်တွေပေါ့၊ အန္တရာယ်ကင်းခြင်း ဘုန်းတန်ခိုးကြီးခြင်းကတော့ လူအများကြိုက်တဲ့ အကျိုးကိုပြောတာပါ၊ ဤအကျိုးမျှလိုလို့တော့ မုချမဟုတ်ပါဘူး သွားရင်းဟန်လဲစကားပုံလိုပါပဲ။

စင်စစ်ရည်သန် အားကိုးတာမှာ အဘိဓမ္မာတရားကို လေ့ကျက်၍ ဉာဏ်ဖြင့် မြင်ကြကဒိန္နေကစပြီး နောက်နေ့ နောက်လ နောက်နှစ် နောက်ဘဝ အဆက်ဆက်တွေမှာ အဘိဓမ္မာဉာဏ်တွေ ကြီးပွါးပြီး အဘိဓမ္မာဉာဏ်ပေါက်လေလေ လူ နတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါ အထင်မှား အသိမှားတွေ ပျောက်လေလေ နိဿတ္တ-နိဇ္ဇီဝ သဘောတရား၊ အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တဟု ဉာဏ်ဖြင့်မြင်ပြီး နိဗ္ဗာန်ဝင်စံကြဖို့က လိုရင်းပါပဲ။ ဒါကြောင့် ကြိုးစား နာကြပွါးကြရတာပဲ။

ပဋ္ဌာန်းတရား မနာကြရတော့ ပဋ္ဌာန်းအကြောင်းအကျိုးဖြစ်ပျက်မျိုးတွေ မသိကြ၊ အဘိဓမ္မာအသံဉာဏ် ဝေးလေလေ အတ္တအစဲ့သန်လေလေဖြစ်ပြီး ခန္ဓာ၅-ပါး ဒုက္ခတရားကြီး မစ့နှံနိုင်ဘူး၊ ခင်ကွယ်နေကြတာပဲ၊ အဘိဓမ္မာ ဉာဏ်အားသန်လေလေ ငါ သူတပါး ယောကျ်ား မိန်းမဆိုတဲ့ အထင်မှားတွေ အယူမှားတွေပျောက်ပြီး ခင်တွယ်မှုကင်းတာပဲ။

ဒါကြောင့် အကျိုးတရားက လူ နတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါဆိုတာက ဝေါဟာရပညတ်ယောင် အဆောင်ပါလား၊ တကယ်အစစ်အမှန်ကတော့ ပဋ္ဌာန်းအဘိဓမ္မာ တရားတွေဟာ အစစ်အမှန်ပါလား ဟူ၍ ယထာဘူတဉာဏ် မြင်လာတာပဲ၊ ဒီအသိကို ရချင်လို့ ယခုတရားနာကြ ပွါးကြတာ ကောန်ပါပဲ။

အဘိဓမ္မာတရား ဉာဏ်မရောက်လို့ အဘိဓမ္မာသဘော မြင်အောင် မကြည့်နိုင်လို့ ယောကျ်ား မိန်းမ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါလို့ ကျိုက်သို့ အထင်မှားနေကြတာပဲ၊ တရားကိုသာ မြင်အောင် ဉာဏ်နှင့် ကြည့်နိုင်လို့ရှိလျှင် ဒီအထင်မှားတွေဟာ ပျောက်တာပါပဲ။

ဒါကြောင့် အဘိဓမ္မာ ပဋ္ဌာန်းတရား နာကြားရခြင်းဟာ အတ္တပျောက်တဲ့ ပညာဉာဏ် ကေန်ဟု မှတ်လိုက်ကြ၊ အတ္တ ပျောက်တဲ့ ပညာထဲမှာ ပဋ္ဌာန်းတရားသည် အကောင်းဆုံးပဲ၊ အတ္တအမှားကိုဖျောက်နိုင်တဲ့ ပညာသည်အမြတ်ဆုံးပဲ၊ ဒီပညာ သည်နက်လဲ အနက်ဆုံးပဲ၊ ဘုရားပွင့်မှ ကြားခွင့်ကုံလာ နာရ ကြားသိမြင်ရက အမှားတွေ့ပယ်နိုင်တဲ့တရား။

ယခု အာရမ္မဏပစ္စည်းကို ဟေတုပစ္စည်းနဲ့ တဲ့လျက် ဟော သွားမှာဖြစ်ပါတယ်၊ အာရမ္မဏက တပုဒ်၊ ပစ္စယက တပုဒ်၊ အာရမ္မဏက အာရုံ၊ ပစ္စယက ကျေးဇူးပြု၊ အာရမ္မဏပစ္စယော အာရုံဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်တဲ့တရားဟူ၍ မြန်မာလို သဘော ကြပါ ဆိုကြ ရွတ်ကြပါ။

(အာရမ္မဏပစ္စည်း အာရုံဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်တဲ့တရား) ဒါလဲ ကောင်းကောင်း အဓိပ္ပါယ်မပေါ်သေးဘူး၊ မသိသေး ဘူး၊ (အာရမ္မဏပစ္စည်း အာရုံဖြစ်၍ စိတ်ဖြစ်အောင် ကျေးဇူး ပြုတတ်တဲ့တရား) လူတိုင်းမှာ အသိစိတ်တွေဖြစ်ဖြစ်နေဘာက အာရမ္မဏ ပစ္စည်းခေါ်တဲ့ အာရုံရှိလို ဖြစ်ရတာပဲ၊ အာရုံနှင့် ကင်း၍ ဝါ-အာရုံမပါပဲနှင့် ဘယ်စိတ် ဘယ်အသိမှ မဖြစ်ဘူးဟု မြဲမြဲမှတ်ထား။

အာရုံမရှိလျှင် စိတ်မဖြစ်ဘူး၊ ဒါကြောင့် ဟောနေကျ အတိုင်း ဟောမယ်ဆိုလျှင်တော့ အဆင်းအာရုံရှိ၍ မြင်သိဖြစ် ပါဦးတော်ရွတ်ကြလျှင် ဆိုနေကျအတိုင်း ဆိုဖို့ပါပဲ၊

ရူပါယတနံ စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တ-
ကာနဉ္ဇဓမ္မာနံ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော-
လို့ ရွတ်ကြဖို့ပါပဲ။

| | |
|---|---|
| အဆင်းအာရုံရှိ၍ | မြင်သိစိတ်ဖြစ်၊ |
| အသံအာရုံရှိ၍ | ကြားသိစိတ်ဖြစ်၊ |
| အနံ့အာရုံရှိ၍ | နံသိစိတ်ဖြစ်၊ |
| အရသာအာရုံရှိ၍ | စားသိစိတ်ဖြစ်၊ |
| အထိအတွေ့အာရုံရှိ၍ | တွေ့ထိစိတ်ဖြစ်၊ |
| ဓမ္မာရုံရှိ၍ | ကြံစီစိတ်ဖြစ်၊ |

ဟောနေကြ ဝိပဿနာအလုပ်ပေးတရားမှာတော့ ပစ္စယ-ပရိဂ္ဂဟဉာဏ်အရာ၌ ဟောနေကျပါ၊ အခုဟောသွားတာက ဝိညာဏဓာတ် (၇)ပါးနဲ့ ဟောသွားတာ။

(၁) စက္ခုဝိညာဏဓာတ်၊

(၂) သောတဝိညာဏဓာတ်၊

(၃) ဃာနဝိညာဏဓာတ်၊

(၄) ဇိဝှာဝိညာဏဓာတ်၊

(၅) ကာယဝိညာဏဓာတ်၊

(၆) မနောဓာတ်၊

(၇) မနောဝိညာဏဓာတ်၊

ဝိညာဏ်ကို ဓာတ်နဲ့ဟောလို့ရှိလျှင် ၇-ပါးလို့သိကြ၊ အခု အာရမ္ဏပစ္စည်း၌ (၇)ပါး ဟောသွားတယ်၊ မှီရာဝတ္ထုရုပ်နှင့် ဟောလို့ရှိလျှင် (၆)ပါးဟောတယ်။

အခုဟောတဲ့ အာရမ္ဏ ပစ္စည်းမှာတော့ ဓာတ် (၇)ပါး ဝေဖန် ဟောတယ်၊ ဤနေရာမှာ အာရုံ (၆) ပါးနှင့် သတ္တ ဝိညာဏဓာတ်(၇)ပါး ဟောတော့သာ၍သေချာစွာသိအောင် အောက်ပါအတိုင်း တရားအားထုတ်သူမှား အထူးမှတ်ရန် မှာ အဆင်းတစ် အာရုံကြောင့် မြင်သိ စက္ခုဝိညာဏဓာတ် ဖြစ်တယ်၊ အသံတစ်အာရုံကြောင့် ကြားသိသောဝိညာဏ ဓာတ်ဖြစ်တယ်၊ အနံ့တစ်အာရုံကြောင့်၊ နံသိဃာနဝိညာဏ ဓာတ်ဖြစ်တယ်၊ အရသာတစ် အာရုံကြောင့် စားသိဇိဝှာ ဝိညာဏဓာတ်ဖြစ်တယ်၊အတွေ့အထိ တစ်အာရုံကြောင့်တွေ့သိ ထိသိ ကာယဝိညာဏဓာတ်ဖြစ်တယ်၊ ဆင်း၊ သံ၊ နံ့၊ ရ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗအာရုံ ငါးပါးကြောင့် မနောဓာတ်ဖြစ်တယ်၊ မြွာရုံ ကြောင့် ကြံစည်စိတ်ကူး အထူးထူးအထွေထွေ မနောဝိညာဏ ဓာတ်ခေါ် သော အသိစိတ် အမျိုးမျိုးတွေ ဖြစ်တယ်၊ ဤသို့ ခဲခြား သိသွားအောင် စာကြီးပေကြီး ပဋ္ဌာန်းတရားတော် ကြီး မရသော်လည်း၊ ဒီလောက် ကဲ့ကဲ့ပြားပြားသိလျှင် ငါဟု ထင်မှားသော အတ္တဒိဋ္ဌိ တရားဆိုးကြီး ပျောက်နိုင်ပါတယ်၊ ရုပ်တရားထက် နာမ်တရားက အသိဉာဏ် ဤသဘောကနက်နဲ သိမ်မွေ့၍ကဲ့အောင် သေချာစွာပြတာကို မှတ်ကြ၊ ဤတရား က မြင်အောင်လို့ရင်း အချက်မျှ သိချင်တာက ယခုတရား နာသူတွေမှာ စာတတ်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး အနေနှင့် ဘဲ့ဆိုး ဂုဏ်ထူး ကို လိုချင်တာ မဟုတ်ကြပါဘူး၊ လိုချင်တာက အထင်မှားတဲ့

အတ္တဒိဋ္ဌိ ပျောက်ဖို့ပါပဲ၊ နာမည်ကျော်ချင်လို့ စာသင်တာ မဟုတ်ဘူး။ တရားနာတာ မဟုတ်ဘူး၊ တပည့်တော်တို့ အဘိမမ္မာ ပါရဂူကြီးပဲ၊ အဘိဓမ္မာတတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးပဲ လို့လဲ မလိုချင်ဘူး၊ ဘဲ့ထူး ဂုဏ်ထူးတွေကလဲ လိုချင်လဲ လွယ်လွယ် ကူကူနဲ့ မရနိုင်တဲ့ ကိစ္စမဟုတ်ဘူး၊ နှစ်ပေါင်းများစွာ ဇာတပေ ပရိယတ်တတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များထဲမှ တကယ် သင်ကြားမှ စာနည်းအရ တတ်ကြာဘာပါ။

ဒီ ဒေတ္တာ ဒိဋ္ဌိ ပျောက်အောင်လို့ အဘိဓမ္မာတရား နာကြတရား အားထုတ်တဲ့ အလုပ်ကို လုပ်ကြရဘာပါ။ နာတော့ သိရော သိတော့ဆင်ခြင် ဆင်ခြင်ဖန်များတော့ ဉာဏ်မြင်ပြီး အမှားပျောက်၊ ငါးပါးမမှောက်၊ ငါးပါက်က မမှား၊ အဲဒီလိုသိတာ့ ဆင်ခြင်နိုင်တယ်၊ ဆင်ခြင်နိုင်ဟာ့ ဩဿဒါမဟုတ်တဲ့ ပဋ္ဌာန်း တရားတွေပါတကားဟု သိလာတော့ အမှားပျောက်တယ်၊ အမှားပျောက်တော့တာပဲ၊ အခုလောက် သိတဲ့ အကျိုးကိုသာ လိုချင်တာ အမှန်ပါပဲ၊ အာရမ္မဏပစ္စည်း တရား ဘယ်မှာရှိသည် မိမိအတွင်း သူတပါးအတွင်း ထိုထို တလောကလုံး အတွင်းမှာရှိသည်ဟု ကြားသိရကတဲ့ကတရား သိဖို့မြင်ဖို့ အလွန်နီးစပ်လာတယ်၊ လွယ်ကူလာတယ်၊ တဝက် တော့သိရန် ကိစ္စပြီးနေပြီဟု ကျေးဇူးတော်ရှင် မိုးညှင်းဆရာ တော်ဘုရားကြီးက အားတက်အောင် ချီးမြှောက်ဟောလို့ ဟောထရှိပါတယ်။

အခု ဟောနေတဲ့ တရားက မိမိအတွင်း ရှိနေတာတွေကို ပြောနေတာပေါ့၊ ကိုယ်မှာ အခုဖြူ၊ နီ၊ ကြောင်၊ ကြား အဆင်းတွေ မြင်နေတာက အဲဒီစက္ခု ဝိညာဉ်စိတ်ပဲ နားက

အမျိုးမျိုးသောအသံတွေ ကြားနေလို့ရှိလျှင် သောတဝိညာဉ်စိတ်ဟု သိရှု၊ အကောင်းအဆိုးအနံ့တွေ နံနေလို့ရှိလျှင် ဃာနဝိညာဉ်စိတ်၊ချို ချဉ် စပ် ဖန်၊ ခါးသိနေလျှင်ဇိဝှာဝိညာဉ်စိတ်၊ ပူတာသိတာက ကာယဝိညာဉ်စိတ်၊ အခုတန်ခူး နွေရာသီဆိုတော့ နေကအလွန်ပူတယ်၊ တကိုယ်လုံးပူတယ်၊ ထိုအပူ သိနေတာက ကာယဝိညာဉ်စိတ်၊အခုခန္ဓာကိုယ်ကြီး တခုလုံးကိုယ်သိဝိညာဉ် ပူသိစိတ်တွေထင်ရှားဖြစ်နေတာပဲ၊အဲဒါကာယဝိညာဉ်စိတ်အစဉ်တွေပေါ့၊ ထိုအသိစိတ်နှင့် ရုပ်အစု ကိုယ်ကာယကြီးခွဲခြားသိအောင်ရှု၊ စည်ပေါ်တီးတော့ အသံပေါ်တယ်၊ကြားသိနေတာနှင့် အသံတခြားရှု၊ဩော် ပူလိုက်တာ အိုက်လိုက်တာ၊ ပူလိုက်တာ၊အိုက်လိုက်တာဆိုတာကာယဝိညာဉ်အသိနှင့်ခွဲရှုကြလေ၊ ကာယရုပ်အစုကြီးကို မြီဖြစ်တဲ့ ကာယဝိညာဉ်အသိ ၂-ပါး ကွဲအောင် ထိုင်ခုံပေါ်လူထိုင်ရာ ထိုင်ခုံတခြားလူတခြားလို ကွဲသွားအောင်ရှုပါ။

ဂုင်းကာယဝိညာဉ်ကာယဓာတ်နဲ့ ရုပ်အစုကိုယ် ပူသည်နဲ့မကွဲတော့ ငါပူ၏၊ ငါ့လက်ပူသည်၊ ငါ့ခြေပူသည်၊ ငါ့ကိုယ်ပူသည်၊ ငါ့ခေါင်းပူသည်၊ အဲဒီလိုထင်နေလျှင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိမလွတ်နိုင်ဘူးဟု ကြောက်ကြပါ၊ ကိုယ်ထဲဖြစ်တဲ့ဘရားကို အမှန်မမြင်၍ ကိုယ်ထဲကဖြစ်တဲ့အမှားက ကိုယ်ဆင်းရဲအောင်ပြုနေတာပဲ၊ ထိုကိုယ်ဆင်းရဲသရွှေ ကိုယ်ထဲကဖြစ်တဲ့ အမှားကြောင့်ဟု မှတ်ကြ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲဟာ ဒီပြင်အကြောင်း မပါဘူးလားဆိုလျှင် ပါပါတယ်၊ သို့သော် သူက ပဓာန မူလအရင်းခံပါ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲအောင် ပြုနေတာပါ၊ ကိုယ်ထဲက အမှားပါ၊ ကိုယ်ထဲက အမှားထက် အဆိုးတရားမရှိဘူး၊ စက္ခု

ဝိညာဏခဘတ်၊ သောတဝိညာဏဓာတ်၊ ဃာနဝိညာဏဓာတ်၊ ဇိဝှာဝိညာဏဓာတ်၊ ကာယဝိညာဏဓာတ်၊ မနောဓာတ်၊ မနောဝိညာဏဓာတ်၊ ဓာတ်စကားနှင့် ဟောတော့ ကိုယ် သန္ဓာန်ဓာတ် ၇-ပါးရှိတယ်။ ယခုဟောတဲ့ အာရမ္မဏပစ္စည်း မှာခဘတ် (၇)မျိုးမှာ အာရုံ(၆)ပါးကို တဲ့ဟောတာဟုမှတ်။ ဝိပဿနာအလုပ်နှင့် ပြောနေကျအတိုင်း ပြောမယ်ဆိုလျှင် တော့ ဝိညာဉ်(၆)ပါးပေါ့။ အခု အာရမ္မဏပစ္စည်းနဲ့ ပြောမယ် ဆိုလျှင်တော့ ဓာတ်(၇)ပါး ဖြစ်လာတယ်၊ အာရမ္မဏပစ္စည်း ပဋ္ဌာန်းတရားကြီးနာရ၊ ကြားရတော့ မြတ်စွာဘုရားကိုအထူး ကျေးဇူးတင်စရာကောင်းပါတယ်၊ ထိုတရားတော်ကို ဘယ်သူမှ သိနိုင်တာမဟုတ်ဘူး၊ မြတ်စွာဘုရားနဲ့တွေ့ရမှ ဒီတရားတော်ကို နာကြားရမှ နည်းနည်းသိရတယ်၊ ဘယ်သူမှ ဒီတရားကိုသိတာ မဟုတ်ဘူး၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဘုရားတပါးသာသိတယ်။

အဘိဓမ္မာတရားကို မြတ်စွာဘုရားတို့သာ သိနိုင်၏၊ လူလည်း မသိနိုင်ဘူး၊ နတ်လည်း မသိနိုင်ဘူး၊ ဗြဟ္မာလည်း မသိနိုင်ဘူး၊ အခု တပည့်တော်သိတာ ဘာလဲဆိုတော့ တပည့် တော်တို့ သိတာက ဟောလို့ပြောလို့၊ ကြားရနာရလို့ သိတာ မဟုတ်ဘူးလား၊ အမှန်ဟုတ်တယ်။

မြတ်စွာဘုရားဟောပေလို့ နာကြားရပေလို့ သိကြတာပါ၊ ထို့ကြောင့် အာရမ္မဏပစ္စည်းပဋ္ဌာန်းတရားကြီး ဆုံတာဟာ (သြဝ်)ငါရဲ့ခန္ဓာကိုယ်ထဲဖြစ်နေတဲ့ တရားပါတကား။ မဟော သဓာဇာတ်တော်မှာ ပဋ္ဌာန်းရှာတာ လဲသလို သစ်ပင်ပေါ်ရှိ တဲ့ပဋ္ဌာန်း မရှာတတ်တော့ ရေကန်ထဲရှိတယ်ထင်ပြီး ရေခပ် ပစ်ပြီး ရေကန်ထဲရှာတယ်၊ ရေကန်ထဲရှာမရဘူး။ မဟောသဓာ

ကတော့ ပညာရှိမို့ သိတော့ ဒီပတ္ထာန်းသည် ရောကန်ထဲ မရှိဘူး၊ ရောကန်အနီးအနားရှိတဲ့ သစ်ပင်မှာရှိတယ်ဆိုပြီး သစ်ပင်ပေါ် တက်ပြီးယူတော့ အလွယ်တကူနဲ့ရတယ် မဟုတ်ဘူးလား။ ဒီဥပမာကို ကျေးဇူးရှင် မိုးညှင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး ဆရာထည့်ဟောလေ့ရှိတယ်၊ နီနီရဲရဲအရောင် ပတ္ထာန်းအရိပ်ကတော့ ရောကန်ထဲထင်နေသည်၊ ပညာမရှိ မသိကြတဲ့အမတ်တွေတော့ နီနီရဲရဲနဲ့ ရေထဲခွံလျှင် ရောကန်ထဲမှာပတ္ထာန်းရှိတယ်ဆိုပြီးလျှင် အဲဒီပတ္ထာန်းရအောင် ရေတွေခပ်ပစ်၊ ရွံတွေဘူးပစ်မရဘူး၊ မဟာသဓာကတော့ ရှာတတ်တော့ ရေလဲ ခပ်စရာမလိုဘူး၊ ရွံလဲ တူးစရာမလိုဘူး၊ သစ်ပင်ပေါ် တက်ယူ၊ လွယ်ကူစွာ ပတ္ထာန်းအစစ်ရတာလို အဲဒီလိုပဲ ပဋ္ဌာန်းတရားလည်းမရှာတတ်လို့ရှိရင် ပဋ္ဌာန်းတရားမတွေ့နိုင်ဘူး၊ ရှာတတ်လျှင် ပဋ္ဌာန်းတရားကြီး မြန်မြန်မြင်နိုင်သည်။ အခုမြင်နေကြပြီ၊ အာရမ္မဏပစ္စည်းတရားကြီး သိလာကြပြီ၊ အခု အဖွဲ့အနီတွေ့ မြင်နေတာဟာ အာရမ္မဏပစ္စည်းပဋ္ဌာန်းတရားအမှန်ပါပဲ။ အဆံတွေ့ ကြားနေတာလဲ အာရမ္မဏပစ္စည်း တရားပဲ၊ အနံ့တွေ့လဲ အကောင်းနံ့ အဆိုးနံ့တွေ့ ကောင်းတဲ့ အရသာမကောင်းတဲ့အရသာအာရုံတွေ့လဲ ပဋ္ဌာန်းပဲ။ ထိတွေ့နေတာဟာလဲပဋ္ဌာန်းတရားချည်းပဲ။ ဩဩ် လက်စသတ်တော့ ပဋ္ဌာန်းတရားဟာ ကိုယ်ထဲရှိဆိုတာဟုတ်ပြီ၊ ငါဆင်ခြင်တော့မယ်၊ ဒီတရားသိလို့ရှိယင် ငါမဟုတ်မှန်း သိတော့ ငါထင်အမှားပျောက်၍ အပါယ်လေးပါး မကျရောက်ပဲလွတ်တော့မယ်။

အပါယ်လေးပါးကလွတ်လျှင် အခုသာသနာတော်နဲ့တွေ့ရ ကျိုးနပ်ပြီ၊ မြတ်စွာဘုရားအမေ့ကိုရပြီ၊ အဲဒီအကျိုးကျေးဇူး များသိပြီး အားထုတ်ဖို့ပဲ။

အဲဒီထဲမှ ကောင်းတာမကောင်းတာများ ပါလာပြန်တယ်။ ကောင်းတာ မြင်ရတော့ကုသိုလ်၊ မကောင်းတာ မြင်ရတော့ အကုသိုလ်၊ အဲဒါလိုနဲ့သွားပြန်ရော၊ သို့သော် ကောင်းတာ မကောင်းတာကတော့ ကိုယ့်အသိပေါ်မှာ တည်တယ်၊ ကောင်းတဲ့အဆင်းမြင်ရတော့ ကုသိုလ်ဖြစ်၊ မကောင်းတဲ့ အဆင်းမြင်ရတော့ အကုသိုလ်ဖြစ်ဆိုပါတော့၊ ဘုရားအဆင်း ဖူးမြင်ရတော့ကုသိုလ်ဖြစ်၊မကောင်းတဲ့ သတ္တဝါတွေမြင်ရတော့ အကုသိုလ်ဖြစ်၊ မြတ်စွာဘုရားအသံတော်ကြားရတော့ကုသိုလ် ဖြစ်၊ ဆဲသံဆူသံကြားရတော့အကုသိုလ်ဖြစ် အဲဒါလိုလဲ ခဲ့ခြားသေးတာပဲ။ အခုဟောတုပစ္စည်းကစပြီး ဟောခဲ့တဲ့ ဘုရား အလောင်း ကုသမင်းကြီးအကြောင်းကို ဟောလက်စရှိတော့ ဆုံးအောင် ဆက်ကြဦးစို့၊ ကုသမင်းလဲပဲ ရွှေရုပ်နဲ့တူတဲ့ ပပဝတီအဆင်းအကြောင်းပြုပြီး (ကုသိုလ်မဖြစ်ပဲ) အကုသိုလ် ဖြစ်ရှာတယ်၊ ဘုရားအလောင်းဆိုပေမယ့်လို့ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မဖြစ်သေးခင်မှာ ပုထုဇဉ်ဆိုတော့ ဆင်ခြင်နိုင်တဲ့အခါ ဆင်ခြင် မဆင် ခြင်နိုင်တဲ့အခါ မဆင်ခြင်နိုင်ရှာဘူး၊

အဲဒါနဲ့ ဘုရားအလောင်းတော်ဟာ ပပဝတီကိုအကြောင်း ပြုပြီးဒီအဆင်း ဒီမိန်းကလေးအကြောင်းပြုပြီး မိန်းကလေးရဲ့ အဆင်းအာရုံကြောင့် သူ့စိတ်မှာ သမ္မဟပညတ်အထည်ဒဗ် နှင့် ပြောမယ်ဆိုလျှင် ချောတဲ့လှတဲ့ မင်းသမီး ပပဝတီဆိုရှ မှာပဲ၊ အာရမ္မဏပစ္စည်းနဲ့ပြောမယ်ဆိုလျှင် ရုပါရုံလို့သိရန်ပါပဲ

ရှေ့မျှားလို ဝါဝင်းပြီးနေတဲ့ အဆင်းပဲ၊ ပပဝတီရဲ့ ရှေ့ဆုတောင်းပြည့်လို့ ယခုလို ကိုယ်ရေအဆင်း လှပတင့်တယ်ခြင်း ဖြစ်ရတယ်ဆိုတာ ရှေးနားက ဟောခဲ့ပြီးတဲ့အတိုင်း သိကြပေါ့။

အဲဒါလို ရှေ့ရောင်အဆင်းနှင့် နတ်တမျှကဲ့သို့ လှပခမျာမောတဲ့ ပပဝတီကို မြင်လိုက်ရပြီးကတဲက နေမထိထိုင်မထိ မချိအောင် စိတ်ဗျာပါပွေပြီး ပပဝတီက မုန်းမုန်းတီးတီ စွန့်ခွါပစ်ပယ်ပြီးသော်လဲ၊ မမုန်းနိုင် မခွဲနိုင်ရှာတဲ့ အလောင်းတော်ကုသမင်းသားမှာတော့ တိုင်းစွန့် ပြည်စွန့် မိဘဆွမျိုးတွေစွန့်ပြီး ယူဇနာ (၁၀၀) ခရီး အလှမ်းဝေးကွာလှတဲ့ သာဂလမြို့ကြီးသို့ တကိုယ်တော်တည်း လိုက်သွားရှာတယ်။ မဒ္ဒရာဇ်တိုင်းဌာနီ သာဂလမြို့မြေရောက်တော့ အလောင်းတော်မှာ တူတူတန်တန်တည်းခိုစရာအိမ်မရှိ၊ သူဆင်းရဲမတဲ့အိမ်မှာပဲ တည်လောက်တည်းခိုပြီး ပပဝတီကို တွေ့နိုင် မြင်နိုင်လောက်တဲ့ အလုပ်အကိုင်ရှာ၊ ဆင်ထိန်းအိမ်သွား၊ မြင်းထိန်းအိမ်သွား၊ ဖျာယက်နေတဲ့နေရာ အိုးလုပ်နေရာတွေသွား မိမိပညာစွမ်းအားဖြင့် မြင်ရနိုးနိုးနဲ့ ပစ္စည်းမျှား ဆက်သပေမဲ့ မမြင်ရ၊ တွေ့ခွင့်မကြုံ၊ နောက်ဆုံးတော့ ပဲတော်ဆက်နေရာသွား၊ စားတော်ဆက်ရလျှင် နီးစပ်လောက်ကဲ့ဆိုပြီး အကြုံရှာသကိုး၊ ဘုရင်နဲ့သမီးတော်အတွက် စားဖိုသည်ကြီး ဝင်လုပ် ဘုရားအလောင်း တန်ခိုး အာနုဘော်တော်ကြောင့် ပဲတော်တည်စရာ စားသောက်ဖွယ်ရာတွေအနှံ့ရော အရသာပါသူမတူအောင် ကောင်းပါတယ်တဲ့၊ အဲဒီလို ခါတိုင်းနဲ့မတူတမူထူးတဲ့ ပဲတော်စာကို ပပဝတီက စဉ်းစားတယ်၊ ဒါဟာ

ကေန္တ မင်းကုသရဲ့ လက်ဆပဲဆိုတာသိသတဲ့၊ သိတော့ ခုဇ္ဇာဒီအစာတွေ ငါမစားချင်ဘူး၊ ခုဇ္ဇာသာ စားချေပါ၊ ဒီလူကို ငါ မြင်လဲမမြင်ချင်ဘူး၊ သူချက်တဲ့အစာလဲ ငါမစားလိုဘူး၊ အဲဒီလို ရက်ရက်စက်စက် ပြောလိုက်တယ်တဲ့၊ ကုသမင်းကတော့ အားမလျော့ သေးဘူးတဲ့။ ယောက်ျားတို့ဇွဲ သေခါမှလျော့ဆိုတဲ့ စကားအတိုင်း တခါထမင်းပွဲတော်ကို ကိုယ်တိုင် ထမ်းပြီး ပို့ပြန်တယ်၊ မြင်ရနိုးနိုးပေါ့။ ဒီလိုပို့လို့ နေ့ရက်တွေ အချိန်တွေ ကြာညောင်းပါသော်လည်း မမြင်ရရှာ။နေ့ရက်တွေ တွက်ချက်လိုက်ပြန်တော့ (၇)လကြီးများတောင် ကြာသွားပြီကိုး။

အဲဒီလို (၇)လကြာတော့ ဘာတွေဖြစ်နေသလဲ? ပဋ္ဌာန်းတရားနဲ့ ပြောမည်ဆိုလျှင်(ယံယံ ဓမ္မံ ဂရုံကတွာ ယေယေဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စိတ္တစေတသိကာဓမ္မာ တေတေဓမ္မာ တေသံတေသံ ဓမ္မာနံ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော)ဟုဟောသော အာရမ္မဏပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်အကြောင်းအကျိုး တရားတွေဖြစ်နေတယ်ဆိုရမည်ပေါ့၊အဲဒါလို ဉာဏ်ကုန်လွှတ်ပြီး သိကြဖို့ပဲ၊ဟုတ်မှန်တဲ့ တရားတွေဉာဏ်သိအောင် ဟောပြနေတာပါပဲ။

ယံယံ ဓမ္မံ ဂရုံကတွာဆိုတာ ဘာလဲဆိုလျှင် လောကီဘက်မှာ အလွန်နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းတဲ့အဆင်းအသံစသည် အာရုံကာမဂုဏ်တွေကို ဆိုတာပဲ၊ လောကုတ္တရာဘက် ကုသိုလ်ဘက်က ဆိုရင်လဲ သမထအာရုံ၊ ဝိပဿနာအာရုံ၊ နိဗ္ဗာန်အာရုံဆိုတဲ့ အကောင်းဆုံးအမြတ်ဆုံး အာရုံတွေကို ဆိုတာပါပဲ။

တိုတိုပြောမည်ဆိုလျှင် ကိုယ်ကြိုက်တဲ့အာရုံ အလေးအမြတ်ပြုတဲ့အာရုံ အထူးနှစ်သက်တဲ့အာရုံကို ယံယံ ဓမ္မံ ဂရုံကတ္ဘာဟု ဟောတာပါပဲ။

အခုဇာတ်တော်နဲ့ပြောမယ်ဆိုလျှင် ကုသမင်းရဲ့စိတ်ထဲမှာ ပပဝတီရဲ့အဆင်း အာရုံဟာ "ယံယံ ဓမ္မံ ဂရုံကတ္ဘာ" ပဲအလေးအမြတ်ပြုတယ်၊ အလွန်နှစ်သက်တယ်။ အဲဒါကြောင့် တိုင်းပြည်စွန့် ဆွေမျိုးစွန့်ပြီး သူတပါးတိုင်းပြည်မှာ ကျွန်အခစား လုပ်ရရှာတာဇာပါ့။

(ဘဝစက်တွင်း၊ တသက်တွင်းမှာ မင်းလဲတခါ၊ ကျွန်တခါဖြစ်) အမျိုးမျိုးဖြစ်ရပါလားဟု ငြီးတွားစရာပဲ၊ ငြီတွားရှာပေမှာပေါ့ ဆိုခဲ့တဲ့အရ ကျွန်သပေါက် အဖြစ်ရောက်ဆောက်ကျိုးစားသော်လည်း အလိုမပြည့်ရှာတော့ ခုဇာတ်အားကိုးရှာရပြန်တယ်၊ အကူအညီတောင်းပြန်တယ်၊ တောင်းပုံက ခုဇာဂါရဲ့ဟောဒီမြလက်စွပ်ကို သင်ယူထားပါ၊ ပပဝတီနဲ့တွေ့ရအောင် ကြံဆောင်ပေးပါ၊ နောင်တခါမှာ ပပဝတီနဲ့အကြောင်းဆက်လို့ပေါင်းဖက်ရတဲ့အခါ တိုင်းတော်ပြည်တော်ပြန်ရောက်ရင် ခုဇာကိုလဲဆုတော်လာဘ်တော် ချီးမြှင့်ပါ့မယ်လို့ကတိပေးထားပါမယ်ဟု ပြောဆိုအသနားခံ အကူညီတောင်းတော့ ခုဇာကလဲ တွေ့ကြုံရဆုံရအောင် ဉာဏ်ရှိသမျှ ကူညီရှာပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ ပပဝတီက စိတ်ဆိုးမာန်ဆိုးနဲ့ ဒီလူကို ငါမကြည့်ချင်ဘူး၊ မမြင်ချင်ဘူး၊ သူချက်တဲ့ပဲ့တော်စာလဲ မစားချင်ဘူး၊ ခုဇာ မြန်မြန်သွားစမ်း၊ ငါ့ဆီလာလို့ပြီး ဒီလူ့အကြောင်း မပြောစမဲ့နဲ့ဟု အလှမာန်ကြီးတဲ့မင်းသမီး ပပ

ဝတီက သို့ကလို ငြင်းပယ်လိုက်သော်လည်း ခုဇ္ဇာက အာကျိုး အကြောင်း ပြောကာပြောကာ နားချရှာပါတယ်၊ အရှင်မ ပပဝတီ အရှင်မလဲမင်းသမီး ဟိုကလဲမင်းသား ဒီလောက် အဆင်းမာန်ဝင့်ကြွားပြီးအတင်းအဓမ္မနိမ့်ချမပြောသင့်ပါဘူး၊ အဆင်းဆိုတာဟာလဲ အစဉ်မလွန်ငဲ့ပဲ တဒင်္ဂမျှသာ လှနိုင်တာပါ၊ ရေငုံကံပမာ တသက်လျှာမျှ တွေ့ကြရဆုံကြရတဲ့ အခိုက်မှာ ဒီလောက်တောင် တဦးနဲ့တဦးပေါ် မရိုင်းစိုင်းသင့်ပါဘူး အရှင်မရယ်၊ မာလျှင်နပြီး ကြွားလျှင်ကျဆုံတဲ့ စကားလို မာန်မာနကြီးတဲ့သူဟာ ပျက်စီးတတ်ပါတယ်လို့ ပြောပြပြန်သော်လည်း ပို၍ ပို၍စိတ်ဆိုးလာတော့ နှင်လျှာရှည်တယ်၊ နှင့်လျှာဖြတ်ပစ်မှဖြစ်မယ်၊ ဒီလိုပြန်ပြီး ကြိမ်းမောင်းပြန်တယ် ခုဇ္ဇာကလဲအလျှော့မပေးပဲ တင်းတင်းပြောပြန်တယ်၊ ပပဝတီ ဒီလောက်မာန်မာနမကြီးပါနဲ့၊ ဒီအကြောင်းတွေကို ဘုရင်ကြီး မသိအောင် ငါထိန်းအုပ်ထားတာ ကြာလှပါပြီ၊ ဒီအတိုင်း ဆိုရင်တော့ သင်ရဲခမည်းတော် မင်းကြီးထံ အကြောင်းစုံ ငါသံတော်ဦး တင်လိုက်တော့မယ်၊

သူ့ ခမည်းတော်သာ ဒီအကြောင်းတွေ ကြားသိတော်မူသာလျှင် ငါအသက်တော့ သတ်ပစ်တော်မူပါလိမ့်မယ်ဟု ပြောရာ ပပဝတီက မလုပ်ပါနဲ့ သံတော်ဦးမတင်ပါနဲ့ အဲဒီလိုသူ့အသက်အန္တရာယ် ကျရောက်မှာကြတော့လည်း ကြောက်ကြောက်လန့်ပြီး တားမြစ်ပြန်တယ်၊ ခုဇ္ဇာကလဲ အမျိုးမျိုး ပြောင်းလဲပြီး ပြောပြရှာပါတယ်—အရှင်မပပဝတီရယ် ကုသမင်းကြီးမှာတိုင်းဝေးပြည်ဝေးက လာရှာတာ(၇)လကြီးမျှား တောင် ကြာလှရှာပါပြီ၊ တခါဘရုံတော့ အတွေ့ခံစကားပြော

ရောပေါ့၊ ဒါလဲမရဖူး၊ခုဇ္ဇာ နင် လျှာရှည်တယ်၊ နင့်လျှာကို ဓားနှင့်ဖြတ်ပစ်မယ်လို့ ကြိမ်းမောင်းပြန်တာပဲ၊ တော်တော်မာနကြီးတဲ့မင်းသွီးပါပဲ၊

အလောင်းတော် ကုသမင်းခမျာမှာလဲ (၇) လကြာတော့ စိတ်ဓာတ်တော်ကျ၊ စိတ်အားတော် ငယ်လှပြီး ဩော် ငါ(၇) လကြာပြီး တခါမှလဲမမြင်ရသေးတော့ ဘငင်ကမအေးပဲ ကိုယ်ရောစိတ်ပါဆင်းရဲလှချည့်တကား – ဟု ငြီးတွားရှာသတဲ့၊ စိတ်ထဲကလဲ ဒီလောက်တောင် ငါ့ကိုမကြိုက်လှတဲ့သူကို ငါကကြိုက်နေလို့ လိုချင်မက်မောနေလို့ မဖြစ်တော့ဖူးလို့ အကြံဖြစ်တယ်တဲ့၊အဲဒီအခါကျတော့ သိကြားမင်းရဲ့ ပဏ္ဍုကမ္ဗလာတင်းလာ၊ ဘယ်အခြင်းအရာပါလဲ ဆင်းကြည့်လိုက်တော့ ဘုရားအလောင်းတော် စိတ်ရောကိုယ်ပါဆင်းရဲရှာတဲ့ ဒီအခြင်းအရာမြင်တော့ ဘုရားအလောင်းတော်ဘက်က ကူညီတယ်၊ မဒ္ဒရာဇ်မင်းကြီးမှာ ပပဝတီနှင့်တက္ခ သမီးတော်(၀) ယောက်ရှိတယ်။ ပပဝတီကို အကြောင်းပြုပြီး (၇) ပြည်ထောင်မင်း များထံအယောင်ဆောင် စေတမန်တွေက "အရှင်မင်းကြီးတို့ မဒ္ဒရာဇ်ဘုရင်က အရှင်မင်းကြီးတို့ထံ တမန်တော်လွှတ်၍ သတင်းစကား ကြားသိစေလိုက်ပါတယ်။

သမီးတော် ပပဝတီကို ကုသမင်းထံက ပြန်သိမ်းပြီးပါပြီ၊ အရှင်မင်းကြီးတို့အလိုရှိလျှင် မိဖုရားအရာ သိမ်းယူနိုင်ကြောင်းပါဘုရား" လို့ သံတော်ဦး တင်လျှောက်ထားကြသတဲ့။ (၇) ပြည်ထောင် မင်းများကလဲ သဘင်းစကားရလျှင်ရခြင်း ရေငတ်တုံး ရေတွင်းထဲကျဆိုသလို ရှေးဦးတုန်းကထဲကလိုချင်နေကြတဲ့ မင်းတွေဆိုတော့ ထွေရာလေးပါး မစဉ်းစားမဆင်ခြင်

ကြတော့ပဲ စစ်အင်္ဂါလေးပါနဲ့ ချီတက် ရောက်လာကြပါရော၊ သာဂလမြို့အနီး (၇) ပြည်ထောင်မင်းတွေ ဆုံမိကြတော့ တယောက်နဲ့တယောက် ဘယ်လိုလဲမင်းကြီး ဘယ်လိုလဲမင်းကြီး မေးမြန်းစုံစမ်းကြတော့ "ငါ့ထံ မဒ္ဒရာဇ်မင်းက တမန်တော်လွှတ်တယ်" သမီးတော်ပပဝတီကို ကြင်ယာတော် မိဖုရားမြောက်လိုက ကောက်ယူတော် မူနိုင်ကြောင်း တမန်တော်ရောက်လာပါတယ်။

အရှင်မင်းကြီး ဟိုမင်းမေးလဲ ဒီပပဝတီအတွက် မိဖုရားမြောက်ရေး၊ ဒီမင်းမေးလဲ ထိုနည်းလည်းကောင်း ဖြစ်နေကြပါရော(၇) ပြည်ထောင်မင်းတွေ သိကြားမင်းရဲ့ လှည့်ကွက်အတွင်း တည့်တည့်မတ်မတ်ကြီး နင်းဝင် ရောက်ကုန် တော့တာပေါ့။ အားလုံး ဒုက္ခတွေ ရောက်ကုန်ကြတော့တာပေါ့။ ဒုက္ခရောက်တော့ ဟိုမင်းကလဲစိတ်ဆိုး၊ ဒီမင်းကလဲ စိတ်ဆိုးပြီး မဒ္ဒရာဇ်မင်းကြီးကို ရန်မူကြတော့တာပေါ့၊ ဧကန်မလွဲ ငါတို့ကို အရှက်တကွဲ အကျိုးနည်းဖြစ်အောင် မဒ္ဒရာဇ်မင်း အနုနည်းနဲ့ စီရင်တာပဲပေါ့၊ ဒို့မခံနိုင်ဖူး။ ဟိုကလဲ စစ်တိုက်ယူမယ်၊ ဒီကလဲစစ်တိုက်ယူမယ် အဲသလို ရာဇသံပေးကုန်ကြပါရော၊ အဲဒီတော့ မဒ္ဒရာဇ်မင်းကြီးခမျာမှာ ဘာမသိ ညာမသိ အတိဒုက္ခ ကြောက်စရာအဖြစ်ကို ရင်ဆိုင်ရတော့မယ်ဆိုတော့ မိဖုရားကြီး အရေးတကြီး တိုင်ပင်ရန်ခေါ်တယ်၊ ခေါ်ပြီးတော့ "ကိစ္စတသီးအရေးကြီး၍ မပြီးနိုင်က မိန်းမတို့သာ တိုင်ပင်ရာ၏" ဆိုတဲ့စကားအတိုင်း ဒီလိုဒီလို ဖြစ်ကုန်ကြပြီ ဆိုတဲ့အကြောင်း တိုင်ပင်ရှာသပေါ့။

သင့်သမီးတော် ပပဝတီကို (၇) ပြည်ထောင်မင်းတွေကို အပ်ရတော့မည်၊ လိုချင်ကြလို စစ်တိုက်ဖို ရောက်ကုန်ကြပြီ။ ဒီတော့ သမီးတော်ကို (၇) ပိုင်း ပိုင်းပြီး ပေးခါမှ ဝေငှ လောက်မယ်။ အဲဒါဘယ့်နှယ်လုပ်ကြမလဲ၊ သမီးပပဝတီဆိ သွားပြီးပြောချေဆိုတော့ မိဖုရားကြီးမှာ မျက်ရည်ယိုထွက် တစက်စက်နဲ့ သမီးတော် ပပဝတီ ငါ့သမီးရဲ့အဆင်းမာန်ဂုဏ် မောက်လို တိုင်းတော်ပြည်တော်ကြီး ပျက်စီးခြင်းသို အကုန် ရောက်ကြရတော့မယ်၊ပညာဘုန်းကံအင်မတန်ကြီးမာတဲ့ မင်း-ကုသမင်းကို စွန့်ပစ်ထားခဲ့တဲ့အတွက်ကြောင့် ( ၇ ) ပြည် ထောင်မင်းတွေ သမီးတော်ကို လိုချင်ကြလို စစ်အင်ဂါလေး ပါးနှင့် ချီတက်ဆိုက်ရောက်ကုန်ပြီတဲ့၊

သမီးရဲ့ ခမည်းတော်က သမီးကို ( ၇ )ပိုင်း ပိုင်းပြီး ဝေငှပေးမယ်လိုတဲ့၊ မယ်တော်တို သမီးတော်တို ဘယ် လိုဘယ်ပုံ ကြံဆောင်ကြပါ့မလဲ၊ ဒီအသက်ဘေးမှ လွတ် အေးကြရအောင် သမီး ဘယ်လိုလုပ်မလဲ၊ ကြောက် ကြောက် လန့်လန့် ပြောပြောဆိုဆိုနဲ့ မင်းကြီးထံသွားကြ၊ ခမည်းတော်မင်းကြီးခမျာမှာလဲ (၇) ပြည်ထောင်မင်းတွေက ပိုင်းစိုင်းလည် ရာဇသံပေးကြတော့ အလွန်ကြောက်လန့် ပူပန် မှုတွေဖြစ်၊ ငြီးငြူ သမီးရဲ့ အလှမာန်ဂုဏ်မောက်လို သမီး မိုက်လို အခုလိုဖြစ်ရတာ၊အင်မတန်ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ကို ပြစ်ပယ်ပြီး ဒီတိုင်းပြည်ပြန်လာတာ မဟာအမှားတော်ပဲ၊ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်သာ ယခုနေများ ဒို့တိုင်းမြို့မှာ ရှိနေမယ်ဆိုလျှင်

ဒီလိုဒုက္ခမျိုးတွေ ရောက်နိုင်စရာ အကြောင်းမရှိပါဖူး၊ ယခု အတိုင်းသာဆိုလျှင်တော့ သမီးတော်ရော တိုင်းပြည်ပါ ပျက်စီးဆုံးရှုံးကြရတော့မယ်၊ ကုသမင်းသာ ခုလိုအရေးကြီးတဲ့ အချိန်မှာရှိလျှင်ဖြင့် ဒိုတတွေ ဒီဘေးဒီအန္တရာယ် ရန်အသွယ် သွယ်က လွတ်နိုင်ဖွယ်ရှိကြသေးရဲ့ သမီးရဲ့လို ငြီးငြူပြောဆို ရှာတော့ သမီးတော်ကလဲ ခမည်းတော်ဘုရား၊ ကုသမင်းကြီး ယခု အနီးအနားရှိပါကြောင်းပါဘုရားဟု ဖြစ်ကြောင်းကုန်စင် အကြောင်းစုံလင်ကို မနေသာတော့ သေအချာ လျှောက်ထား ရတော့တာပေါ့။

အဲဒီကျမှ ကုသမင်းကြီးမှာ ပွဲတော်တည် စားတော်ကဲ အလုပ်လုပ်ပြီး ဒုက္ခကြီးကျယ်စွာ ခံစားလျက် ရှိနေပါကြောင်း ဤတိုင်းတော်ပြည်တော် ရောက်နေကြောင်းကို မဒ္ဒရာဇ် မင်းကြီး သိရတော့ သမီးတော်ကို စိတ်ဆိုးပြီး အတော်မိုက်တဲ့ သမီးပဲ၊ ကိုယ့်လင်ကို ကျွန်အဖြစ် ခိုင်းရက်ပေတယ်ကိုး၊ ဆိုပြော ကြိမ်းမောင်း ခမည်းတော်ရော၊ မယ်တော်ပါ ပပဝတီကို အပါခေါ်ပြီး ကုသမင်းထံသွားရောက်ကာ သမီးမိုက်လို့ မှားခဲ့မိတဲ့ အပြစ်အားလုံးတွေ ကျေနပ်သည်းခံပါမည့် အကြောင်း ရှိခိုးတောင်းပန်ကြပါတယ်။

ယခုအချိန်မှာ ဘေးရန်တွေဝိုင်းရံလို့ အန္တရာယ်တွေ ကျရောက်နေတာကို ကယ်တော်မူဖို့ ဖြစ်ကြောင်းကုန်စင် သံတော်ဦးတင်ပါရော။ ထိုအခါမှာ ကုသမင်းကြီးက သူမိုက်သလို ငါကမိုက်နေလို့ရှိလျှင် တိုင်းပြည်ပျက်ရချေတော့မည်၊ ဒီပပဝတီရဲ့ အလှမာန်မာနကိုလဲ ဒီနေရာတွင် ချိုးလိုက်လျှင်ကျိုးရဲ့၊ သို့သော်လဲ ဘုရားအလောင်းတော်တို့ စိတ်မည်သည်မှာ

သူတပါးဆင်းရဲမည့်အလုပ်ကို မလုပ်လိုပေ၊ မဖြစ်စေလိုပေ။ ဒါကြောင့် ကိုယ်ချမ်းသာ စိတ်ချမ်းသာ နေတော်မူကြပါ။ ကျွန်ုပ် ဒီအန္တရာယ်မှ ကယ်တင်ပါမည်။ အသင်မင်းကြီး ဆင်တော်တစီးသာ ပေးတော်မူပါ။ သံတော်ဦးတင်တော့ ခမည်းတော်မဒ္ဒရာဇ်မင်းကြီးကလဲ ဦဝိစီးတဲ့ဆင်တော်ကြီး ပေးဆက်လိုက်တယ်၊ ကုသမင်းကြီးက သိကြားမင်းဆက်တဲ့ (ဝိရောဇန) ပတ္တာမြားရတနာနှင့် မင်းကြီးရဲ့ မင်္ဂလာဆင်တော်စီးပြီး (၇) ပြည်ထောင်မင်းအပေါင်းတို့ရဲ့တပ်ထဲသို့ ငင်သွားတော့တာပါပဲ။

အဲဒီ (၇) ပြည်ထောင်မင်းတို့ရဲ့ စစ်ဒဏ်ခံလေးပါး ဆင်ယင်ထားတဲ့ တပ်ထဲသို့ ရဲရဲတင်းတင်း ဆင်စီးပြီးဝင်ဖောက်ပြီး အောက်ပါစကားကို ယူဇနာဟသောင်း ကြားရအောင် ရဲရဲရင့်ရင့် ကြိမ်းဝါးလိုက်တော့တာပါပဲ -

"အဟံ ကုသရာဇာ ဇီဝိတတ္တိကာ ဥဒရေန နိပ္ပဇ္ဇန္တု" လူပေါင်းစုလျက် အထုကြီးစ္ဥာ မျှားဗိုလ်ပါတို့ ငါတမ်းကား သိကြားဆုနှင်း ကုသမင်းတည်း မယွင်းမပျက် အသက်ရှည်ထွေ့ မသေပျောက်လို ကိုယ်စိတ်ချမ်းသာ ဖြင်ချင်ပါလျှင် မကြာစေလင့် ရင်ဖြင့်ဝပ်လေ ရိုင်သေကိရဝ တုပ်ကွဇူဋမိ ရှိဦးနိုမ်ဟု သုံးကြိမ်အစေ့ ဆိုခြေသော်သို့ နှုတ်ဖြင့်ကြော်လည် ကျွန်းလုံးလျှံအောင် အသံပြည့်လစ် ကြွေးကြော်ဟစ်သည် တောင် မြစ်ရေ ဖြေပျောက်လွင်းတည်း။

တရားနာသံအပေါင်းတို့အထက်ပါစာသွားမှာလွန်ခဲ့သော သက္ကရာဇ် ၁၀၀၉-ခုနှစ် ရတနာပုရ အင်းဝဇေတ္တမြို့တော်ကြီး

စတုတ္ထနန်းတည် သူရမင်းခေါင်လက်ထက်တွင် မုံရွေးဇေ-တဝန်ဆရာထော်ဘုရားကြီးရေးသားသော ကုသပျှိမှ ဖော်ထုတ်ပြသလိုက်ခြင်းဟု ဗဟုသုတရှိကြစေ။

အဲဒီလို ကြုံးပါးကြွေးကြော် အသံကြားတော့ (၇) ပြည်ထောင်မင်းအပေါင်းတို့မှာ ကြက်သီးမွေးညှင်းတဖျင်းဖျင်းထပြီး ကြောက်လန့်ထိတ်ရွံ့ကာ "ဖဟာကုသမင်းကြီးလာပြီ လာပြီ"ဟု ပြောဆိုလျက် တပ်တွေပျက်ပြီး ပြန်လှည့်ပြေးကုန်ကြပါရောတဲ့။

အဲဒီအခါမှာ ကုသမင်းကြီးက (၇) ပြည်ထောင်မင်းတွေ အသက်အရှင်ရအောင်ဖမ်းတော့ဒါပဲတဲ့။

ဖမ်းပြီး နန်းတော်သဲ ခေါ်သွား၊ မဒ္ဒရာဇ်မင်းကြီးအားကြိုက်သလို စီရင်ဖို၊ သတ်လိုက သတ်၊ အရှင်သားပါဆိုတဲ့ အကြောင်း သံတော်ဦးတင်ရာ၊ မဒ္ဒရာဇ်မင်ကြီးကလဲ ကျွန်ုပ်နဲ့ မဆိုင်ပါ၊ အသင်ကုသမင်းရဲ့ သဘောအတိုင်းပါအလိုရှိသလို စီရင်ချက်ချတော်မူပါလို့ ပြန်လည်ပြောဆိုရာ ကုသမင်းကြီးက နန်းထဲမှာ တရားဟောပြီး "မင်းအပေါင်းတို့ကို အသက်ချမ်းသာပေးပြီး ကိုယ့်တိုင်းကိုယ့်ပြည် ပြန်ကြဖို့ အမိန့်ပေး၊ ပပဝတီမှ ကျန်တဲ့ သမီးတော် (၇) ယောက်သို မင်းဘပါးတယောက်ကျစီ လက်ထပ်အပ်နှင်းပြီး မင်းကျင့်တရား (၁၀) ပါးနှင့်အညီ အုပ်ချုပ်ကြဖို့ သတိပေးဟောပြောပြီး ပြန်မိန့်ပေးလိုက်တော့၏။

အဲဒီအခါကမျမ့ ကုသမင်းကြီးနဲ့ပပဝတိတို့ အေးအေးချမ်းချမ်း နွင်လန်းဝမ်းမြောက်စွာနဲ့ ဂဟေတော်စပ် ရွှေလက်ထပ်ပဲ့ကြီး ဆင်ယင်ပြီး ကုသဝတီ ကိုယ့်တိုင်းကိုယ့်ပြည်ကြီးသို့ ပြန်လည်ကြွမြန်းတော့ပါပဲ။

ဒီနေရာမှာ ဇာတ်တော်ပေါင်းကြမယ်ဆိုလျှင် သိကြားမင်းက အရှင်အနုရုဒ္ဓါရဲ့အလောင်းညီတော်ဇယမွဝိုက အရှင်အရှင်အာနန္ဒာရဲ့အလောင်း၊ ပပဝတိကတော့ ယသော်ဓရာရဲ့အလောင်း ကုသမင်းကြီးကတော့ ဘုရားအလောင်းတော်လို့ အသိုးသိုး ဝေါဟာရပညတ် သမုတိသစ္စာနယ်က သိထားကြပါလို့ သတိပေးပါတယ်။

ဇာတ်တော်ပေါင်းပြီးနောက် မြတ်စွာဘုရားသခင် သစ္စာလေးပါး ဆက်လက် ဟောကြားပြသတော်မူပါတယ်။

ဟောပြုံအကျဉ်းကတော့-

ဆင်းရဲတဲ့တရား အစစ်အမှန်၊

ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်းတရားအမှန်၊

ဆင်းရဲငြိမ်းရာ ထရားအမှန်၊

ဆင်းရဲငြိမ်းရာသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းအမှန်၊

ဆိုဟဲ့သစ္စာလေးပါးပါပဲ။

ဤတရားပဲ့အဆုံးမှာ တရားနာရဟန်းတွေ သောတာပန်ဖြစ်ကုန်ကြပါတယ်။

ယခုသုတ္တန်တရားတော်အရ ကုသမင်းကြီး ပပဝတီသိကြားမင်း ညီတော်ဇယမွတိဆိုတဲ့ ပညတ်တရားတွေကား ပညတ်နယ်မှာ အဟုတ်ရှိ အမှန်တကယ်ရှိပါပဲ မရှိဘူးဟု မထင်ပါနှင့်၊သို့သော် အရိယာသစ္စာနယ်ပယ်က အမှန်လေးပါး အရ ပြောပြမယ်ဆိုလျှင် ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး ဒုက္ခသစ္စာတရားတွေ ဖြစ်သွားတာပါပဲ။

ယံယံ ဓမ္မံ ဂရုံကတွာ ယေယေ ဓမ္မာ ဥပဇ္ဇန္တိ စိတ္တစေတသိကာဓမ္မာ တေတေဓမ္မာ တေသံတေသံ ဓမ္မာနံ အာရမ္မဏပစ္စယေနပစ္စယော–ဆိုတဲ့ပါဠိထဲမှာ–

ဒီဇာတ်တော်အနေဖြင့် လောဘဟေတု က သမုဒယသစ္စာ လောဘဟိတ်ဟရား။

ယံယံ ဓမ္မံ ဂရုံကတွာ ယေယေဓမ္မာ ဥပဇ္ဇန္တိ – ကဒုက္ခသစ္စာ တရားဟုသိ။

ယံယံ ဓမ္မံ ဂရုံကတွာအရ လောဘတဏှာ သမုဒယသစ္စာကို အကြောင်းပြုပြီး၊ယေယေဓမ္မာ ဥပဇ္ဇန္တိ စိတ္တစေတသိကာဓမ္မာ အရရော ဟေတုပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်တဲ့ ကိုယ်နဲ့ပြု နှုတ်နဲ့ပြော မနောနဲ့ကြံခြင်း အမှု အစုစုများ ဒုက္ခသစ္စာတရားဖြစ်ပေါ် လာတော့တာပါပဲ။

(ဩော်) ပဋ္ဌန်းအာရမ္မဏပစ္စည်းဆိုတာလည်း အရင်းစစ်လိုက်တော့ ဒုက္ခသစ္စာ သမုဒယသစ္စာတွေပါလား၊ သူတို့ကို သိလို့ သူတို့မကောင်းမှန်းသိလို့ စွန့်လိုက်လျှင် သူတို့မဖြစ်တော့တာက နိဗ္ဗာန် နိရောဓသစ္စာပါလား၊ သူတို့ကို အမှန်အတိုင်း

သိအောင် တရားရှုနေတာက – မဂ္ဂသစ္စာပါလား သိအောင်ပြုတဲ့ ဉာဏ်စသည်က မဂ္ဂသစ္စာပါတကားဟု အမှန်လေးပါးသစ္စာ တရားသိလာတယ်။

အဲဒီလို မမြဲတဲ့ရုပ်နာမ်က ဒုက္ခသစ္စာ၊ မမြဲတာကို မမြဲမှန်းမသိ၍ ငါ ထင်သူထင်—ယောကျ်ားထင် မိန်းမထင် လူထင် နတ်ထင် ခင်မင်တွယ်တာက သမုဒယသစ္စာ၊ ဖြစ်ပျက်နာမ်ရုပ် ဒုက္ခသစ္စာကို ဒုက္ခမှန်းသိပြီး မခင်တွယ်ပဲ စွန့်ပစ်တာက နိရောဓသစ္စာ၊ မခင်တွယ်အောင် ဒုက္ခကိုမြင်အောင် ဝိပဿနာတရားနှင့်ရှုကြည့်အားထုတ်၍ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အကုန်ဖြစ်တာက မဂ္ဂသစ္စာတွေလို သိအောင်ဟောတော်မူပါတယ်၊ ၎င်းသစ္စာလေးပါးမြတ်တရားကိုသိဖို့ရာ အရေးကတော့ ဘဝခန္ဓာရဘူတိုင်းအတွက် အရေးကြီးတကာ့ အရေးကြီးဆုံးပဲဆိုတာနားလည်သဘောပေါက်ထားကြပါလို့ အထူး သတိပေး တိုက်တွန်းလိုက်ပါတယ်။

ဒီနှစ် ဇာတ်တော်နဲ့တွဲပြီး ပဋ္ဌန်းတရား ဟောခြင်းကတော့ အစကဟောခဲ့ပြီးဖြစ်တဲ့ ကျေးဇူးရှင် လယ်တီ ဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့် ကျေးဇူးရှင်မိုးညှင်းဆရာတော်ကြီး ၂-ပါးတို့၏–ကျေးဇူးကိုသတိရပြီး ဆရာတော်ဘုရားကြီးများ တရားဟောနည်းအမွေကိုလည်း ရချင်လို့ ဟောပြောလိုက်ခြင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီ ဟေတုပစ္စည်း အာရမ္မဏပစ္စည်း ပဋ္ဌာန်းနည်းတရားတော်တွေကို ဝိပဿနာအလုပ်နဲ့ ထုတ်ပြလိုက်တော့ သစ္စာလေးပါးတရား ရောက်သွားတာပါပဲ။

အဲဒီသစ္စာလေးပါး တရားထင်မြင်အောင် ဆင်ခြင်စရာဆောင်ပုဒ်တွေ ကျက်မှတ်ဟောကြရန် ကြောက်လန့်ရုံ့ မုန်းပြီး အဆုံးသတ်စွန့်ပစ် အဖြစ်ငြိမ်းနိဗ္ဗာန်ရောက်ရန်—

(၁) အဆင်းကိုပဲ၊ ထပ်တလဲ၊ မြင်လည်းမြင်လှပြီ။

(၂) ငါဟုထင်ကာ၊ ခင်တွယ်တာ၊ သံသရာရှည်လှပြီ။

(၃) ထိုအမြင်ပင်၊ ငါဟုထင်၊ ခင်မင်နှစ်သက်သည်။

(၄) သံသရာရှည်သမျှ၊ အနန္တ ၊ ဒုက္ခတလည်လည်။

(၅) ဒုက္ခငြိမ်းရန်၊ ရုပ်နဲ့နာမ်၊ မြင်ရန်ရှုရမည်။

(၆) ရုပ်နာမ်စဉ်မှာ၊ ဉာဏ်မြင်လာ၊ ငါအလင်္ကာလေပြီ။

(၇) ဒိဋ္ဌိတဏှာ၊ ကိလေသာပျောက်၊ ချမ်းသာရောက်၊ ဒုက္ခပျောက်လေပြီ။

အသံကိုပဲ၊ ထပ်တလဲ၊ ကြားလည်းကြားလှပြီ။

အနံ့ကိုပဲ၊ ထပ်တလဲ၊ နမ်းလည်းနမ်းလှပြီ။

အရသာကိုပဲ၊ ထပ်တလဲ၊ စားလည်းစားလှပြီ။

အတွေ့ကိုပဲ၊ ထပ်တလဲ၊ တွေ့လဲတွေ့လှပြီ။

ကြွင်းလက်ဝမျှား သဘောတူ၍မြုပ်လိုက်၏။ ဖော်ဆိုလေသိုလေ။

ယခု – တရားတော်နာရ တရားအားထုတ် ကြိုးစားကြရ တာဟာ အခုဟောခဲ့တဲ့ ဒိဋ္ဌိတဏ္ဍာ ကိလေသာတွေ အကုန် ပျောက် ဒုက္ခအေးရာ ချမ်းသာရာအကျိုးကိုရဖို့ ရောက်ဖို့ အမှန်ပါပဲ။

ဒိဋ္ဌိတဏ္ဍာပျောက်ဖို့ ဆိုတာက ဝိပဿနာဉာဏ် အမြင်မှန် ရကြမှ ပျောက်တာပါ။ ဒိဋ္ဌိတဏ္ဍာပျောက်မှလဲ ချမ်းသာ အစစ်အမှန်ကိုရတာရောက်တာမုချပါပဲ။

အဲဒါကြောင့် "တဏ္ဍက္ခယော ကမ္မက္ခယာ ဒုက္ခက္ခယော" ဟု ဘုရားဟောသည့် ပါဋ္ဌိတော်မြတ်ကို ကျက်မှတ်ထားကြ။

ဒီနေရာမှာ တရားနာပရိသတ်တွေက မေးကြလိမ့်မည်။ တပည့်တော်တို့ ချမ်းသာအစစ်အမှန် ရချင် ရောက်ချင် လိုချင် လှကြပါတယ်ဘုရား။ ဒိဋ္ဌိတဏ္ဍာပျောက်အောင် ဝိပ-ဿနာဉာဏ် အမြင်မှန်ရောက်ဖို့ ဘယ်လိုလုပ်ရပါ့မည်လဲ၊ ဒီလိုမေးလာလျှင် (စာမတတ်ကကြပ်ကြပ်အံ့) (မသိလျှင်-သိသူမေး) (စိက်စင်ကြယ်အောင် တရားအားထုတ်၍ဆေး) ဆိုတဲ့ ရှေးသူတော်ကောင်းကြီးတို့၏ ထုံးမစကားတော်အတိုင်း ပဲ၊ စိတ်စင်ကြယ်အောင် တရားအားထုတ်ပါ။ စိတ်စင်ကြယ် လာလျှင် မိမိခန္ဓာအထည်ကိုယ်ကြီးပှာ မီးလျှံအသွင်သွင် ရေယဉ်အလား ဒွါရခြောက်ပါးမှ မပြတ်အစဉ်တသွင်သွင် အမြဲပင် ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်အစဉ် နာပ်အစဉ်တွေမြင်အောင် ကြည့်ပါ၊ ရှုပါ အားထုတ်ပါ၊ မိမိစိတ်ထဲမှာ မရှင်းလင်းတဲ့ တရားသဘောကို ဆရာသမား နားလည်သူများထံ မေးမြန်း ပါ၊ စစ်ဆေးခံပါ၊ ဒီအဝါမှာ အစဉ်ထာဝရမတည်တဲ့ သခ်ါရ

တရား ရှုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက်တွေ ကြည်လင်ပြတ်သားစွာ မြင်လာထင်လာ ဉာဏ်ပွင့်လင်းသိရှိပြီး ဖြစ်လာမည်။ ဒီဌိတဏှာတွေ့မကပ်မတည်နိုင်တေ့ပဲ ဒီခန္ဓာကြီးဟာ အမြစ်ပြတ်တဲ့ သစ်ငုတ်ကြီးလို နောက်ထပ်ဆက်စပ် ဖြစ်ပေါ်စရာ ဘာခန္ဓာမျှ မထူမရှိတော့ပဲ အေးငြိမ်းချမ်းသာသွားတော့တာပါပဲ။ ဤကားအာရမ္မဏာပစ္စည်း ပဋ္ဌာန်းတရားတော်ကြီး နိဂုံးချုပ် အဆုံးသတ်ပါ၏။

ကျန်ရှိနေတဲ့ အချိန်အနည်းငယ်အတွင်းမှာ မဟာသက္ကြန် ၃-ရက်အတွင်း တရားဟောရ တရားနာရတဲ့ ကုသိုလ်တွေ့ရော နိဗ္ဗာန်မြန်မြန်ရောက်လို၍ ပြုသမျှ ကုသိုလ်တွေ့ကို ပေးဝေရန် အားလုံးရကြပါစေဟု ရေစက်ချပါ။

"ဣဒံ မေ ပုညံ နိဗ္ဗာနဿ ပစ္စယော ဟောတု" အရှင်ဘုရားတပည့်တော်တို့လည်း ပဋ္ဌာန်း သံသရာမမြဲသော အာဉာလွှဲမှားကျင်လည်မျော်ပါး၊ ဒုက္ခတွေ ပွား၍ အသွန်ပင်ဆင်းရဲကြပါသည်ဘုရား။ ထိုဆင်းရဲဒုက္ခ အစဉ်ထဲက လျှင်မြန်စွာ လွတ်မြောက်၍ ခြမ်းသာအစစ်အမှန် နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်ပါရခြင်း အကျိုးငှာ ယခုနှစ် မဟာသက္ကြန်အခါတွင်း၌ ငါမဟုတ် ငါ၏ ဥစ္စာမဟုတ် အသက်ဇီဝမဟုတ်သော၊ ဒုက္ခသစ္စာ သမုဒယသစ္စာ အစစ်အမှန် ပဋ္ဌာန်းအကြောင်း အကျိုး ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်၌ တရားကို အရှင်ဘုရားတို့ ဟောသည့်အတိုင်း ရှိသေစွာ နာကြားကြပါကုန်၏ အရှင်ဘုရား။ ဉာဏ် အမြင် ပေါက်အောင် ဆင်ခြင်ကြပါကုန်၏ အရှင်ဘုရား၊ ဤသို့ ဆင်ခြင်ရသော ကုသိုလ် စေတနာတို့ကြောင့် ကပည်

တော်တို့ကို အမြဲနှိပ်စက်နေသော ဒိဋ္ဌိတဏှာ ကိလေသာတွေ ဒုက္ခတွေပျောက်၍ ချမ်းသာအစစ်အမှန်သို့ ရောက်ရပါလို၏ အရှင်ဘုရား။ ဤသင်္ကြန်အခါတွင်း၌ ပြုပြုသမျှ ဒါန သီလ ဘာဝနာ ကုသိုလ်ကောင်းမှု အစုစု၏ အဖိုဘာဂတို့ကို နားလည်အောင် သင်ကြားပေးခဲ့သော ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးများအား အမျှပေးဝေပါ၏။ အထူး အားဖြင့် ပဋ္ဌာန်းတရားတော်မြတ်ကြီး မကွယ်မပျောက် အောင် ရည်သန်တောင့်တ မြတ်သောသမ္မာဆန္ဒဖြင့် သင်္ကြန် တွင်းမှာ အများပေါင်းစု၍ ပဋ္ဌာန်းဝိပဿနာတရား စာအုပ် ရေ (၂၀၀၀)ကို သဒ္ဓါကြည်ဖြူနှင့် လှူဒါန်းဝေငှ မေမ္မဒါန ပူဇော်ကြပါ၏အရှင်ဘုရား၊ ဤ မေမ္မဒါနကုသလတို့ကို ဒေဝါ-သေဋ္ဌနင်း သိကြားမင်းကြီးနှင့်တကွ နတ်ပြဟ္မာ အပေါင်း တို့အား အမျှပေးဝေပါ၏။

"နိဗ္ဗာန်တရား၊ ကြိုးကြိုးစားစား၊ ရှာတုံငြားက၊ မည်သူ အားမျှ၊ မရမရှိကောင်းဘူးတည်း" ဟူသော ပညာရှိများ၏ ဟောကြားဆုံးမတော်မူသော တရားအရ အခါကောင်း ကြုံကြိုက် ခွင့်သာခိုက်မှာ တပည့်တော်တို့သည် နိဗ္ဗာန်တရား ကြီးကို ရအောင်ရောက်အောင် အားထုတ်ကြပါမည်ဘုရား။ ယတောစ ခေါ အရိယသစ္စာနိ သမ္မာ ပညာယ ပဿတိ သော သတ္တက္ခုတ္တုပရမံ သန္ဓာဝိတွာ ပုဂ္ဂလော ဒုက္ခသန္တကရော-ဟောတိ၊ သဗ္ဗသံယောဇနက္ခယော ဟူသော နိဒါနဝဂ္ဂအန-မတဂ္ဂသံယုတ် ပါဋ္ဌိတော်လာရှိသည်အရ လည်းကောင်း၊ နတေ ဘဝံ အဋ္ဌမ မာဒိယန္တိ-ပါဋ္ဌိအရလည်းကောင်း၊ "မြတ်စွာ ဘုရား ဟော်ဖော်ကြားသည့် လေးပါးသစ္စာ၊ မြတ်မေမ္မာကို၊

ကြားနာသ်မြင်၊ သူတော်စင်ကား၊ လေးအင်ပါယ်လမ်း၊ ညစ်ညမ်းဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ပယ်စွန့်ခွါ၍၊ သောတာပတ္တိ၊ မဂ်အာဒိကို၊ ရရှိပြီးခါ၊ လူ့ရွာနတ်ဌာန်၊ စုန်ဆန်တုံ့ခေါက်၊ (၇)ဘဝလောက်သာ၊ ကျင်လည်ကာဖြင့်၊ ဘယာခပ်သိမ်း၊ ငြိမ်းအေးတည်း"လက်ာပါအတိုင်း သောတာပန်ဖြစ်ပြီးလျှင် အပါယ်လေးဝ ဘယ်အခါမှ မကျတော့ပဲ လူ့ပြည်နတ်ပြည် အလီလီသောအထက်တန်းချမ်းသာသုခ ခံစားစံစားရပြီး ခန္ဓာ ငါးပါး ဝဋ္ဌဆင်းရဲတရားကြီးကို ကြောက်လန့်ရွံ့မုန်း အဆုံး သတ် စွန့်ပစ် နောက်တဖန် ဘယ်တော့မှမဖြစ်တော့ပဲ ငြိမ်း အေးသော သန္တိသုခ အမြဲမုချ ရလေတော့၏ဟု စိတ်နှလုံး ရှင်လန်း ချမ်းသာအစစ်ကြီးကို မြော်မှန်းတမ်းတ လိုချင် လှသော သမ္မာဆန္ဒဖြင့် ယခုဘဝတွင် ရအောင် ရောက်အောင် ကျင့်ဆောင်နိုင်ကြပါစေသောဝ်။

ဤသင်္ကြန်အခါတွင် ပြုပြုသမျှ ကုသိုလ်ကောင်းမှု အဝဝ တို့ကို အနန္တသတ္တဝါ ဝေနေယျာတို့အား အမျှ အမျှ အမျှ ပေးဝေပါကုန်၏။

ဤကောင်းမှု အစုစု အဝဝ အဖို့ဘာဂကို အဘူတက္ခ အမျှရကြ၍ အစစအရာရာ ချမ်းသာကြပါစေသောဝ်။

ဤကောင်းမှုအဖို့တို့ကို အမျှ – အမျှ – အမျှ ယူတော်မူ ကြပါကုန်လော။

သာဓု – သာဓု – သာဓု။

# အမှားပြင်ဆင်ချက်

| မှား | မှန် | ကြောင်းရေ |
|---|---|---|
| ကုသလဇာတ် | ကုသဇာတ် | ၃ |
| နာဖျားကင်းယူ | နာဖျားကင်းထူ | ၁၆ |
| ဂရုံကတ္ဌာ | အာရဗ္ဘ | ၁၂ |
| ။ | ။ | ၁၇ |
| ။ | ။ | ၂-၅ |
| ။ | ။ | ၇ |
| ။ | ။ | ၁၂ |
| ။ | ။ | ၁၄ |
| ဥပဇ္ဇန္တိ | ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ | ၁၂-၁၅ |
| တဏှကွယော | တဏှကွယာ-ကမ္မကွယော | ၈ |

# မွေဒါန

သံဝရပျို့တွင် ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ ဆိုတော် မူသော ဆောင်ပုဒ်များနှင့်မဃဒေဝ—

(က) အမတံ ဒဒေါ ဟောတိ၊ ယော မွေံ အနုသာသတိ၊ (သံယုတ်)

ဆောင်ပုဒ်။ ။တရားဟောသူ နိဗ္ဗာန်လှူ အလှူများ မင်း၊ အခေါင်ချင်း။

(ခ) သဗ္ဗဒါနံ မွေဒါနံ ဇိနာတိ၊ (မွေပဒ)

ဆောင်ပုဒ်။ ။ခပ်သိမ်းဒါန အနန္တကို တရားအလှူ အောင်သူဟူ၏။

(ဂ) သဗ္ဗရသံ မွေရသံ ဇိနာတိ၊

ဆောင်ပုဒ်။ ။ခပ်သိမ်းရသ အနန္တမှာ မွေရသာအမြတ် ဆုံးပါတည်း။

(ဃ) သဗ္ဗရတိံ မွေရတိံ ဇိနာတိ၊

ဆောင်ပုဒ်။ ။ခပ်သိမ်းပျော်မွေ ဟူသရွှေတွင် တရား မွေလျော် အမြတ်ဆုံးခေါ်၏။ တရားမွေ သူ မြတ်သောဟူ၏။

ရန်ကုန်မြို့၊ ဘောင်ဒရီလမ်း၊ ဒေါ်မမလေးနှင့် သားသွီးတစု နိဗ္ဗာန်ရလို၍ပြု။

၁၃၄၄-ခု၊ သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့

(အုပ်ရေ ၂၀၀၀)